

Általános monográfiák. Kézikönyvek

1 Magyarország és Erdély képekben. Kiadják és szerkesztik Kubinyi Ferenc és Vahot Imre. 1. köt. Pest, Emich Gusztáv ny. 1853. [6], 132 p. 10 t.

Hasonmás kiad.: Bp. 1985.

VAHOT Imre: Kecskemét és a kecskeméti puszták. 83-126. p. 3 t.

Hasonmás kiad.: Ke, 1980.; 2. kiad. Ke, 1981.

Az első átfogó városismertetés, amely a szerző hosszabb helyszíni tájékozódása, és különböző területeken működő helyi személyiségek adatainak felhasználásával készült. Város-történeti vázlat. Természeti környezet. Társadalmi tagolódás, szokások, viselet, tánc. Hátérhasználat. Szántóföldi növénytermesztés, tanya, állattartás, pásztorélet. Szőlő- és gyümölcsstermesztés. Közigazgatás, városkép, fontosabb épületek. Épületek, tárgyak rajzai-val

2 PALUGYAY Imre: Jász-Kún Kerületek s Külső Szolnok vármegye leírása. Pest, Heckenast Gusztáv. 1854. XII, 444 p. 2 térk. 1 t. /Magyarország történeti, földirati és állami legújabb leírása 3./

Hasonmás kiad.: Bp. „A Jászságért” Alapítvány. 1993. Szabó László: Nagypalugyay és Bodafalvi ifj. Palugyay Imre és munkássága c. tanulmányával. Névmutató: Muhoray György

A területre jellemző földrajzi, gazdasági, társadalmi, kulturális, közigazgatási és egészségügyi állapotok általános, járasonkénti és településenkénti leírása. Fontos korabeli adattár. Eredeti latin és magyar nyelvű okiratokat közöl

3 BALLA Gergely: Nagy-Kőrösi krónika. Jegyzetekkel s oklevéltárral ellátva kiad. Szabó Károly és Szilágyi Sándor. Ke. Szilády Károly ny. 1856. IV, 156 p. /Történeti emlékek a

magyar nép községi és magán életéből a 18. század végeig 1./

Új kiad.: BALLA Gergely nagykőrösi krónikája a honfoglalástól 1758-ig. A Városi Tcs. megbízásából közread. és jegyz. ell. Tőrös László. Nagykőrös, (Bácsm. ny. Ke.) 1970. 193 p.

Levéltári források alapján mutatja be egy mezőváros életét, önkormányzatának működését

4 HORNYIK János: Kecskemét város története, oklevéltárral. 1-4. köt. Ke, (Szilády Károly ny.) 1860-1866. 4 db.

Egyike az első, a szabadságharc utáni önkényuralom időszakában megjelent város-történeti monográfiáinknak. Történetírói módszerében pozitivista és realista vonások egyaránt kimutathatók. (Erről és munkásságáról legutóbb: Ö. Kovács József: Egy történetész-portré margójára. Száz éve halt meg Hornyik János = Forrás 1985. 11:84-90.) Tárgyidő: a kezdetektől 1711-ig. Legalaposabban a török hódoltság korával foglalkozik. Rendkívül sokat hivatkoznak adataira. Ennek oka többek között az is, hogy az általa közölt oklevelek, levéltári iratok közül nagyon sok megsemmisült a II. világháború végén

5 ALBERT Ferenc: Heves és külső Szolnok törvényesen egyesült vármegyéknek leírása. Kiad. Bartakovics Béla. Eger, 1868. 544 p.

Földrajzi, föld-, növény- és állattani leírás. Néprajzi, népmozgalmi és egészségügyi viszonyok. Az egri, gyöngyösi és a parádi gyógyvizek, gyógyfürdők. Mezőgazdaság, erdészet, ipar és kereskedelem. A Debrő-parádi uradalom és az egri érseki uradalom. Bányászat. A kettős vármegye történeti vázlata: az őskor régészeti emlékeitől Eger 1552-i ostromáig

6 GYÁRFÁS István: A jász-kunok története. 1-4. köt. Szerző.

1. köt. Az ősidőktől kezdve a magyaroknak Ázsiából kiindulásaig.) -

884-ig Kr. u. Ke. Szilády Károly ny. 1870. XII, 612 p.

2. köt. Kr. u. 884-1301-ig. Ke. Szilády Károly ny. 1873. X, 487 p.

3. köt. 1301-1542-ig. Szo. Bakos István ny. 1883. XIX, 795 p. 1 t.

4. köt. 1542-1686-ig. (Szerk. Széll Farkas.) Bp. Neuwald Illés ny. 1885. 436 p.

Hasonmás kiad.: Bp. „A Jászságért” Alapítvány. 1992. Selmeczi László utószava a 4. kötetben. Névmutató a 4. kötethez: Muhoray György.

Az 1-2. kötet főként történeti krónikákra épül. Néhány feltevéseről azóta kiderült, hogy megalapozatlan. A monográfia igazi értéke a 3. és 4. kötet, amelyben már alapvető forrásokat használt fel. A 4. kötetet a szerző halála után adták ki, ezért van szerkesztője. Az 5. kötet, amely a 4. kötet okmánytára lett volna, nem jelent meg. Kötetenként névmutató

7 SZŰCS István: Szabad királyi Debreczen város történelme. 1-3. köt. Db. Telegdi Lajos. 1870-1871. XVI, 1104 p. 14 t. 1 térk.

A pozitívista várostörténetírás egyik első és jeles terméke. Kronológiai rendben tekinti át Debreczen történelmét: az első kötet 1648-ig, a második 1693-ig (a szabad királyi városi rang elnyeréséig), a harmadik 1870-ig halad. (A szabadságharc utáni rész rövid és felületes.) Hasznosította a csekély nyomtatott forrást és a helyi levéltár hozzáférhető iratait is. Nagyon sok adatot hoz, sokat idéz a forrásokból. Az igen részletesen tárgyalt politikai, közigazgatási változások mellett foglalkozik a gazdasági és kulturális élettel, a társadalmi mozgással, kiemelten a református egyház és a Kollégium történetével. Lendületes, ódon-szerű stílus, érzelmi gazdagság és megjelenítő erő jellemzi. Szemlélete, módszere már elavult, adatai miatt viszont most is gyakran forgatott kézikönyv. Mutató hiányában nehézkes a visszakeresés

8 LEHOCZKY Tivadar: Beregvármegye monográfiája. 1-3. köt. Ungvár, Pollacsek. 1881. 460, 501, 860 p.

Hasonmás kiad.: Uzsgorod, Patent tip. 1994.

Természetföldrajz. Történet a kezdetektől a jelenkorig. Közigazgatás, egyháztörténet, közművelődési állapotok (tanügy, közegészségügy, néprajz). A helyi írók és művészek – rejtett bibliográfiát is tartalmazó – életrajzai. A 3. kötetben betűrendben ismerteti a települések adatait: természetföldrajz, történeti etimológia, birtoklástörténet, statisztika. Külön fejezet a községi pecsétéről. Lábjegyzetben pontos levéltári hivatkozások. Rendkívül adatgazdag

9 Debreczen szabad királyi város egyetemes leírása. Szerk. Zelizy Dániel. Db. Városi ny. 1882. 16,920 p. 3 t. 1 térk.

Városismertető. Részletesen ismerteti a természeti viszonyokat. Változó terjedelemben szól a városi közigazgatás szervezetéről, a népességről, az egyházakról, az iskolákról, a könyvtárakról, az irodalom és a színház helyi történetéről. Nagy teret szentel a gazdasági élet bemutatásának. Vázolja a közegészségügy állapotát és az államhivatalok működését. Mintegy száz oldalon tekinti át a város történetét. Az egyes telkeket is feltűntető térképet közöl. Apparátusa nincs. Adatai miatt ma is nélkülözhetetlen

10 Hajdúmegye leírása. A magyar orvosok és természetvizsgálók 1882. Debreczenben tartott XXII-dik nagygyűlésének alkalmából. Szerk. Varga Geiza. Db. Városi ny. 1882. 264 p. 1 térk.

Tanulmánykötet. A hajdúság múltjáról szóló összefoglaló után az egyes települések történetét ismerteti 1881-ig. Majd a megye természeti és társadalmi viszonyai és az egészségügy előző öt évének leírása következik. Információi olykor száz évvel korábbra is visszanyúlnak. Mutatója nincs

11 SZERLEMHEGYI Tivadar: Kis-Kun-Félegyháza város monográfiája. Nagykovács, Ottinger Ede ny. 1882. 314,[6] p.

Az első rész: a moldvai kunok története 950-1239-ig, a betelepítésükig. Második rész: a kunok magyarországi letelepedése és a város története 1743-1800-ig. Név- és tárgymutatója van

12 REIZNER János: A régi Szeged. 1-2. Sze.

1. köt. A negyvenes évek és a forradalom napjai Szegeden. Burger ny. 1884. VII,319 p. 1 t.

2. köt. A kőbárány és a kun puszták pere. Endrényi ny. 1887. 4,201 p.

Az első kötet: az 1848-49-es forradalom és szabadságharc. Az előzményekből csak a politikai küzdelmekre tér ki. A második kötet: Szeged és Kiskundoroszma vitájának története a kun puszták használatáért. Mindkét kötetben dokumentumok

13 Heves vármegye története. Kiad. Heves vármegye közönsége. Eger 1. köt. Balázs Ferenc: I. Istvántól a mohácsi vészig 1000-1526. 1897. 331 p.

2. köt. Szederkényi Nándor: A mohácsi véstől Egervára elestéig 1526-1596. 1890. 504 p.

3. köt. Szederkényi Nándor: Egervára elestétől visszavételéig 1596-1687. 1891. 482 p.

4. köt. Szederkényi Nándor: Egervára visszavételétől 1687-1867. 1893. 507 p.

Igen részletes, alapvető forrás. Minden kötethez alapos név- és tárgymutatót készítették

14 LECHNER Lajos: Szeged újjáépítése. Bp. [Szerző.] (Fanda ny.) 1891.92 p. 17 t.

Szeged újjáépítésének tervei 1879-1884. 55 t.

Az 1879-es árvíz utáni újjáépítési tervek. Szöveges értékelés és tervrajzok. A két rész együtt használható. Tartalma: a város feltöltése, útépítés, fásítás, csatornázás, közúti híd, partfal, lakóházak, középületek

15 REIZNER János: Makó város története. Makó, (Bába ny.) 1892. IV,165 p.

Hasonmás kiad.: Makó, Város Tcs. 1984. /A makói múzeum füzetei 40./ Korábban gyűjtött anyagaiból, felkérésre, rövid idő alatt születik meg a tanulmány. A városnév eredete. Története a 19. század vé-

géig. Népeség, foglalkozások. Vallások. Árvi- zek, járványok. Oklevéltár. A hasonmás kiadás függelékében: oklevélfordítások, névmu- tató

16 ARDELEAN, Iosif-Ioan: Monographia comunii Chitichaz. Arad, Tipariul Tipografiei Diecesane. 1893. 77,[5] p.

Új kiadás: ARDELEAN József János: Kétegyháza község monográfiája. Monographia comunii Chitichaz. (Ford., sajtó alá rend. Csobai Lászlóné. Közread. a békéscsabai Rózsa F. Gimn. ... stb.) Bcs. 1986. 117 p. ill. /Bibliotheca Bekesiensis 27./

Magyar és román nyelven.

A község múltja és jelene. Népeség. Közérdekű események. Román görögkeleti egyház és iskola. A község belső igazgatása, mezőgazdasága, egészségügye, kulturális helyzete, közbiztonsága, ipara, kereskedelme és közlekedése. A róm. kat. egyház és iskola. A reformátusok. Az izraeliták. Gróf Almásy Kálmán helyi alapítványai. Fotókkal

17 Megyei monográfiák. Magyarország közgazdasági és közművelődési állapota a 19. század végén. Szerk. Körösi József. Bp. MTA. 1895. BALLAGI Géza: Zemplén megye. 2. köt. [8], 143-220. p. Önálló kötetként 1893-ban jelent meg.

Földrajz, közlekedés. Népeség. Mezőgazdaság. Ipar. Kereskedelem. Hitelügy. Igazságszolgáltatás. Közigazgatás. Közegészségügy. Közoktatás

18 BOROVSZKY Samu: Csanád vármegye története 1715-ig. Kiad. az MTA. 1-2. köt. Bp. 1896-1897. XVIII, 500 p. 1 térk.; XI,647 p. 1 térk.

Bibliogr. a lábjegyzetekben.

A történelmi Csanád megye egy része ma Csongrád megyéhez tartozik.

1. köt. Családtörténet és birtokviszonyok. Politikai küzdelmek. Hunyadiak. Parasztlázadás. Törökvilág. Reformáció. Vármegyei tisztviselők, egyházfők. Név- és tárgymutató.

2. köt. Elpusztult és ma is élő települések a történelmi Csanád megyében, betűrendben.

Birtokosok névmutatója. Sok megállapítását a történettudomány túlhaladta

19 GAJDÁCS Pál: Tót-komlós története. A község és az ág. hitv. egyház 150 éves évfordulója emlékére a községi képviselőtestület megbízásából írta —. Gyoma, Kner ny. 1896. 428 p. 29 t.

A község története 1896-ig. Egyházak. Közművelődés. Gazdaság. Társadalmi élet. Föld- és természetrajzi viszonyok. Kiválóbb épületek. Fotókkal

20 ZSILINSZKY Mihály: Csongrádvármegye története. 1-3. Kiad. Csongrád vármegye közönsége. Bp. 1897-1900. 284, 336, 510 p.

Az őskortól a 19. század végéig.

1. köt. A mohácsi vész előtt, a török hódoltság korában. 2. köt. Károly és Mária Terézia kora. II. József és a francia háborúk kora (1712-1825.) 3. köt. A reformok és a küzdelmek kora (1825-1848.) A szabadságharctól a század végéig. Írói életrajzok. Témái egy-egy korszakon belül: politika, egyház, gazdaság, oktatás, mezőgazdaság, nemzetiségek, kereskedelem, népelet. Az egyes településekre adatok elszórtan a kötetekben. Mutatója nincs, kezelése nehézkes

21 MAJOR Bálint: Tisza-Nagy-rév község és lakosai történelmi múltja és jelene. Cegléd, Nagy E. ny. 1899. 91 p.

A település 19. századi viszonyainak bemutatása: életmód, növénytermesztés, állattenyésztés, adózás, egyház, birtokmegosztás, a határ állapota. A lokálpatrióta postamester szájhagyományok és az egyházi levéltárak iratai alapján dolgozott

22 REIZNER János: Szeged története. 1-4. Kiad. Szeged Szab. Kir. Város. Sze.

1. köt. A legrégebb időtől a 18. század végéig. 1899. 398 p. 2 t. 5 térk.

2. köt. A 18. század végétől az 1879. évi árvízig. 1899. 367 p. 3 t. 1 térk.

3. köt. Egyházak és hitfelekezetek. Hatóság és társadalom. Egész-

ségügy. Iskolák. Közműveltség. Közgazdaság. 1900. 541 p. 2 t.

4. köt. Oklevéltár. Név- és tárgymutató. 1900. 650 p.

Az első két kötetben: a város általános története. Többet foglalkozik a 18-19. századdal, az utóbbival a legrészletesebben. A 3. kötetben visszanyúl újra a kezdetekig, a szűkös adatok ellenére megkísérlti felkutatni az első nyomokat. A 4. kötetben latin és magyar nyelvű oklevelek. Egységes név- és tárgymutató az 1-3. kötethez

23 BARCSA János: Hajdú-Nánás város és a hajdúk történelme. Hajdúnánás, Bartha I. ny. 1900. 319 p.

Hasonmás kiad.: Hajdúnánás, 1989. Várostarténeti monográfia. Levéltári adatokra és szakirodalmi feldolgozásokra támaszkodik. A honfoglalástól 1900-ig tekinti át a hajdúváros fejlődését. Hangsúlyos a város igazgatási intézményeinek ismertetése. A forrásokra a lapalji jegyzetekben hivatkozik. Mutatója nincs

24 KELLER Lajos: Mindszent története, 1700-1900. Mindszent, Weisz ny. 1900. 189 p.

Hasonmás kiad.: Sze. Somogyi-kvt. 1985.

A szerző nem hivatásos történész, de szorgalmasan összegyűjtötte a község történeti forrásokat. Témakörei: Földrajzi fekvés. Birtokviszonyok. Közigazgatás. Egyházak. Oktatás. Gazdaság. Névmutatója van. Kronológia 895-től 1894-ig

25 SZEREMLEI [Sámuel] Samu: Hód-Mező-Vásárhely története. Kiad. a város közönsége. 1-5. Hmvt.

1. köt. A barbárság kora. Kezdetől I. István királyig. 1900. XXVIII, 488 p. 1 térk. 1 t. ill.

2. köt. Az ököljog kora. I. Istvántól – a mohácsi vészig. 1901. XI, 876 p. ill.

3. köt. A leigáztatás kora. 1526-1848. 1907. XXVII, 544 p. ill.

4. köt. A közművelődés története 1526-1848. 1. r. 1911. XII, 450 p. ill.

5. köt. A közmívelődés története 1526-1848. 2. r. 1913. XII,451-1183. p. ill.

A pozitivistá történettudomány kimagasló produktuma. Az egyéni, társas és közéletéről, az anyagi, szellemi, néprajzi és közigazgatási állapotokról rajzol egységes, összefüggő képet. Térképekkel, rajzokkal gazdagon illusztrált

26 Zemplén vármegye és Sátoraljaújhely. (Szerk. Borovszky Samu.) Bp. Apollo Irodalmi Társaság. [1907] 567 p. ill. fotók. 75 t. 1 térk. /Magyarország vármegyéi és városai./

Természeti viszonyai. Községei. Sátoraljaújhely. Zemplén vármegye. Mezőgazdaság és állattenyésztés. Szőlőművelés és gyümölcsstermesztés. Erdészet. Vadászat. Vizszabályozás. Közoktatásügy. Törvénykezés. Irodalom, tudomány. Az egyházak szervezete és közigazgatása. Zemplén vármegye története. Nemes családok. – Betűrendes név- és tárgymutató. Részletes jegyzék az illusztrációkról

27 Bihar vármegye és Nagyváradi. Szerk. Borovszky Samu. Bp. Orsz. Monogr. Társaság 1901. XII,684 p. ill. 11 t. 2 térk. /Magyarország vármegyéi és városai./

Monográfikus áttekintés, helyi szerzők tudományos ismeretterjesztő írásaival. Természeti viszonyok. Gazdaság. Közlekedés. Posta. Népelet. Közigazgatás. Bíraskodás. Művelődésügy. Egyházak. Egyesületek. Betűrendben a községek múltjáról és jelenéről. Külön fejezet a székhelyváros Nagyváradról. Terjedelmes történelmi összefoglalás után a megye nemes családait és kiváló szülötteit mutatja be. Rengeteg adatot közöl, ennél fogva ma is használható, számos esetben hézagpótló kötet. Összevont név- és tárgymutatóval. Némelyik fejezet végén a feldolgozott irodalom jegyzéke is megtalálható

28 KULINYI Zsigmond: Szeged új kora. A város újabb története (1879-1899) és leírása. Kiad. Szeged Szab. Kir. Város Közönsége. Sze. 1901. VII,690 p. ill. 2 t. 5 térk.

Reizner várostörténetének folytatása. Szeged árvízkatasztrófiája (1879) és újjáépítése. Néprajz. Népeség. Egyházak. Társadalom, egye-

sületek. Oktatás. Szegeden megjelent könyvek és periodikumok. Kulturális intézmények. Közigazgatás. Egészségügy. Igazságszolgáltatás. Természeti viszonyok. Közgazdaság, mezőgazdaság és ipar. Kereskedelem, közlekedés, posta. Névmutatójátösszeáll. Szrenka Éva = Somogyi-könyvtári Műhely 1974. 3.sz. 361-386.p.

29 KELE József: A Jász-Kunság megváltása. Bp. Grill Károly. 1903. 499 p.

A Jászkunság története a kezdetektől az 1870-es évekig, a privilégiumok tükrében. Kiemelten a terület zálogbaadása (1702-1745) és megváltása (redemptiója). A kapcsolódó latin eredeti és latinból fordított oklevelek, szerződések, rendszabályok szövegével

30 Bács-Bodrog vármegye. Szerk. Borovszky Samu. 1-2. Bp. Orsz. Monogr. Társaság. 1909. 477 p. 2 t. ill. 1 térk.; 616 p. 2 t. ill. /Magyarország vármegyéi és városai./

1. köt.: A vármegye természeti viszonyai. Községeinek és városainak rövid bemutatása. A vármegye népe: magyarok, németek, szlovákok, szerbek, sokacok, bunyevácok, rutének (kisoroszosok). Közoktatásügy. Törvénykezés. 2. köt.: A vármegye története. Egyházak. Közoktatásügy. Vizszabályozás. Mezőgazdaság. Állattenyésztés. Erdőgazdaság. Vadászat. Ipar, kereskedelem, hitelügy, közlekedésügy. Irodalom, tudomány és művészet. A vármegye nemes családai. Képek és műlapok jegyzéke. Név- és tárgymutató

31 BOROVSZKY Samu: Borsod vármegye története a legrégibb időktől a jelenkorig. Bp. MTA.

1. köt. A vármegye általános története az őskortól a szatmári békéig. 1909. XVI,419 p. 1 t.

Több nem jelent meg. Témakörei: Őskor. A földvárak. A kereszténység elterjedése. A nemzetségek. A vármegyék kialakulása. Feudális társadalom. A török veszedelem. A reformáció. A végvárak, szabadságharcok. Oktatásügy. Gazdaság. Részletes tartalomjegyzéke egyben személy-, helynévmutató és kronológia

32 Heves vármegye. Szerk. Borovszky Samu. Bp. Orsz. Monogr.

Társaság. 1909. X, 699 p. 3 t. 1 térk. /Magyarország vármegyéi és városai./

Monografikus feldolgozás. A vármegye természeti viszonyai. Községei és városai. Heves vármegye népe. Gazdaság. Közegészségügy. Törvénykezés. Közoktatásügy. Irodalom, tudomány és művészet. Az egri érsekség. A vármegye őskora, története a honfoglalástól – 1908-ig. Nemes családok. Név- és tárgymutató. 63 műmelléklet és 285 kép

33 K[ÖNYVES] TÓTH Mihály: Nagyhortobágy. Db. (Városi ny. 1910) 55 p. ill. fotók

Idegenforgalmi prospektus. A puszta múltja, részei. Pásztorélet, állattartás a Hortobágyon. Német, angol, francia, eszperantó nyelven is. Térképpel

34 NAGYMÁTÉ Albert: Emléklapok Balkány nagyközség múltja és jelenéből. Nyh. Jóba. 1913. 152 p.

Református lelkész műve. Az első rész elsősorban település- és családtörténet a honfoglalástól 1913-ig. Kronológikus elrendezésben. A második rész a balkányi református egyház története és lelkészeinek ismertetése. Rossz minőségű fotókkal

35 SIMA László: Szentés város története. 1. köt. Kiad. a város közönsége. Szentés, 1914. 548 p.

Csallány Gábor: Szentés őskori képe. A továbbiakban történeti szemléletű feldolgozás, néprajzi, vallási, népesedési, életmódra vonatkozó részekkel, de nem jól tagolt. Mutatója nincs. Csak az első kötet készült el

36 Adatok Kiskun-Halas város történetéhez. Összegyűjt. és kiad. Nagy Szeder István. [1-3. köt.] Kiskunhalas, Hungária ny. 1923- [1926]. 380 p. 1 t. 1 db

Tanulmányok és adattár, főként a 18. századra vonatkozóan. A ref. templom és egyház története. Családnévsor, nemesek névsora. Redemptio. Boszorkányperek, házasságtörők büntetése. Pestis 1739-ben. Katolikusok, zsidók betelepődése. A város vagyoni állapota

37 NAGY SZEDER István: Kiskun-Halas város története oklevél-

tárral. 1., 3-4. Kiskun-Halas, Szerző, Kiskunhalas Helyi Értesítője ny. – (Széchenyi ny. Sze.)

1. A redemptio (!) előtti kor 1745-ig. 1-2. füz. 1926. 2 db

3. Kiskun-Halas város egyházainak, iskoláinak és közművelődésének története. (Halasi írók és munkáik.) 1936. 142 p.

4. Kiskun-Halas város gazdaságtörténete. 1935. 131 p.

A 2. rész valószínűleg nem jelent meg

38 Nagykörös. [Szerk.] galántai Fekete Béla. Bp. M. Városok Monogr. K. 1927. 213 p. /Magyar városok monográfiája 2./

Fejezetcímek: Nagykörös őskora. Nagykörös a török hódoltság alatt. A három város (Kecskemét, Nagykörös, Cegléd) törvénykezése. A szabadságharctól a szabadságharcig. Arany János kora. Küzdelmek kora. Legújabb kor. Régi nemesi kúriák városunkban. Társadalom, hivatalok, közigazgatás

39 Szeged. Szerk. Kiss Ferenc, Tonelli Sándor, Sz. Szigethy Vilmos. Bp. M. Városok Monogr. K. 1927. 422 p. /Magyar városok monográfiája 1./

Szeged története a századfordulótól az 1920-as évek közepéig. Közigazgatás, francia és szerb megszállás. Az 1919-es „szegedi kormány”. Mezőgazdaság. Ipar és kereskedelem. Oktatás, kultúra. Irodalom és művészetek. Közigazgatás. Egyesületek, sport. Névmutatóját összeáll. Szrenka Éva = Somogyi-könyvtári Műhely 1975. 1. sz. 45-76.p.

40 WINKLER Pál: Kalocsa története különös tekintettel politikai és szellemi kultúrájának fejlődésére. Kalocsa, Árpád ny. 1927. 158 p. 9 t. ill. /Árpád könyvek 11-12./

A függelékben a város 1772. évi összeírása

41 HERBERT János: Jászárokszállítás nagyközség monográfiája. [Bev.] Czettler Jenő. [Ill.] Zimányi Ernő. Karcag, Kertész ny. [1928] 208 p. 6 t. – Bibliogr. 204-205. p.

Hasonmás kiad. Bp. „A Jászsáért” Alapítvány. 1992. Utószó: Tóth Pál Péter

A Jászság történelmébe ágyazza bele a község komplex történetét a kezdetektől 1926-ig. Gazdaság. Művelődés. Közigazgatás. Népeség, életmód. Közegészségügy. Társadalmi élet. Néprajz

42 NAGY Sándor: Hajdúhadház története. Kiad. a város. Hajdúhadház, 1928. 192 p. 3 t. 2 térk.

Hasonmás kiad.: Hajdúhadház, 1992.

Az 1920-as évek közepéig. Nagy teret szentel a hajdúk letelepítésének és a népi hagyományoknak. Minél régebbi korszakkal foglalkozik, annál részletesebb. A közelebbi eseményeket vázlatosan írja le. Melléklete a hajdúnemesi családok betűrendes listája, és az 1920-as évek helyi intézményei, vezetőinek jegyzéke. A jegyzeteken irodalmi hivatkozások. Bibliográfia és mutató nincs

43 Szentés. Szerk. Nagy Imre. Bp. M. Városok Monogr. 1928. 336 pl. /Magyar városok monográfiája 3./ Természeti viszonyok. Településtörténet első lakóitól az 1920-as évek közepéig. Vallási élet. Közoktatás. Kultúra, politikai és társadalmi élet. Népeség, egészségügy. Közigazgatás, igazságszolgáltatás. Mezőgazdaság. Kereskedelem, ipar. Fényképek ismert helybeli emberekről, csoportokról, ritkán épületekről. Név- és tárgymutató: Fogas Pál: Mutató Szentés monográfiájához = Szentési tanulmányok. 1977. 81-98.p. /Csongrád megyei könyvtári füzetek 8/

44 Szolnoki fejek. (Szerk. Hirn László és Zsadányi Oszkár.) Szó. Wachs. Ny. 1928. [128] p. ill. fotók /Magyar társadalmi lexikon 3./

Az 1910-1920-as évek prominens közéleti személyeinek (főispán, alispán, polgármester, országgyűlési képviselő, orvos, lelkész, pap, tanár, bankár) arcképe és életrajza. Az életutak nyomán kirajzolódik Szolnok város sorsa, fejlődése is

45 TÓTH Kálmán: Mezőkeresztes története. Mezőkeresztes község kiadása. Mis. 1928. 201 p. ill.

A község földrajza, népessége, története. Külön fejezetek: egyháztörténet, tanügy, közigazgatás és politikai élet, népszokások, mezőgazdaság, ipar és kereskedelem. Mezőkeresztes társadalmi és kulturális életének nevezetesebb személyiségeit is bemutatja

46 Makó és Csanád-Torontál vármegyei községek. Szerk. Barna János. Bp. M. Városok Monogr. K. 1929. 407 p. /Magyar városok monográfiája 6./

Részletesen Makó történetével foglalkozik, felületes leírást ad a kistelepülésekről. A 20. század eleji viszonyokra koncentrál. Makó története: Ipar. Mezőgazdaság. Művészet, oktatás. Egészségügy. Egyházak. Egyesületek. Sport. Mutatója nincs. Fotóanyaga szegényes, gyenge kivitelben

47 MÁRTON Béla: A Nyírség helységei. Db. Studium Biz. 1929. 131 p. /A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság Honismertető Bizottságának kiadványai 5. 18. – A Nyírségkutató Bizottság dolgozatai 1./

A Fényes Elek által készített számbavétel mintájára írja le a Nyírség településeit az 1924-25-ös évek adatai alapján

48 Békéscsaba. Történelmi és kulturális monográfia. (Főszerk. Korniss Géza.) Bcs. Kőrösvidék ny. 1930. 519 p.

Története alapításától napjainkig. Földrajza. Növény- és állatvilága. Békéscsaba és vidékének madárvilága. Népe. Egyházi élet. Mezőgazdaság és agrármozgalom. Ipar, kereskedelem, hitelviszonyok. Közoktatásügy. Szakoktatás. Múzeum és könyvtárak. Színészet. Képzőművészet. Zenekultúra. Az „Auróra” zenei, irodalmi és képzőművészeti kör. Sport. A város közéletének szereplői. Katonai szerepe és véráldozata az I. világháborúban. Fotókkal

49 Nagykun városok. Karcag, Kunmadaras, Túrkeve, Kunszentmárton, Kunhegyes, Kisújszállás. 1920-1930. (Szerk. Oroszlány Gábor.) Karcag. Klein Mór ny. 1930. 192 p. ill. fotók

A városok története röviden. Díszpolgárok, országgyűlési képviselők, közéleti személyek fényképpel való bemutatása. Leggazdagabb anyag a Karcagra vonatkozó. Horthy Miklós kormányzó életútjának és a család kenderesi kúriájának bemutatása. Értékes korabeli forrás

50 Debrecen sz. kir. város. A város múltja, jelene és jövője rövid áttekintésben. Főszerk. Csobán Endre, Csürös Ferenc. Bp. Vármegyei K. **1931.** 459 p. /Magyar városok fejlődése. Magyarország vármegyei és városai 1./

Sokrétű városismertető, helyi tudósok és más szakemberek írásai. Csaknem fele várostörténet. Természeti viszonyok. A gazdasági élet ágazatai, a Hortobágy, az oktatásügy fejlődése és helyzete, kiemelve a tudományegyetemet. Külön fejezetben – foglalkozási ágak szerint csoportosítva – az ún. városi élet szereplői. Jegyzet- és mutatóapparátusa, bibliográfiája nincs. A közölt információk egy része máig hézagpótló

51 Szatmár és Bereg vármegyék fejlődése és kortörténete. (Trianon után.) Szerk. Dömjén Miklós. Bp. Szerző. (Madách ny. **1932.**) 295 p.

A vármegyék egyháztörténete, története, mezőgazdasága, pénzügyi helyzete, tanügye és népművelése. Kiemelkedő személyiségeinek 1-2 oldalas életrajza. Szatmár, majd Bereg vármegye települései, s azok életében fontos szerepet betöltő személyek körjegyzőségek szerint. Fotót is közöl róluk. Fekete-fehér szövegközi illusztrációk

52 Baja és Bács-Bodrog vármegye községei. Sajtó alá rend. Ladányi Miksa. RAPCSÁNYI Jakab: Baja. DRÉGELY Kálmán, SCHÓN Antal et al.: Bács-Bodrog vármegye községei. Bp. M. Városok Monogr. K. **1934.** 671 p. 5 t. 2 térk. ill. /Magyar városok monográfiája 14./ – Bibliogr. 485-486. p.

Az általános történeti rész után a város természeti környezetét, épületeit, hitfelekezeteit, közoktatását, művészeti és irodalmi életét, gazdaságát, közegészségügyét, egyesületeit, népszokásait, közigazgatását, üzemeit mutat-

ja be. Igen részletesen foglalkozik a város kulturális és művelődéstörténeti hagyományával. A megye községeinek rövid ismertetései igen vegyes színvonalúak. Személyi adattára (517-666. p.) tárgyyszerű, a társadalmi szervezetek is benne vannak

53 Szeged városépítési problémái. Szerk. Pálffy-Budinszky Endre, Hergár Viktor. Kiad. a Magyar Mérnök és Építész Egylet Szegedi Osztálya, a Szegedi Alföldkutató Bizottság. Sze. **1934.** 215 p.

Egy előadásorozat nyomtatott kiadása. Benne: A városkép kialakulása. Földrajzi viszonyok. Népeesség. Gazdasági viszonyok. Városrendezés. Közlekedés. Ipari övezet elhelyezése. Parkok, zöldterületek. Csatornázás, vízellátás

54 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye múltja és jelene. (Szerk. Scheftsik György.) Pécs, Kalotai László. **1935.** [8], 472, 285 p. 22 t 8 térk. ill. fotók – Bibliogr. 452-458. p.

A vármegye földrajzi leírása, őstörténete a régészet tükrében, története a kezdetektől 1935-ig. Mezőgazdasága, etnográfiaja, oktatásügye, irodalmi, zenei és sportélete. Városai és községei rövid ismertetése, járasonként. Az adattár a jelentős intézményeket, társadalmi szervezeteket, közéleti személyeket mutatja be településeinként betűrendben. Az első megjelent megyetörténeti munka, egykorú adatai a községek számára forrásértékűek. Kritikával kezelendő, adatai sok helyen pontatlanok. Név- és tárgymutató. Helynévmutató az adattárhoz

55 DÓSA József, ifj.: Kunszentmárton története. (Sajtó alá rend. Szabó Elek.) 1-2. Kunszentmárton, Wolf ny. **1936**[1939?] 257, 32 p. /Klny. Kunszentmártoni Híradó 1933-1938./

A község kialakulása, birtokai. A redemptio. Művelődés. A 2. kötet csonka. A monográfiába szánt írások a hírlapban fellelhetők. Név- és tárgymutató az 1. kötetben

56 HERPAY Gábor: Földes község története. (Db.) Nagy Károly ny. **[1936.]** 270 p. 14 t.

Levéltári kutatásokon alapszik, tudományos igényvel készült. Eltért az országos történeti periodizációtól és a község fejlődésének korszakait vette alapul: A kezdetektől 1583-ig. A török hódoltság és a polgárháborúk időszaka (1583-1718). Küzdelem a nemesi kiváltságokért és a községi önkormányzat megszervezése (1718-1836). A községi törvények, a vármegyei beosztás, községi közigazgatás (1836-1936). Az utolsó fejezetben a művelődési viszonyok. Betűrendes név- és tárgymutatója van

57 Hevesvármegyei ismertető és adattár. Sajtó alá rend. Ladányi István. Bev. Hedry Lőrinc. Bp. M. Városok Monogr. K. **1936.** 665 p 6 t. /Magyar városok és vármegyék monográfiája 20./

Természeti viszonyok. Gazdasági élet. Közegészségügy. Népeesség. Eger. Gyöngyös. Heves vármegye községei. A vármegye bibliográfiája (310-335. p.) Tiszti címtár. Községi adattár. Személyi adattár. Képanyaga homályos, nehezen reprodukálható

58 HUNYADY Ferenc: A kismarjai kerület községei. Bp. M. Társaság Falukutató Int. **1936.** 168 p. ill.

Kismarja, Nagykereki, Bedő, Bojt, Váncsod természeti, gazdasági és társadalmi viszonyait dolgozza fel annak a bemutatására, hogy miután e falucsoportot az új országhatár elvágta természetes városi központjától, hanyatlásuk megállíthatatlan

59 Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város adattára. Db. Nagy Károly ny. **1937.** 344, 267 p.

Első része: A hajdúság története, a három hajdúváros (Böszörmény, Nánás, Szoboszló) és 16 község egyenetlen ismertetése. Debrecen története, a város egyházainak, irodalmának, színházi és zenei életének, tanügyének múltja. A megye közoktatásának, közlekedésének, kereskedelmének, iparának és mezőgazdaságának helyzete (történeti visszatételekkel). Az egyesületek listája, a megye és Debrecen vezetőinek életrajza. Második része személyi adattár a települések betűrendjében, kiemelve Debrecen. Nemcsak személyek szerepelnek benne. Az információk válogatása bizonytalan, ezért csak erős kritikával használható

60 SZTRIIHA Kálmán: Kiskundorozsma története. Kiskundorozsma község kiadása. Kiskundorozsma, 1937. 358 p. 26 t. Hasonmás kiad: Kiskundorozsma, 1990.

Múltja, eredete, elnevezése. Birtokosok. Török kor, újratelepítés. Birtokháborúk Szeged és Dorozsma között. Szokások, életmód. Közigazgatás. Egyházi élet – a szerző plébános, ez a fejezet igen részletes. Lelkészségeken keresztül mutat be néhány környékbeli tanya-központot (Árpádközpont, Forráskút, Zsombó). A kun kerületek megszűnése. Ipar, kereskedelem, foglalkozások. Hivatkozásai nincsenek. Bibliográfia és mutató sincs

61 Bihar vármegye. Szerk. Nadányi Zoltán. Bp. M. Városok Monogr. K. **1938.** 519, 167 p. 5 t. /Magyar városok és vármegyék monográfiája./

A viszonylag rövid, publicisztikai jellegű közlemények között néhány magas színvonalú, tudományos igényű tanulmány (földrajz, szociográfia, régészet, irodalom) is akad. Tematikailag átfogó: természeti viszonyok, társadalom, népelet, gazdaság, közigazgatás, egyházak, történelem, birtokos családok stb. Külön szólnak a megyeszékhelyről, Berettyóújfaluról, utána betűrendben a községekről. Második része személyi adattár – ahová iskolák, vállalatok, egyesületek stb. is bekerülhetnek –, egységes betűrendben. Mentés a kor politikai-idológiai elfogultságaitól; egykorú adatai ma is használhatók. Bibliográfia, mutató nem készült hozzá

62 Csongrád vármegye. Sajtó alá rend., fel. szerk. Csikvári Antal. Bp. Várm. Szociográfia K. **1938.** ism. lapsz. [635] p. 10 t /Vármegyei szociográfia 1-3./

1. rész: A vármegye társadalomrajza és általános ismertetése. 2. rész: Szentés, Csongrád, a falvak egyenkénti ismertetése. Hódmezővásárhely. Szeged. Személyi adattár. Bibliográfia az egyes fejezetek végén. Mutatója nincs

63 SCHERER Ferenc: Gyula város története. Kiad. Gyula m. város. Bp. **1938.**

1. köt. A földesúri város. 478 p. ill.

2. köt. A rendezett tanácsú város. 479 p. 1 t. ill.

Hasonmás kiad.: Gyula, [1989.] Utószó Szabó Ferenc: SchF életútja és főműve

1. köt.: A középkori város. A vár története. Magyargyula és Nemetgyula. 2. köt.: Küzdelem a rendezett tanácsú jogállásért, és a rendezett tanácsú közigazgatás megszilárdulása. – Fotókkal. Név- és tárgymutató

64 Borsod vármegye. (Borsod, Gömör és Kishont k[özigazgatásilag] e[gyelőre] e[gyesített] vármegyék.) Szerk. Csíkvári Antal. Bp. Várm. Szociográfiák K. 1939. [Ism. lapsz. 457 p. 513,3 h.] ill. fotók /Vármegyei szociográfiák 5-6./

Tanulmányok. Az Alföldet is érintik. – Községi és személyi adattárral

65 DURKÓ Antal: Békés nagyközség története. Történeti és kulturális monográfia. Békés, Petőfi ny. 1939. 250 p.

Története. Az egyházak, iskolák élete. Földrajza, vízrajza. Mezőgazdaság, ipar, kereskedelem. Népe és néprajza. Békés a művészet, tudomány és irodalom terén. Egészségügy. Békés véráldozata az I. világháborúban. Jelenkori helyzete

66 Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét th. jogú város adattára. Szerk. Csatár István, Hovhannesian Eghia és Oláh György. 1-5. r. Bp. Kultúra ny. 1939. 3 db

1. r.: Földtani viszonyok. Mezőgazdaság. Régészeti és történelmi emlékek. Budapest környékének települései.

2. r.: A megyei városok története. Kiemelve többek között Cegléd, Kalocsa, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Nagykőrös. A községek adattára betűrendben.

3. r.: A vármegye közigazgatása. Országgyűlési képviselők.

4. r.: Egyházak, intézmények, személyek adattára.

5. r.: Kiss Barnabás, balásfalvi: Kecskemét th. jogú város. Rövid várostörténet, városismeret. Részenként újrakezdődő lapszámozás

67 Szatmár, Ugocsa és Bereg k[özigazgatásilag] e[gyelőre] e[gyesített] vármegyék. (1924-1938.) Szerk. Fábíán Sándor. Bp. M. Városok Monogr. K. 1939. 595 p. 16 t.; 122 p. ill. /Magyar városok és vármegyék monográfiája 28./

Az egész megyét átfogó tanulmányok (történet, tájrajz, éghajlat, időjárás, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem stb.) mellett részterületekkel (Ecsedi-láp, Tisza-Szamosköz) is foglalkoznak. Részletesen írnak az egyházmegyékről, a megye néprajzi vonatkozásairól. Külön fejezetben Mátészalka és a községek. Az 1910-es adatok szerint közlik a települések területét, lakosainak vallásfelekezete és nemzetiség szerinti megoszlását. Személyi adattárába azokat vették fel, akik a mű létesítését előmozdították. A tanulmányok végén bibliográfia. Fotókkal

68 BLÉNESSY János: Jászberény természeti viszonyai és élete. Jászberény, Pesti ny. [1937] 215 p.

A Jász Hírlapban megjelent cikkek különnyomata. Jászberény neve. Természeti viszonyok. Etnikum. Története a honfoglalás előtti időktől 1866-ig. Lehel vezér mondája

69 BLÉNESSY János: Jászberény életrajza a kiegyezés utáni évtizedekben. Jászberény, Pesti ny. 1940. 128 p.

A Jász Hírlapban megjelent cikkek gyűjteménye. Gazdasági, szellemi élet, igazságszolgáltatás, vallás-erkölcs, politika, egészségügy. Jászberény nevezetességei (1867-1896.)

70 Debreczen sz. kir. város és Hajdú vármegye. Szerk. Csobán Endre. Bp. Várm. Szociográfiák K. 1940. 332, 12, XV p., 264 h. [44 lev.] 8 t. /Vármegyei szociográfiák 12./

Tanulmányok. Túlnyomórészt Debrecennel foglalkoznak: Természeti viszonyok (itt a megyére is kitékint). Várostörténet. Néprajz. Népszerűség. Gazdasági élet. Társadalom. Egyházak. Iskolák. Tudomány. Irodalom. Művészet. Könyvtárak. Déri Múzeum. Helyi sajtó. Városi nyomda. Hajdú megye tizenkilenc települését röviden ismeretik. A személyi adattár há-

rom része: a helyi hivatalok, intézmények tisztviselői kara. Debreceni személyek. Hajdú megyei személyek. Magas színvonalú, információgazdag összeállítás

71 KISS Mária Hortensia: Kis-zombor története. Falutanulmány. [Makó], (Makói ny. 1940.) 165 p. /Csanádvármegyei könyvtár 35./ – Bibliogr. a jegyzetekben
Utcanévtörténet. Birtokviszonyok. Gazdaság. Földrajzi nevek. Népeesség. Kultúra. Egyházi élet. Közigazgatás. Néprajz. Szubjektív hangú, a szülőföld szeretetével áthatott munka. Sok adattal és bőséges jegyzetapparátussal

72 SZEPES SCHÜTZ Béla: Hatvan község története. Sopron, Rábaközi ny. 1940. 181 p. 2 t. ill.
A honfoglalástól a 19. század végéig. Közigazgatás. Gazdaság. Egyház. Közoktatás. Közlekedés. Közegészségügy. Híres vásárok. Zagyvaszabályozás. Térképekkel, metszetekkel illusztrált

73 Zemplén vármegye. Szerk. Csíkvári Antal. Bp. Várm. Szociográfiák K. 1940. 226 p. 252 h. ill. fotók /Vármegyei szociográfiák 11./
Tanulmányok. Az Alföldet is érintik. – Községi és személyi adattárral

74 JUHÁSZ Kálmán: A 100 éves Küköbkháza. 1844-1944. Kiad. Küköbkháza közönsége. [Makó], 1944. 61 p. /Csanádvármegyei könyvtár 39./ – Bibliogr. a jegyzetekben
Telepítés és névadás. Árvizek, járványok. Közigazgatás. Egyház. Oktatás. Falukép. Népeesség

75 SOÓS Adorján: A kunok és jázsok története a kunok betelepítéséről a Mohácsi vészig. Pápa, Főiskolai ny. 1944. 150 p.
A tatárjárás. A kunok végleges letelepítése. Részvételük az ország kormányzásában. A jászkun társadalom. Gyárfás István: A jászkunok története c. munkájára és Illésy János levéltáros hagyatékára épül. A két etnikum történetét az országos eseményekbe helyezve ábrázolja, a jászokkal foglalkozik többet

76 Az Alföldi Tudományos Intézet évkönyve. 1. 1944-1945. (Szerk. Bartucz Lajos.) Sze. (Ablaka György ny.) 1946. XVI, 420 p. ill. 1 térkmell. – Bibliogr. a lábjezettekben.

Beköszöntőjében a szerkesztő röviden összefoglalja az Alföldkutatás történetét, felvázolja a programját. A közlemények többsége is az Alföld-kutatással összefüggő programtanulmány: néprajz, népzene, tájnyelv, régészet, embertan, történelem, növény- és állattan, földrajz, gazdaságtörténet, közegészségügy és szociális kérdések, városkutatás, iskolatörténet stb.

77 ERTSEY Péter: A Somogyi-könyvtár szegedi folyóirat- és hírlapanyagának bibliográfiája. Sze. Házi soksz. 1954. 57 p. /A Szegedi Egyetemi Könyvtár kiadványai 28./
Kizárólag a Szegeden megjelent, a könyvtárban fellelhető periodikumok leírásai. Nem terjed ki a jelentésekre, évkönyvekre, értesítőkre. Szerkezete betűrendes. Függelékben felveszi a csak hivatkozásból ismert kiadványokat. Év- és szakmutató van. Erősen elavult, azonban máig sincs teljesebb

78 KATONA Imre: Csongrád város bibliográfiája. Sze. (Csongrádm. ny.) 1954. 42 p. /A Szegedi Egyetemi Könyvtár kiadványai 32./
449 tétel, a teljességre törekszik. Könyvek, könyvrészletek, folyóiratcikkek, kéziratok, térképek leírásai. A helyben megjelent hírlapok jegyzéke. 22 szakcsoportja van, ezen belül a megjelenési idő szerint rendezi anyagát. Betűrendes mutató

79 PÉTER László: Csongrád megye népe és földje. Ajánló bibliográfia. (Kiad. a Szegedi Egyetemi Könyvtár.) Sze. 1954. 30 p. /A Szegedi Egyetemi Könyvtár kiadványai 22./
Településenként csoportosítja az irodalmat, az önálló műveken kívül a könyvrészleteket, folyóiratcikkeket is. Helynévmutató segít a keresésben

80 BÉRES András – MÓDY György: A hajdúság történetének és

néprajzának irodalma. (Források, tanulmányok, cikkek.) Db. [K.n.]

1956. 51 p. /Alföld füzetek 3./

Teljességre törekvő szakbibliográfia, amely a primér forrásokra épülő önálló munkákat, a gyűjteményes kötetek és folyóiratok idevonatkozó cikkeit és publikálatlan kéziratokat felveszi, az újságcikkeket nem. Szerkezeti egységei: Összefoglaló munkák. A hajdúság kialakulása. A hajdúság a feudális társadalomban. A hajdúság jelenkori néprajzi képe. A fejezeteken belül szerzői betűrend. Címleírásai rövidítettek, de mindegyik annotált. Az önálló művek recenzióit is jelzi. A kéziratok anyagok leelőhelyét közli. Mutatója nincs

81 Nyírbátor története. Bátorliget élővilága. Szerk. Szalontai Barnabás. (Bp. M. Nemzeti Múz. soksz.)

1956. 65 p. /Báthori István Múzeum füzetei./

A város történelmi, műemléki nevezetességei, illetve Bátorliget növény- és állatvilága. Magyarország népvándorlás- és honfoglaláskori emlékei, különös tekintettel a Nyírségre

82 Túrkeve története 1945-ig. (Dankó Imre kéziratossá felhasználásával összeáll. Györffy Lajos és Veress Éva.)

Túrkeve, [Túrkevei Múz.] 1956. 56 p. 2 térk. ill.

Ismeretterjesztésre szánt rövid várostörténet. A felhasznált forrásokat nem említi

83 DANKÓ Imre: Baja irodalma. Baja, (Borsodm. ny. Miskolc.) 1957. 47 p. /A Bajai Türr István Múzeum kiadványai 2./

Szakrendi szerkezetű. A szakcsoportokon belül betűrend. Közli a városban megjelent hírlapok és folyóiratok jegyzékét. Név- és tárgymutatója van

84 TÓTH Sándor: Vázlatok Törökszentmiklós múltjából. Szo. Törökszentmiklós Városi Tcs. VB. 1957. 136 p.

A tanár szerző 40 éves gyűjtését már 1947-ben sajtó alá rendezték, de csak 10 évvel később adták ki. Nehezíti használatát a források szövegbe való bejegyzése. Külön tárgyalja a Balaszentmiklós (kezdetekről 1685-ig) és Török-

szentmiklós (1685-1900) történetét. A település komplex bemutatására törekszik

85 TÁLAS Géza: Makó bibliográfiája. Bp. (M. Nemzeti Múz. ny.) 1958. 64 p.

Teljességre törekszik, minden kiadványtípust felölel. Szakrendi besorolás. Ezen belül inkább a téma, mint az időrend érvényesül. Lezárása: 1956. jan. 1. Névmutatóval

86 VARGA Antal: Balmazújváros története 1945-ig. Db. Alföldi ny. 1958. 303 p. /Debreceni írássok 5. [!]/

Községmonográfia a Mátyás korától szinte teljes újvárosi levéltár adatai alapján, ismeretterjesztő szándékkal. Mezővárossá válás a Hunyadiak idején. A 17. század és a kurucvilág eseményei. A földjeik birtoklásáért folytatott perek, a majorsági gazdálkodás. A település szerepe az 1848/49-es szabadságharcban. A népet a különböző történelmi korokban. Irodalmi hivatkozások, Balmazújvárosra vonatkozó bibliográfia a kötet végén

87 FEKETE Péter, H.: Vid középkori falu története, régészeti leletei. (Kiad. a Hajdúsági Múz.) Hajdúböszörmény, 1959. 51 p. /A hajdúböszörményi Hajdúsági Múzeum kiadványai 5./

Tanulmány. A község létrejötte, neve, az ott talált régészeti leletek, a középkori templom feltárása, a falu egyéb ismert adatai, és elpusztulása. Jegyzetekkel

88 Szeged. (Szerk. Magyar László, Németh István.) [Bp.] Panoráma, (1959.) 263 p. (Útikönyvek)

2. kiad. Szerk. Bálint Alajos. 1970. 3. kiad. Szerk. Bálint Alajos. 1975. Tárgy- és helynévmutató

A történelmi részben képet ad a természeti viszonyokról, gazdasági és kulturális életéről, műemlékekről. A látnivalókat 4 városi sétára osztja. A Szeged környéki kirándulásban szól a természeti ritkaságokról is (Fehértó madárvilága, tiszavirág). Fekete-fehér, jó fotókkal

89 DANKÓ Imre – KOREK József: Kötegyán. Gyula, (Hódmezővásárhelyi ny. Hmvh.) 1960. 43 p. 1

térk. /Gyulai Erkel Ferenc Múzeum kiadványai 11./

Régészeti leletek. A falu kialakulása, a középkori falu. Az újratelepült falu története. A jelen. Jegyzetekkel

90 MADAY Pál: Békés megye városainak és községeinek története. (A Békéscsaba története c. fejezet Tibori János munkája. Kiad. a Békés Megye Tcs. VB.) Bcs. 1960. 512 p. 15 t. – Bibliogr. 455-492. p.

Az őskortól 1955-ig tárgyalja a megye településeinek kulturális, politikai, ipari és mezőgazdasági viszonyait, néprajzi jellegzetességeit. Több község történetének első feldolgozása. Békés megye bibliográfiája településenként csoportosítva. Számos tárgyi tévedése miatt kritikával használható

91 NAGY Dezső: Cegléd irodalma 1844-1958-ig. (Helyismereti bibliográfia.) [Kiad. a] Múzeumok Központi Prop. Irodája. Bp. 1960. 173 p. /Ceglédi füzetek 9./

Borítócím: Cegléd bibliográfiája

Szerkezete szakrendi. Az egyes szakcsoportok élén rövid, történeti jellegű tájékoztató. A sorozámozott tételek a megjelenésük időrendjében. Fő forrásai a helyi hírlapok. Kigyűjtötte a helyi vonatkozásokat az országos nagykönyvtárak és néhány fontos kéziratgyűjtemény nyilvántartásaiból. Leírásaiban a címzőveggel és a kiegészítés gyakran összekeveredik. Szerzői névmutató van

92 TIBORI János: Békéscsaba története. A Kőrös-kultúra idejétől a felszabadulásig. (Kiad. a Békéscsabai Városi Tcs. VB.) Bcs. 1960. 187 p. ill. 4 térk.

A Kőrös-kultúra idejétől a honfoglalásig. Magyar Csaba kialakulása és pusztulása. A Haruckern-féle újratelepítéstől az örökvaltságig. Agrárszocialista mozgalom. Az ipar és a munkásmozgalom. Békéscsaba felszabadítása. Fotók. Jegyzetek

93 Abádszalók földje, népe, kultúrája. (Összeáll. Dömötör Sándor.) Szo. Damjanich J. Múz. 1961. 109 p. ill. fotók. /A Damjanich János Múze-

um közleményei 5-7./ – Bibliogr. a jegyzetekben.

A honismereti szakkör tagjai bemutatják a község természeti viszonyait, gazdasági életét, történetét, művelődésügyét, tárgyi emlékeit és hagyományait

94 Debreceni bibliográfia. Alapvető irodalom a város ismeretéhez. (Kiad. a Városi Tcs., Egyetemi Kvt. Db. 1961. 331 p.

A várossá nyilvánítás hatszázadik évfordulójára jelent meg. Számos Hajdú-Bihar, Bihar és Hajdú megyei tétel. Külön fejezet a Hortobágyról. A címanyag gyűjtése részben autopszia, részben bibliográfiai források alapján folyt. Több mint 4300 tételes válogatás Debrecen történetéről, földrajzáról, természeti viszonyairól, gazdasági és társadalmi életéről, kulturájáról speciális szakrendben. Bibliográfiai leírásai rövidítettek. Összevont név- és tárgymutatója van

95 A hatszázéves Debrecen. Szemelvények a város történelméből. (Szerk. Komoróczy György.) Kiad. a Városi Tcs. Db. 1961. 465 p.

Eredeti nyelven közli a forrásokat, de a kötet ismeretterjesztő jellegéhez igazodva magyar nyelvű fordítást is ad. Egyes fejezetei bemutatják a város gazdaság- és társadalomtörténetét, (színészet, zene, népművészet, népszokások), de a képzőművészet és az irodalom kimarad. A válogatásban nagy terjedelmet kap a munkásmozgalom. A református egyháznak a város történelmében betöltött szerepét meg sem említik. Összevont név- és tárgymutatója van

96 TIBORI János: A felszabadult Békéscsaba másfél évtizedes története 1944-1960. (Kiad. a Városi Tcs. VB.) Bcs. 1961. 312 p. ill. 3 térk. mell. – Bibliogr. 235-240. p.

1944-1946 eseményei. Újjáépítés. Békéscsaba termelőszövetkezeti várossá fejlődése. Ipar. Kereskedelem. Közlekedés. Kulturális élet. A városfejlesztés távlati tervei. Fotókkal

97 MADAY Pál: Szarvas története. Kiad. Községi Tcs. Szarvas, 1962. 519 p. 29 t. – Bibliogr. 415-463. p.

Természeti és földrajzi viszonyok. Az őstelepülés és a középkori falu. A török hódoltság és a Rákóczi szabadságharc kora. Az újratelepült Szarvas (1711-1848). A megtorlás és az önkényuralom esztendei (1849-1867). A dualizmus kora (1867-1918). A Tanácsköztársaság. (1919). Horthy-korszak (1920-1944). A II. világháború utáni időszak (1944-1960). Függelék: a község fontosabb statisztikai és egyéb adatai. Fotókkal

98 MIKLYA Jenő: Csanádapáca. Adatok a község történetéhez, földrajzához, néprajzához. A Községi Tcs. kiadása. Csanádapáca, 1962. 164 p. ill.

Elsősorban községtörténet, az első régészeti leletektől a jelenkorig. Statisztikai adatok 1827-1960-ig. Fotók, jegyzetek

99 Sarud község története. Eger, Heves m. Tcs. VB. ny. 1963. 45 p.

A falu nevének eredete. Rövid történeti áttekintés az 1771-es úrbérrendezésig. Népszámlálási és iskolatörténeti adatok

100 FÜLÖP Attila: A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei hírlapok és folyóiratok bibliográfiája. 1842-1963. Kiad. a II. Rákóczi Ferenc Kvt. Mis. 1964. 231 p. 1 térk. /Könyvtári füzetek 1./

Az OSZK, a Megyei Könyvtár és a Herman Ottó Múzeum Könyvtárának állománya. Igen részletes címleírások betűrendben. Jelzi a folyóiratok lelőhelyét, a meglévő és hiányzó évfolyamokat és számokat is. Röviden jellemzi a periodikumokat. Mutatórendszere: Időrendi-, földrajzi-, szak-, kiadó-, nyomda- és névmutató.

Újabb helyismereti folyóiratok: Borsodi Művelődés. Miskolc, 1976-1990.

Dimenziók. Felső-magyarországi szemle. Miskolc. 1993-.

Matyóföld. Mezőkövesd, 1963-

101 A 150 éves Kevermes község története. Összeáll. Pelle Ferenc. (Kiad. Község Tcs.) Kevermes, 1965. 301 p. ill.

Természeti földrajz. Általános történet. Gazdaság. Közegészségügy. Népoktatás, nevelés. Az Önkéntes Tűzoltótestület története.

A cigányok. Népszokások, népballada. Szent Iván napi néphagyományok. Fotók. Jegyzetek

102 DEÁK Gábor-GYIMESI Sándor: Olvasókönyv Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Miskolc város történetéhez. Mis. Borsodm. ny. 1965. 248 p. 7 t. ill. fotók /A Magyar Történelmi Társulat Borsod-Zempléni Csoportja könyvtára 1./

Segédkönyv a középiskolai történelem tanításához. Követi az országos történetírás korszerűsítését

103 Jubileumi évkönyv Újkígyós község megalapításának 150. évfordulójára. 1815-1965. (Szerk. Zsótér József. Kiad. Községi Tcs. VB.) Újkígyós, 1965. 132 p. ill. – Bibliogr. a fejezetek végén

Vázlatos községtörténet. Népesedési, kulturális és szociális viszonyok. Népszokások, népi hagyományok. Természeti földrajz. Mezőgazdaság. Ipar, kereskedelem, közlekedés. A Község Tanácsa, egyéb szervei. Fotókkal

104 Kiskunhalas. Helytörténeti monográfia. 1. Szerk. Janó Ákos. (Kiad. a Városi Tcs.) Kiskunhalas, 1965. 396, [3] p. ill. 1 térk. – Bibliogr. 379-391. p.

Természeti viszonyok. Város- és gazdaságtörténet 1945-ig. Népeség. Munkásmozgalom. A város élete, fejlődése 1945 óta. Népelet a 18-19. században. Csipkevarrás. Nagyaink c. fejezetében a kiemelkedő halasi személyek életrajza, munkássága. Irodalomjegyzéke tematikus. Több nem jelent meg

105 Orosháza története. (Szerk. Nagy Gyula. Kiad. a Városi Tcs. VB.) Orosháza, 1965. 967 p. 107 t. 2 térk. 3 mell.

Természeti földrajz. Településtörténet. Egészségügy. Művelődésügy. Függelék: Orosháza térképezés-története. Jegyzetek. Fotók

106 Pest megye múltjából. Tanulmányok. Szerk. Keleti Ferenc, Lakatos Ernő, Makkai László. Kiad. a Pest. m. Tcs., Pest m. Lev. Bp.

1965. 459 p. 2 t. 2 térk. mell. /Pest megye múltjából./

Pest megye története a kurucoktól az úrbérendezésen, jobbágyszabadításon, az 1919-es tanács hatalmon, az 1945-ös országgyűlési választásokon át, a földért folytatott harcokig (1945-1946). Helynévmutató. Térképmelléklet Pest-Pilis-Solt vármegyéről és a Kiskunságról (1793)

107 SOMOGYI Jolán: Szabolcs-Szatmár két évtizede. Illusztrált szemelvényes bibliográfia. Összeáll. —. Ill. Huszár István. (Kiad. a) Megyei Kvt. Nyh. **1965.** 131 p. 22 t. ill.

1945 és 1964 között megjelent szelektív cikk-bibliográfia a megyei lapokból. Szerkezete tematikus. Szakcsoporton belül időrend. Valamennyi fejezet elején közöl 1-2 cikkszemelvényt. Betűrendes név- és címmutató. Helynévmutató, benne a járáások is. A színes és fekete-fehér szövegközi illusztrációk a megye jelentős létesítményeit ábrázolják

108 Olvasókönyv Békés megye történetéhez. (Kiad. a Békés m. Tcs. Műv. Oszt.) Bcs.

1. KRISTÓ Gyula: A honfoglalástól 1715-ig. **1967.** 175 p. 4 t. /Forráskiadványok a Békés Megyei Levéltárból 1./

2. (1694-1848.) Összeáll. Implom József. 1971. 440 p. /Forráskiadványok a Békés Megyei Levéltárból 4./

Szemelvény gyűjtemény. Első kötet: a középkor és az újkor nyomtatott és kéziratos forrásanyaga magyar fordításban. Bevezető szövegeiben a megye történetének rövid vázlatja. A források keletkezéséről is tájékoztat, közli a lelőhelyeiket. Helynév- és személynévmutató. Második kötet: A települési rend. Gazdaság. Társadalom. Művelődés. Egészségügy. Ipar. Kereskedelem. Hely-, személy- és tárgy-mutató

109 SZÉCSY György: Képek Mórahalom múltjából és jelenéből. Kiad. a Mórahalmi Tcs. Mórahalom, **1967.** 99 p. 16 t.

Részben községtörténet, részben a szerző megélt küzdelmeinek, élményeinek leírása. Témái: a község neve, története. Honvédelem. Rózsa Sándor. Közigazgatás, kapitánysá-

gok. Oktatás. Földosztás. Szövetkezetek. Művelődés. Főleg az első részben megbízható forrásokra támaszkodik. Fényképekkel

110 Adatok Bács-Kiskun megye községeiről [Kiad. a] KSH Bács-Kiskun m. Igazgatósága. Ke. **1968.** 186 p.

Az 1967. január 1-jei közigazgatási beosztásnak megfelelően közli az 1965. év adatait. Járásonként csoportosítva: gazdaság, ipar, kereskedelem, egészségügy, művelődés, népességadataok. Összehasonlító ellátottsági adatok. Községek rangsora ágazatonként

111 BÉL Mátyás: Heves megye ismertetése 1730-1735. Ford. és magy. ell. Soós Imre. Eger, Heves m. Tcs. ny. **1968.** 120 p.

A szerző 1730-ban járta be a kettős vármegyét. Egert, Gyöngyöst, Szolnokot, a Tiszavideki pusztákat, a Bükköt, a Mátrát és a Tarna járást monografikusan ismerteti. A fordítás az OSZK Kézirattárában őrzött, és feltehetően az 1800-as évek elején átmásolt latin szöveg felhasználásával készült

112 Kecskemét. (1368-1968.) Tanulmányok a város múltjáról, jelenéről. (Szerk. Heltai Nándor.) Kiad. Kecskemét Város Tcs. Ke. [1968.] 351 p. – Bibliogr. a tanulmányok végén

Eghajlat. Erdők. Duna-Tisza közti Mezőgazdasági Kísérleti Intézet; homoki növénykultúra. Szőlőnemesítés. Török kori városigazgatás, gazdasági élet. Kereskedelem, gazdaság a 14. szd. – 18. szd. végéig. Alföldi paraszttölgalom, 1868. Tanácsköztársaság, 1919. Néprajzi adalékok. Pásztorélet, Bugac. Madarak. Postatörténet. Első Kecskeméti Konzervgyár története. Gyümölcs- és zöldségtermesztés, értékesítés. Résvény-nyomda története. Sajtótörténet 1868-1944. Katona József Színház 1949 után

113 Kecskemét jelesei. (Írta Váry István, Heltai Nándor. Szerk. Heltai Nándor.) [Közread.] Kecskemét Város Tcs. Ke. **1968.** 95 p. /Aranyhomok kiskönyvtár 2./ – Borítékcím: Kecskemét jelesei. Életrajzi adatok.

Szerényebb előzmények után az első helyi személyi adattár. 310 személy legfontosabb életrajzi adatai. Kiemeli a városhoz fűződő kapcsolataikat. Forrásait többnyire megnevezi. A betűrendbe sorolásnál megkülönböztették az ékezetes magánhangzókat, illetve a kétjegyű mássalhangzókat, és külön-külön csoportokat képeztek velük

114 KLUGER Lászlóné: A Borsodi Szemle repertórium a 1956-1967. Kiad. a II. Rákóczi Ferenc Kvt. Mis. **1968.** 129 p. /Könyvtári füzetek 3./ A folyóirat sajtótörténeti adatai. Szerkezete időrendi, a közlemények megjelenési sorrendjét követi. Élőfej segíti a tájékozódást. Egységes név-, tárgy- és intézménymutató

115 Szeged múltja írott emlékekben. 1222-1945. (Összeáll. és magyarázó szöveg) Oltvai Ferenc. (Kiad. Szeged Városi Tcs.) Sze. **1968.** 357 p. Dokumentumok időrendben a várost irányító testület működésével kapcsolatban, a város történetére vonatkozóan. Magyarázó jegyzetekkel. Magyar nyelvű fordítással. Néhány dokumentum fotója. Név- és helynévmutató, részletes tartalomjegyzék

116 A Tanácsköztársaság eseményei, emlékei Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. (Összeáll. Kluger Lászlóné, Hubay Ágnes.) Kiad. a II. Rákóczi Ferenc Kvt. Mis. **1968.** 189 p.

Napi hírek és szöveggyűjtemény a Reggeli Hírlap és a Miskolci Napló számaiból. Hadművelési események. 1919-es emlékművek. Korabeli plakátok. A Tanácsköztársaság érdemérmével kitüntetettek névsora a települések betűrendjében

117 (BERNULA Mihály): Pitvaros rövid története. 1816-1969. [Pitvaros], (Szegedi ny.) [1969.] 255 p. – Bibliogr. 245-251. p.

Levéltári források alapján megírt, de propagandista hangulatú könyvecske. Részletezi a politikai viszonyokat, a termelészövetkezet létrejöttét és működését. A településvázlat és a források hitelesek

118 CSERMELY Tibor-MEZŐ András-NÉMETH Péter: Nyírbogdány. Tanulmányok a község történetéből. Nyírbogdány, Községi Tcs. **1969.** 139 p. ill.

Elsősorban régészeti kutatásokon, levéltári és egyházi irattári adatokon alapuló településtörténet 1219-től 1969-ig, a történeti földrajzi nevek ismertetésével. Szerkezete kronológikus. Jegyzetek a fejezetek végén. Sok fekete-fehér fotóval

119 FARKAS Margit: Szabolcs-Szatmár megye sajtóbibliográfiája. 1867-1969. Nyh. **1969.** Soksz. 68 p. /A Móricz Zsigmond Megyei Könyvtár kiadványai./

Az 1950 utáni megyehatáron belül megjelent minden sajtóterméket leír. Bár teljességre törekedett, számos gyűjtőkörébe tartozó periodikum maradt ki belőle. Szerkezete alfabetikus, pontos lelőhelyjelöléssel. Tételszámra utaló kronológiai és topográfiai mutató egészíti ki. Bevezetése rövid sajtótörténeti összefoglalás. Közli a forrásait

120 GRUZ János: Heves története. Heves, Hűtőgépgyár soksz. Jászberény. **1969.** 120 p. ill. – Bibliogr. 118-119. p.

Természeti viszonyok. Emberi települések a honfoglalás előtt. Feudális és tőkés termelési viszonyok kialakulása. A Tanácsköztársaság. A Horthy korszak. Heves község fejlődése a felszabadulás után

121 KOMORÓCZY György: Hajdú-Bihar megye helytörténetírása. 1945-1968. (Kiad. a Megyei Tcs. VB. Műv. Oszt.) Db. **1969.** 41 p.

Szakirodalmi szemle. Bibliográfiailag számbaveszi a jelzett időszakban megjelent helyismereti irodalmat, és a tudományos kutatás szempontjából minősíti azokat. Kiemelt fontosságot tulajdonít a helytörténet feldolgozatlan levéltári forrásainak. Névmutatója van

122 Makó az első felszabadult magyar város. Kiad. a Városi Tcs. Makó.

[1. köt.] Makó az első felszabadult magyar város. (Szerk. Tamasi Mihály.) 1969. 278 p.

2. köt. A népi demokratikus forradalom győzelme. (Szerk. Korom Mihály.) 1974. 281 p. 24 t.

[3. köt.] A szocializmus alapjai lera-kásának történetéhez. Szerk. Korom Mihály. 1981. 407 p. 16 t.

Makó 20. századi története, inkább politikai, mint történelmi szempontból. 1. köt. Az 1918-1945 közötti baloldali mozgalmak politikai küzdelmei. 2. köt. Az 1944-48 közötti politikai küzdelmek. A kötet értéke a dokumentum-gyűjtemény, ami az első kötet időszakához is kapcsolódik. Névmutató az 1. és 2. kötethez. 3. köt. Az 1949-1962 közötti időszak. Súlypontja a gazdaság és a közigazgatás szocialista átszervezése. Tsz-mozgalom. Témái még: az oktatás, művelődés, sport. Dokumentumok. Névmutató

123 Szolnok 25 éve. Adatok Szolnok város fejlődéséhez. (Szerk. Balázs Andrásné, Barna Gábor, Kaposvári Gyula.) 1-2. Szo. [Damjanich J. Múz.] 1969. 214 p. 65 t., 172 p. 5 t. ill. /Szolnok megyei múzeumi adattár 13-16./

A szerzők forrásmunkaként ajánlják a köteteket. Csak nyomtatásban megjelent adatok. Szolnok 1945-1970 között. 1. köt. Szolnok komplex bemutatása: gazdaság, népesség, infrastruktúra, egészségügy, kultúra. 2. köt. A városban működő vállalatokat, gyárakat, szövetkezeteket, mezőgazdasági termelőszövetkezeteket, közintézményeket mutatja be röviden

124 Átokházától Ásotthalomig. Fejezetek a község történetéből és népéletéből. (Szerk. Juhász Antal, Szécsy György.) Kiad. Község Tcs. Ásotthalom, 1970. 99, XX p. ill.

A Szeged tanyavilágából 1950-ben önállósdott település történetének utolsó két évszázadát részletesebben, a korábbiakat nagyon vázlatosan dolgozta fel a tanulmánykötet. A falu kialakulása, gazdasága. Néprajza. Homoki szőlőtermesztés. Földrajzi nevek. A fényképmelléletek főként néprajzi jellegűek

125 BENEDEK Gyula: Tiszapüspöki története. Szo. (Damjanich J. Múz.) 1970. 221 p. ill. fotók /A Damjanich János Múzeum közleményei 25-27./ – Bibliogr. 220-221. p.

A kronológiai szerkezetű fejezetek a kezdetektől 1967-ig tárgyalják a falu történetét. Témakörei: demográfia, közigazgatás, gazdasági élet és birtokviszonyok, közoktatás és közművelődés, történelem

126 Borsod-Abaúj-Zemplén megye története és legújabb kori adattára. Kiad. a Borsod-Abaúj-Zemplén megye Tcs. VB. Mis. 1970. 363, 674 p. ill. – Bibliogr. 351-363. p.

A megyetörténet nagyobbik része az 1945 utáni korszakkal foglalkozik. A fejezetek végén felsorolja a forrásokat. Bibliográfia a megye történetéhez. Az adattári rész településenként közöl összehasonlító statisztikai adatokat a népességről, a földterületről, a lakásállományról és az oktatási intézményekről

127 Az élet megindulása Miskolcon és Borsodban a felszabadulás után. Források Miskolc város és Borsod megye történetéhez. Összeáll. és bev. Beránné Nemes Éva és Román János. (Kiad. a Város Tcs. VB.) Mis. 1970. 493 p.

Levéltári források az 1944. dec. és 1945. ápr. közötti időszakból, a közellátás, a közbiztonság, a gazdasági élet, a közigazgatás, a pártok és a közegészségügy területéről. A közölt iratok időrendes jegyzéke. Önálló hely-, név- és tárgymutató

128 KAZACSAY Ferencné: Borsod-Abaúj-Zemplén megye helyismereti irodalma. (Kiad. a II. Rákóczi Ferenc Megyei Kvt.) Mis. 1970. 80 p. /Bibliográfiai füzetek 6./

Az anyaggyűjtés lezárása: 1969. dec. Érinti, illetve felöleli Abaúj-Torna, Borsod, Borsod-Abaúj-Zemplén, Gömör és Zemplén megyét. A településekre vonatkozó irodalmat a helynevek betűrendjében, ezen belül a szerzők szerint találjuk. Név- és tárgymutató, valamint földrajzi mutatója van

129 (MARTONYI Zoltán-RÉDAI László-TAMASI Mihály): Királyhegyes 125 éve. 1844-1969. A község településének 125. és a tsz-mozgalom 20. évfordulójára [Hmvh.] (Szege-di ny.) 1970. 100 p.

„Ünnepi kiadvány”, de adatai hasznosíthatók. Feudalizmus kori történet. Földmegváltások. Élet a századfordulón. Háború, forradalom, Tanácsköztársaság, gazdasági válság, Felszabadulás, politikai élet. Tsz-mozgalom

130 MATICS Pál: Adatok Szalkszentmárton történetéhez. Szalkszentmárton. (Községi Tcs.) 1970. 177 p. 13 t. ill.

A Festetics-uradalom leírása 1821-ből. Szövegközlés. (26-83.p.) A termelészövetkezetek megalakulása. Tanácsi igazgatás. Szokások. Követ- és képviselőválasztás. A község Petőfi-hagyományai. (135-158. p.)

131 NAGY József – TÓTH János: Jászberény város története a felszabadulástól napjainkig. Jászberény, Hűtőgépgyár ny. 1970. 302 p. ill. fotók – Bibliogr. a jegyzetekben

Objektivitásra törekvő munka, amely a korszak kutatói számára támpontokat szolgáltat. Jegyzetapparátusa rendkívül gazdag feldolgozott anyagra utal

132 A nagykállói járás múltja és jelene. (Szerk. Csepelyi Tamás, Ratkó József et. al. Kiad. a Járási Tcs. VB.) Nagykálló, 1970. 387 p. 22 t. – Bibliogr. 377-386. p.

Tanulmányok. Történeti, családtörténeti (Balog-Semjén nemzetség) néprajzi, névtani, gazdaság- és társadalomtörténeti témákról. Külön dolgozat tárgya Krúdy Gyula és Nagykálló kapcsolata. Az anyag két fő fejezetre oszlik: „A múlt” a 13. századtól az 1940-es évekig, „A jelen” az 1940-es évek elejétől 1969-ig terjed. Elrendezésük kronologikus, azon belül tematikus

133 Szolnoki útikalauz. (Összeáll. Bors Lajos.) Kiad. a Városi Tcs. VB. Műv. Oszt. Szo. 1970. 83 p. ill. fotók A város bemutatása egy képzeletbeli séta útvonalán haladva. Majd a közgyűjtemények

(múzeum, könyvtár, levéltár), a művésztelep, a színház, az oktatás és művelődésügy, egészségügy, gyógyfürdők, sportélet és az ipari létesítmények ismertetése. Szolnok város műemlékjegyzékével

134 Tanulmányok Békéscsaba történetéből. (Szerk. Kristó Gyula, Székely Lajos.) [Kiad.] a Város Tcs. Bcs. 1970. 384, [20] p. 13 t. 2 térk.

Földjének múltja az őskortól a középkorig. A középkori és az újjátelepült Csaba. Urbéri viszonyai 1772-1846. Az 1848-1849. évi forradalom és szabadságharc helyi eseményei. Fejlődése a 18-19. században. Ipara és kereskedelme a gyáripár megindulásáig. Mezőgazdasága az örökváltságtól az első világháborúig (1864-1914). Haan Lajos a történetirő. Gyáripára. Az Áchim András féle parasztmozgalom. A magyar októberi forradalom és a Tanácsköztársaság. Munkásmozgalom a két világháború között. A békéscsabai színészet. Az Auróra-kör. Képzőművészet. Békéscsaba a felszabadulástól a fordulat évéig. Adattár. Egységes név- és helynévmutató

135 Tápiószecső története a 25 év jegyében. Tápiószecső, 1970. 97 p. 26 fotó PML 176/1.

Honismereti pályázatra készült, 13 szerző készítette. Vázlatos községtörténet az első régészeti emlékektől 1944-ig. Közel 80 oldal foglalkozik az 1944-1970 közötti időszakokkal. Áttekintik a politikai és közigazgatási életet, a gazdasági változásokat, a társadalmi átalakulást és a kulturális fejlődést. A befejező rész a soron következő feladatokat, távlati terveket elemzi

136 TUPI Józsefné: Ceglédbercel története 1970-ig. [Ceglédbercel, 1970.] 118 p. 16 fotó PMK K. 18.

Történet 1785-ig vázlatosan, 1785-től 1970-ig részletesebben. Bőven tárgyalja az 1918/19-es forradalmakat és az utána következő időszak gazdasági, társadalmi, politikai, kulturális eseményeit, ezen belül legrészletesebben a szövetkezeti mozgalmat. Röviden a falu néprajzi jellegzetességeit is bemutatja

137 CSEPPENTŐ Miklós: Tiszaroff története. Szo. Damjanich J. Múz. 1971. 311 p. ill. fotók. /A Dam-

janich János Múzeum közleményei 28-30./ – Bibliogr. a jegyzetekben

A fellelhető forrásokból összegyűjtött adatok szintézise. A község földrajzi helyzetének leírását is adja. Különösen az 1945 utáni időszak bemutatása sokoldalú

138 CZÓBOR Kálmánné: Dánszentmiklós története 1945-1970. Dánszentmiklós, 1971. 192 p. 16 fotó PML 31/3

A község két világháború közti vázlatos története. A Nemzeti Bizottság, a községi tanács, a tsz és az állami gazdaság működése. A kommunista párt, az MDP és az MSZMP községi szervezetének vezetői. A gyógyszerész, a kultúrrotthon, az iskola, a posta tevékenysége. Röviden leírja életmódjukat és a szokásaikat

139 Hajdúdorog története (Szerk. Komoróczy György. Kiad. a Községi Tcs. VB.) Gyula, 1971. 341 p.

Többszerzős, tudományos igényű településmonográfia. Általános áttekintés a Hajdúságról. Régészeti leletek. Egységes képet ad a mezőgazdaság és az ipar fejlődéséről, a népesedésről, a művelődésügyről, a hajdúvárosi, majd a községi igazgatásról. Jegyzetanyaga jelentős. A végén közlik a földrajzi nevek és a birtokosok jegyzékét

140 Katona István Társaság tanulmányai Kalocsáról. Szerk. Czajtányi István. Írták Bozsó Ferenc, Czajtányi István, Kanyó János, Miklós Kálmánné. Kalocsa, KPV soksz. üzeme. 1971. 321 p. ill. – Bibliogr. a tanulmányok végén

A város monográfiájához készülő tanulmányok témái: Természeti viszonyok. A város történelme. A várost ért elemi csapások. Ipara, kereskedelme, közlekedése, kommunális létesítményei. Egészségügy. A város nevezetes embereinek adattára, pontosan jelölve a gyűjtés forrásait. Fényi Gyula csillagászati és meteorológiai szakirodalmi munkásságának bibliográfiája. A város építészeti emlékei, gazdag irodalomjegyzékkel. Része a szobrok, freskók, festmények, és márvány emléktáblák jegyzéke. A 2-7. fejezethez név- és tárgymutató készült

141 Tápé története és néprajza. (Szerk. Juhász Antal.) Kiad. a Község Tcs. Tápé, 1971. 911 p. 2 t. 1 térk. mell.

Legrégebbi magyar falvaink egyike, különösen sajátos a hagyományvilága. A történeti rész feldolgozása, nem egységes, a tudományos alaposág és a szépirói esszé egyaránt fellelhető benne. Részletei: Természeti viszonyok. Történet. Embertan. Néprajza: Társadalom. Anyagi kultúra. Szellemi kultúra. Népnyelv. Tápé az irodalomban. Fehete-fehér és színes képek

142 Az Alföld repertórium. (Összeáll. Sebők Vilma.)

1950-1969. Bp. OSZK KMK-NPI. 1972. 387 p.

1970-1979. Db. Megyei Kvt. 1981. 383 p.

1980-1989. Db. Megyei Kvt. 1990. 297 p.

A Debrecenben megjelenő (1954-ig Építünk címmel kiadott) irodalmi, művelődési és kritikai folyóirat közleményeinek teljes bibliográfiája. Egy időben sok helytörténeti, szociográfiai, néprajzi cikket közölt. A kötetek szerkezeti felépítése azonos: a szerzők betűrendjében, azon belül műfajok szerint, majd a címek alfabetikus rendjében sorolja fel a bibliográfiai leírásokat. Fokozatosan finomodott, de korántsem teljes az összevont tárgy- és földrajzi mutató. Csak a második és harmadik kötetben van könyvészeti leírás. Az első kötet bevezetője a folyóirat addig történetét vázolja

143 Észak-Bácska. Monográfia. (Szerk. Gyenes Antal.) Bp. Mezőgazd. K. 1972. 284 p. 28 t. ill. részben színes fotó

Tanulmányok a bajai járásról. A járás története a kezdetektől a II. világháborúig, majd két fejezetben az 1945. utáni korszak. Néprajz (gazdálkodás, életmód, viselet), szociográfiai tanulmány a bácskai emberekről. A táj bemutatása. Népszerűsítő munka. Irodalomjegyzék és helynévmutató nincs

144 Hajdúhadház múltja és jelene. Szerk. Komoróczy György. [Kiad. a] Megyei Lev., (Községi Tcs.) Gyula, 1972. 475 p.

Tanulmánygyűjtemény, levéltári források alapján. Fejezetei: A hajdúk letelepítése előtti idők. Népeség és a gazdasági helyzet a hajdúkorban. Művelődés és népelet. A közigazgatás fejlődése. A függelékben a település földrajzi neveit közlik, majd egy 1780-as körlevelet a cselédbékekről és kimutatást az intézmények vezető személyeiről. Mutatója nincs

145 A helytörténetírás levéltári forrásai. Db.

1. 1848-ig. (Kiad. a Déri Múzeum Baráti Köre.) 1972. 550 p.

2. 1848-1944. (Kiad. a Déri Múzeum Baráti Köre.) 1972. 721 p.

3. 1944-1971. [Kiad. a] Hajdú-Bihar Megyei Lev. 1976. 529 p.

A Hajdú-Bihar Megyei Levéltár iratanyagának részletes ismertető kalauza. Szerkezete az egyes köteteken belül a levéltárban alkalmazott nyilvántartási rendszert követi. A levéltári egységek és a belső segédletek leírásán túl az iratképző szervek történetével is megismertet. Az első kötet függeléke helynevek szerint is felsorolja a levéltári jelzeteket. Mindhárom kötetben található szöveges bibliográfiai tájékoztató, továbbá összevont név-, tárgy- és földrajzi mutató

146 Józsa nagyközség 100 éve. 1872-1972. Szerk. Szűcs Ernő. (Kiad. a Nagyközs. Tcs. VB.) Db. 1972. 192 p.

Négy tanulmány kronológiai rendben tekint át a település fejlődését: Az Árpád-kortól 1872-ig. A közigazgatás története. A gazdaság- és társadalomtörténet 1950-ig, végül 1950-1971-ig. A kötet végén a képviselőtestület névsora 1881-1971-ig. Mutatója nincs

147 SIMONFFY Ferenc: Adatok Székkutas jelenéből és múltjából. Történelmi megemlékezés a volt vásárhelyi „Nagypusztáról”. Kiad. az Új Élet Termelőszövetkezet. Székkutas, [1972.] 198 p. 6 t. 6 térk. Történeti múlt. Természeti viszonyok. Gazdálkodás. Életkörülmények. Kultúra. Igazgatás. Egészségügy. Népeség. Mezőgazdaság. A szocialista „mintafalu”

148 SZINCSONK György – LUGOSI Mátyás: Tótkomlós negyedszázados története. 1944-1970. (Kiad.) a Nagyközség Tcs. Tótkomlós, 1972. 113 p. ill. 8 t. – Bibliogr. 105-113 p.

A község gazdasága, társadalma a két világháború között. Haladó forradalmi-kommunista hagyományai, erői a harmincas évektől a felszabadulásig. A felszabadulástól a fordulat évéig. A szocializmus építésének időszak. Községfejlesztés. Statisztika. Fotókkal

149. Tanulmányok Sarkad múltjából. Szerk. Komoróczy György. (Kiad. a Nagyközség Tcs. VB.) Sarkad, 1972. 544 p. 22 t. – Bibliogr. 536-544.

p.

Település, gazdálkodás, társadalom A közigazgatás szervezete 1944-ig és a felszabadulás után. Agrárfejlődés és agrárviszonyok. Állattartás a 19-20. században. Munkásmozgalmak történet 1970-ig. Népesedés. Művelődés. Népelet. Fotókkal

150 Hajdú-bihari történelmi olvasókönyv. (Szerk. Komoróczy György. Kiad. a m. Tcs. VB. Műv. Oszt.) Db. 1973. 411 p. 6 t.

Honismereti szakkörök és iskolák számára készült. A középiskolai tankönyvek anyagához és tanrendjéhez igazodik. Szerkesztési elve az időrend. A témákat sokféle típusú levéltári irat szemlélteti eredeti szöveggel vagy fordításban. Minden fejezet élén történeti bevezető és a vonatkozó időszak szakirodalmáról tájékoztató bibliográfia van. Összevont tárgy- és névmutató zárja

151 Hajdúböszörmény története. (Szerk. Szendrey István. Kiad. a Városi Tcs.) Hajdúböszörmény, 1973. 587 p.

Többszerzős városmonográfia. A térség gazdasági régészeti leletanyagának és a levéltári forrásoknak a segítségével nyomon követi a település történetét az őskortól – a népvándorlason, a honfoglaláson és a hajdúk letelepítésén át – napjainkig. Vizsgálja a település közigazgatásának létrejöttét, a népeség alakulását, a városigazgatást, a mezőgazdaságot, az agrártársadalom szerkezetét, az ipart és a kereskedelmet, valamint a művelődés

fejlődését. Irodalmi hivatkozások a lapalji jegyzetekben. Mutatója nincs

152 Hajdúnánás története. (Szerk. Rácz István. Kiad. a Városi Tcs.) Hajdúnánás, 1973. 475 p. – Bibliogr. 467-473. p.

Többszerzős monográfia. A korábbi feldolgozások hasznosítása mellett újabb alap kutatásokat is végeztek. Időrendben tárgyalják az egyes témákat, igazodva a helyi sajátosságokhoz. Középpontban a gazdasági-társadalmi kérdések állnak. Külön fejezet: a település földrajzi előfeltételei és adottságai, a népesség, az egyház- és művelődéstörténet, a néphagyomány. A Függelékben történeti és néprajzi forrásszemelvények. Gazdag a kép- és térképanyaga. Mutatója nincs

153 HUBAY László – KLUGER Lászlóné: Borsod-Abaúj-Zemplén megye helyismereti bibliográfiája 1965-1970. Mis. 1973. 217-331. p. /Klly. Borsodi történelmi évkönyv 1973./

Az első részben a cikkek – kivétel a napilapok –, a második részben a könyvek és a könyvrészletek leírását találjuk, tételszámmal ellátva a szerzők, illetve ha szerző nincs, a címek betűrendjében. A keresést egységes hely-, név- és tárgymutató segíti

154 IMPLÓM József: Gyula város története (1214-1972.) Kiad. a Városi Tcs. 2. kiad. Gyula, 1973. 83 p. 6 t. 1. kiad. 1214-1964. Gyula, 1968.

Az őskortól Gyulamónostorig, 1214-ig. A középkori Gyula, 1214-1476. Nagygyula, 1476-1552. Véggyula, 1552-1566. A török Gyula, 1566-1695. Kamarai birtok, 1695-1720. A földesúri város, 1720-1848. A forradalom és a szabadságharc, 1848-1849. A feudálkapitalista világ, 1849-1918. A Tanácsköztársaság, 1919. A Horthy-korszak, 1920-1944. A népi demokratikus korszaka 1944-től. Név- és tárgymutató. Fotókkal

155 Kecskemét. ([Írta] munkaközösség. Vez. Heltai Nándor. Bp.) Panoráma. [1973.] 186 p. ill. /[Útikönyvek.]

Természeti környezet. Történeti vázlat. Városszerkezet, városkép. Gazdaság: ipar, mező-

gazdaság. Kulturális élet és intézményei. Séták a városban. Kecskemét-környéki kirándulások

156 KOROMPAINÉ SZALACSI RÁCZ Mária: Hajdú-Bihar megye sajtóbibliográfiája 1843-1970. Kiad. a KLTE Könyvtára. Db. 1973. 460 p. A gyűjtés kiterjed a napilapokra, hetilapokra, a havonta, negyedévenként és szabálytalan időközönként megjelenő peridokumokra, valamint az alkalmi újságokra. A történelmi Bihar megye – ma Romániához tartozó – városainak sajtótermékeit is feldolgozza. Szerkezete betűrendes. Bibliográfiai leírásai pontosak és részletezőek. Lelöhelyadatai az OSZK és két debreceni nagykönyvtár állományát tükrözik. Mutatóapparátusa: hely- és időrendi, szakmutató, kiadók, szerkesztők névmutatója, nyomdai mutató, nyomdák telephely szerint, idegennyelvű sajtótermékek jegyzéke

Újabb helyismereti periodikumok:

Debreceni Szemle (1981-1989)

Debreceni Szemle (1993-)

Debrecen (hetilap 1986. ápr. 5.-1989. jún. 3.)

Úton (hetilap: 1989. márc. 15-1990. febr. 27. febr.-ig;

napilap: 1990. febr. 15-1990. febr. 27-ig; heti-

lap: 1990. márc. 8.-1990. szept. 28-ig)

Debreceni Krónia (napilap 1990. máj. 5.-

1990. jún. 20-ig; hetilap: 1990. júl. 6.-1990. nov.)

157 Mezőberény története. (Szerk. Szabó Ferenc. Bev. Zolnai László.) Kiad. a Nagyközség Tcs. 1-2. köt. Mezőberény, 1973. 568 p. 35 t. ill.; 437 p. 49 t. ill. – Bibliogr. a jegyzetekben

1. köt. A város története a kezdetektől. 2. köt. A régi gimnázium története. Petőfi Mezőberényben. Egykorú adatok és a szájhagyomány tükrében. Orlai-Petrics Soma és Mezőberény. A művelődés intézményei. Sporttörténetének vázlatja. Néprajza. Fotókkal

158 Tiszatáj 1947-1972. Repertórium. Összeáll. Reguli Ernő. (Kiad. a Csongrád m. Lapkiadó V.) Sze. 1973. 314 p.

A 25 év teljes címanyagát tartalmazza, az illusztrációkat is. Tematikusan rendezi a számozott tételeket. Mutatók: névmutató, földrajzi nevek, folyóiratok, újságok, antológiák, a munkatársak álnevei, rejtjelei

159 Vésztő története. (Szerk. Szabó Ferenc.) [Kiad.] a Nagyközségi Tcs. Vésztő, 1973. 546 p. 35 t. – Bibliogr. a fejezetek végén

Vésztő és környéke természeti földrajza. Története. A közoktatás és közművelődés. Gazdaság földrajza. Határának és belterületének földrajzi nevei. Hagyományos földművelés. Népi állattartása. Vésztő lakosságának antropológiai vizsgálata

160 BÁLINTNÉ HEGYESI Júlia: Szolnok helyismereti bibliográfiája. 1-2. Szó. Verseghy F. m. Kvt. 1974-1979. 7, 310, 164 p. /A Verseghy Ferenc Megyei Könyvtár bibliográfiái./ Válogatott. Az autopszia útján végzett anyaggyűjtés forrásai: a város közgyűjteményei és az MSZMP megyei Bizottságának Archívuma. A kötetek feltüntetik a dokumentum lelőhelyét is. Szerkezete tematikus, azon belül időrendi. Név- és tárgymutató segíti a keresést. Hiányosságai ellenére alap tájékoztató eszköz, mivel azóta sem készült újabb Szolnok bibliográfiája

161 Békés megye sajtóbibliográfiája. 1855-1973. (Összeáll. a Megyei Könyvtár munkaközössége, vez. Kovács Mária. Kiad. a Megyei Tcs. VB. Műv. Oszt.) Bcs. 1974. 365 p. 12 t.

438 Békés megyében megjelenő időszaki kiadvány leírása. Az adatgyűjtés lezárva: 1973. dec. 31. Részletes lelőhelyjegyzéket is közöl. Mutatók: Név-, földrajzi (a helységnév után nyomdák, kiadók, kiadványok), tárgymutató, időrendi mutató. Fotókkal

Újabb helyismereti periodikumok:

Napóra. Irodalmi, művészeti és népiismereti folyóirat (Bcs. 1990-)

Sodrás. A Kőrösvidéki Irodalmi Társaság lapja (Gyula 1992-)

Bárka. Irodalmi és művészeti folyóirat (Bcs. 1993-)

A Nap. Békés megyei napilap (Bcs. Ind.: 1994. máj. 9.)

Cím 1994. szept. 1: Békés Megyei Nap

162 (BOROS Pál): Pest megye történelmi irodalmának ajánló bibliográfiája. Kiad. a Pest m. Kvt. Bp. 1974. 341 p.

Az 1950 utáni Pest megyével foglalkozó könyvek, könyvrészletek és folyóiratközlemények. Számos kéziratjellegű összeállítás, és – különösen a kisebb településekre vonatkozó – krónika szerepel benne. Az 1572 bibliográfiái tételből 676 az egész Pest megyéről, 898 a megye egyes településeiről szól. Szerkezete is így tagolódik. Szükség szerint annotál. Névmutatója van

163 A Csongrád megyei hírlapok és folyóiratok bibliográfiája 1843-1970. Összeáll. Kárász József. Sze. (Szegedi ny.) 1974. 209 p. 4 t. /Somogyi-könyvtár kiadványai 15./

Kőszegfalvi Ferenc: Pótlások a megyei sajtóbibliográfiához = Csongrád Megyei Könyvtáros 1983. 1-2.sz. 8-11. p. és 1985. 3-4.sz. 186-192.p.

Az 1950-ben szervezett Csongrád megye időszaki kiadványainak betűrendes bibliográfiája, lelőhelyjegyzékkel. Helyet kaptak a Szegeden megyei jelleggel készült periodikumok is. Mutatói: személynevek, szakmutató, időrendi, megjelenési helyek mutatója a nyomdák, kiadók és kiadványok fősorolásával

164 CSORBA Csaba: A régi Sárrét világa. (Bibliográfia.) (Kiad. a Békés m. Tcs. VB. Műv. Oszt.) Bcs. 1974. 226 p. 1 térk.

Településtörténeti és néprajzi bibliográfia, általános helyismereti segédletként is használható. A békés-bihari Sárrét 34 településével foglalkozó nyomtatott és kéziratok dokumentumokat tárja fel az 1000-1900-ig terjedő tárgyidőben. 15 fejezetre tagolódik, másodlagos rendezővel is tematikus. Szükség szerint annotálja a tételeket. Külön helynév- és tárgymutatója van

165 Elek története. Emlékkönyv Elek felszabadulásának 30 éves és újjászületésének 250. évfordulójára. (Szerk. Csipes Antal.) [Kiad.] Nagyközs. Tcs. Elek, 1974. 127 p. – Bibliogr. a fejezetek végén

Természeti és földrajzi viszonyai. Története az újratelepítés előtt. Története 1724-1948 között. Kommunális fejlődése 1950-1973 között. Mezőgazdasága a szocialista időszakban. Jelentősebb üzemek. A lakosságra vonatkozó fontosabb adatok. Jegyzetek

166 ERDÉSZ Sándor: Nyírség. Bp. Gondolat. 1974. 313 p. ill. fotók 16 t. – Bibliogr. 305-311. p.

A táj részletes néprajza. A bevezetőben természetföldrajzát, növény- és állatvilágát, a bátorligeti természetvédelmi területet és a kálólőmjéni Nagymohos tavat ismerteti. Kitér a Nyírség nevének eredetére. Tárgyalja a táj gazdálkodását, táplálkozási- és építkezési szokásait, népviseletét, díszítőművészetét, népköltészetét, hitvilágát, népszokásait. Tárgyideje a kezdetektől az 1960-as évek végéig terjed

167 FEKETE János: Kiskunfélegyháza településfejlődése és utca-
neveinek története. [Közread. a] Városi Tcs. (Kiskunfélegyháza), 1974. 167 p. ill. 1 térk. – Bibliogr. 142-144. p.

Rövid településtörténet. Betűrendben szerkesztett utca-tér névtörténet. Névtudományi vizsgálatokkal nem foglalkozik. A mellékletben utcajegyzékek az 1850, 1910, 1929-es évekből. Az utcák, terek névmutatója az 1972-es állapotot tükrözi

168 GYÖRE Pál: Adalékok Abony történetéből a ceglédi járás községeinek krónikájához. Abony, Soksz. 1974. 91 lev.

A község nevének eredete. Földrajzi leírása. A településszerkezet. A falu története 1974-ig. Sport és egészségügy

169 Hajdúböszörményi tükör. Válogatás a Hajdúböszörményi Hírlap öt évfolyamának írásaiból. 1969-1974. (Vál. és szerk. Székelyhidi Ágoston. A várostörténeti eseményeket összeáll. Nyakas Miklós. A szerzői névsort készítette Nagy Éva, Rácz Zsigmond. Kiad. a Városi Tcs.) Db. – Hajdúböszörmény, 1974. 266 p. Válogatott cikkgyűjtemény a kéthetente megjelenő városi lap közleményeiből, tematikus csoportosításban. Mutatója nincs

170 Harminc éve szabadult fel megyénk. 1944-1974. (Összeáll. Kluger Lászlóné, Hubay Ágnes.) Mis. II. Rákcóci F. m. kv. 1974. 82 p. 6 t.

Bibliográfia és eseménynaptár a helységek betűrendjében és a felszabadulás időrendjében. Felszabadulási emlékművek, emléktáblák. Szöveggyűjtemény a Szabad Magyarország korabeli számaiból. Reprodukciók: a MOKAN Komité röplapjai

171 Hódmezővásárhely jelesei. Életrajzi kislexikon. (Szerk. Bíró József.) Hmvh. (Szegedi ny.) 1974. 61 p. ill.

A 115 rövid, vázlatos életrajz adatai között sok a pontatlan, a hiányzó. A főbb művek felsorolása, az irodalom hiányos. A kiegészítéseket, pótlásokat, helyesbítéseket a Csongrád Megyei Hírlap vásárhelyi kiadása adta közre folyamatosan, az 1993-as Jeles vásárhelyiek c. gyűjtemény első variánsának anyagával, 1988. október 4-től 1989. márc. 31-ig

172 Karcag várostörténeti tanulmányok. (Szerk. Bellon Tibor, Kaposvári Gyula.) Karcag, [Györffy I. Nagykun Múz.] 1974. 164 p. 6 t. ill. /Nagykunsági füzetek 1./ – Bibliogr. a tanulmányok végén

A Karcagon, 1971 őszén rendezett Tudományos és Kulturális Hetek keretében elhangzott urbanisztikai témájú előadások gyűjteménye. – Karcag ipartörténete és településtörténete a 20. századig. A Nagykunság és Karcag a középkorban. A Nagykunság vizsgálata a régészet, nyelvészet, népi építészet és tanyakérdés szempontjából

173 KARSAI Ferenc: Jánoshalma története az őskortól 1849-ig. [Jánoshalma], (Petőfi ny. Ke.) 1974. 131 p. 8 t. – Bibliogr. 128-129. p.

Régészeti leletek a község határában. Története a honfoglalástól a vidék elnéptelenedéséig. Újratelepítés, jobbágyságot, földesúri hatalom. Társadalmi rétegződés. Gazdasági élet. Közigazgatás. Kultúra, iskolázás. Népmozgalom. Egészségügy. Részvétel a szabadságharcban. Levéltári forrásokat és történeti feldolgozásokat egyaránt felhasznált

174 PÉTER László: Szeged utca-
nevei. Kiad. a Város Tcs. Sze. 1974. 390 p. 8 t. 1 térk. mell. – Bibliogr. 97-99., 375-378. p.

Áttekintés a névadási szokásokról. Névtani csoportok elemzése (személynevek, eseménnyek, nevezetességek, földrajzi nevek). Utcanévredezés. Városrészek, telepek, terek, közők, sorok, udvarok neveit is besorolja. Nem tartalmazza az 1973-ban Szegedhez kapcsolt, korábban önálló falvak neveit. Szerkesztése, utalórendszere nagyon jól szolgálja a használatot. Utcanévtár betűrendben

175 Polgár története. (Szerk. Benicsik János. Kiad. a Nagyközs. Tcs.) **Polgár, 1974. 543 p. 31 t.**

Többszerzős településmonográfia. A történeti tanulmányok a régészeti adatokon alapuló népvándorlaskor, a tatárjárás, a hajdúk letelepedése, a jobbágyfelszabadítás, a paraszti közösségek gazdasági tevékenysége, az I. világháború, a két világháború közötti évek, a II. világháború és a forradalmak, valamint a szocialista fejlődés történéseit tárgyalják. Sok fotót közöl. Név- és helynévmutatója van. A függelékben eredeti történeti dokumentumok. Ehhez külön helynévmutató és tárgymutató készült

176 TÓTH Endre: A Tiszakönyök történelméhez. [Kiad. a] Nagyközs. Tcs. VB. Mis. **1974. 389 p. 61 t.**

Mándok nagyközség története a legrégebb időktől napjainkig. A feldolgozás a jelen felé haladva bővül, a kapitalizmus-kori gazdaság és társadalom, valamint a jelen viszonyainak áttekintése a mű több, mint felét adja. Függelékben: kronológia, az egykori birtokosok családfái, idézetek a községre vonatkozóan más művekből, népességstatisztika

177 Bagosi krónika. Helytörténeti és néprajzi antológia a község felszabadulásának 30. évfordulójára. Szerk. Dankó Imre. Kiad. a Község Tcs. Hajdúbagos, **1975. 137 p.**

Tanulmányok. Nem rendszeres áttekintés, inkább csak adalékok a község fejlődéséről, fontosabb eseményeiről, a népi hagyományokról és a kultúráról. A feldolgozott irodalomra és a forrásokra a lapjai jegyzetekben hivatkoznak. Mutatója nincs

178 BELLA István: Kondoros száz esztendeje. (1875-1975.) [Kiad. a] Nagyközs. Tcs. Kondoros, **1975. 159 p. ill. – Bibliogr. 136-149. p.**

Természeti földrajza. Története az újratelepítésig (1875-ig), majd 1875-1919. A Horthy-korszak. Az utóbbi 30 esztendő. Mezőgazdaság. A Kondorosi csárda. Fotókkal

179 BÉNYEI Miklós: Hajdú-Biharban történt 1968-1974. (Kiad. a Megyei Kvt.) Db. **1975. 393 p.**

Kronológiai adattár. Egy rejtetten megjelent kurrens eseménynapló kumulációja, kiegészítve az 1968-as anyaggal. A fontosabb, dátumszerűen rögzíthető események, elsődlegesen a politikai vagy közélet, a gazdaság és a művelődésügy területéről. Regisztrálja a megyében lezajlott országos rendezvényeket is. Az adatok túlnyomó többsége a helyi napilapból való, ezért az információk forrását nem közli. Sorszámozott, az összevont személynév-, helynév- és tárgymutató és számokra utal

180 (BÉNYEI Miklós): Helyismereti művek. Ajánló jegyzék Hajdú-Bihar megye könyvtárai számára. (Kiad. a Megyei Kvt.) Db. **1975. 66 p.**

Állománygyarapítási tanácsadó és tájékoztatói segédlet. A jelenlegi Hajdú-Bihar megye egészével, illetve egy-egy tájegységével vagy korábban közigazgatásilag elkülönülő területével foglalkozó munkák és az egyes helységekre, járásokra vonatkozó információkat tartalmazó művek – Debrecen kivételével. Tematikailag átfogó. Elrendezése elsődlegesen topografikus, a településeket betűrendbe sorolja. Leírásai egyszerűsítettek. Mutatója nincs

181 Besenyőtelek története. Írták: Bölkény Gábor, Bozsik Árpád et. al. Eger, (Heves m. ny.) **1975. 82 p. 8 t. ill.**

A község története, nevének eredete, néphagyományai, népszokásai, népi kultúrája. Táblázataiban az 1970 évi népszámlálás, ill. a községi törzskönyv 1970-1973. évi statisztikai adatai. Fotókkal gazdagon illusztrált

182 Csengeri krónika. Néprajz- és helytörténeti antológia Molnár József 70. születésnapjára. Szerk. Dankó Imre. Kiad. a Nagyközs. Tcs. Csenger, **1975. 353 p. ill. fotó**
Tanulmányok. Tárgykörök: településtörténet, településföldrajz, névetimológia, gazdaság, családtörténet (Báthori-család, Gutke-

led-nemzetség) és néprajz. Szatmár vármegyére vonatkozó átfogó, vagy egy-egy tájegységet érintő (Szamos-vidék, Ecsedi-láp), ill. az egykori csengeri járás egyéb településeire vonatkozó dolgozatok is. Így: Fehérgyarmat, Matolcs, Újtikos, Panyola, Tyukod. Tanulmányt közöl Molnár József Csenger-kutatóról, György Lajos naplóiról, a szatmári Petőfi-hagyományokról, Móricz Zsigmondról, a Szamosháti Szótárról és a Szatmár Múzeum történetéről

183 A debreceni Néplap repertórium. 1944. nov. 15-1945. ápr. 6. (Összeáll. Király László, Tóth Ferencné. Kiad. a Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára.) Db. **1975. XI, 101 p. 6 t.** /Tiszántúli időszaki kiadványok repertóriumai 1./

Az indulástól az Ideiglenes Nemzeti Kormány elköltözéséig. E néhány hónapban az újság a felszabadított országrész legfontosabb orgánuma volt. Teljességre törekvő: minden közleményt, híradást, még az apróhirdetéseket is regisztrálja. Csoportosítása tematikus, ezen belül időrendi. Kiemelt csoportok az Ideiglenes Nemzetgyűlés és a Kormány kiáltványai, rendeletei, továbbá a földreformmal kapcsolatos írások. A több témával foglalkozó cikkeket minden megfelelő helyre besorolja. Összevont név- és helymutatója van

184 A Debreczeni Képes Kalendárium repertórium, szakrendi, név- és tárgymutatója (1901-1948). (Szerk. Veress Gézáné, Lengyel Imre.) [Kiad. a] KLTE Könyvtára. Db. **1975. 99 p.** /Tiszántúli időszaki kiadványok repertóriumai 4./

A Kalendárium tudományos és kortörténeti jelentőségű. Három részből áll: naptár, ismeretterjesztő és szépirodalmi rész, címtár. A repertórium mutatójában csak az ismeretterjesztő és szépirodalmi rész adatai szerepelnek. Első része tükörképe a kalendárium tartalmának: a közlemények megjelenésük sorrendjében követik egymást. Név- és tárgymutató mellett szakrendi mutatója is van. A szerzők álneveinek feloldása a függelékben

185 Doboz község 900 esztendeje. Adatok a község történetéből, külö-

nös tekintettel a felszabadulást követő 30 évre. Összeáll. Marsi László. Doboz, [K.n.] **1975. 118 p.**

Doboz helynév eredete. A község területe, felszíne. A letelepedés körülményei. Birtokviszonyok. Népeség, gazdálkodás, ipar, kereskedelem a feudalizmus korában. Jobbágy- és földmunkásmozgalmak 1920-ig. A Horthy-korszak utolsó évtizede. A felszabadulás és a népi demokratikus fejlődés. Közigazgatási apparátus. Mezőgazdasági munka, a két földreform. A közművelődés helyzete. Jegyzetek

186 Dokumentumok Kecskemét történetéből. 1. 1944. okt. 31-1945. máj.8. Az anyagot gyűjt., összeáll. és jegyz. Iványosi-Szabó Tibor. (Előszó: Gódor József. [Közread. a.] Város Tcs. VB.) Ke. **1975. 273 p. 11 t. ill.** A tárgyidőszakban keletkezett levéltári iratok, helyi hírlapok közleményei. Szerkezete időrendi, az iratközlés szabályai szerint. Személynévmutatója és részletes tárgymutatója van. Mindkettő a dokumentumok sorszáma utal

187 Hajdúszoboszló monográfiája. (Szerk. Dankó Imre. Kiad. a Városi Tcs.) Hajdúszoboszló, **1975. 847 p. 8 térk.** – Bibliogr. 753-848. p.

Településmonográfia az i.e. III. századtól 1973-ig. Tárgyalja a település természeti viszonyait, régészeti, gazdasági, társadalmi múltját, művelődéstörténetét és általában a hajdúk történelmét. Bemutatja jeles személyiségeit. Gazdag jegyzetapparátussal. Szakrendi bibliográfiája az önálló műveket, folyóirat- és hírlapcikkeket, térképeket, kisnyomtatványokat, kéziratokat tárja fel. Fotók, térképek, grafikák illusztrálják. Mutatói nincsenek

188 ILLYÉS Bálint: Kiskunsági krónika. A Felső-Kiskunság vázlatos története 1745-ig. Kunszentmiklós, (Nagyközs. Tcs.) 1975. 179 p. 4 t. – Bibliogr. 177-179. p.

Fülöpszállás, Jakabszállás, Kerekegyháza, Szabadszállás, Kunszentmiklós, Szank, Orgovány története a középkortól az 1745. évi redemptióig. Folytatásának tekinthető a „Kedves kis hazánk...” Kunszentmiklós a re-

demptiótól századunkig című munka. Jegyzetekkel. Eredeti oklevelek, térképek fotóival

189 KÓHEGYI Mihály – SOLY-MOSNÉ GÖLDNER Márta: Madaras története az őskortól az újratelepítés befejezéséig. (1810.) Baja, Türr I. Múz. **1975.** 110 p. /A bajai Türr István Múzeum kiadványai 22./ – Bibliogr. a jegyzetekben

Az őskortól a törökkorig. Vidékünk a török korban. Buda visszavételétől 1751-ig. A falu betelepítése. Az anyakönyvek elemzése nemzetiségi szempontból. Családnevek 1787-1810 között

190 Könyvek Hajdú-Bihar megyéről 1945-1974. Ajánló bibliográfia. (Szerk. Bényei Miklós. Kiad. a Megyei Kvt., Városi Kvt.) Db. **1975.** 138 p.

Válogatott, annotált helyismereti bibliográfia. 124 önálló kiadványt ismertet azzal a céllal, hogy felhívja rájuk az olvasók, honismereti aktivisták, könyvtárosok figyelmét. Leírásai részletesek. A szignált ismertetések a könyvek jellegéről, tartalmáról és felhasználhatóságáról tájékoztatnak. Szerkezete tematikus. A helyi személyek életrajzai külön csoportot alkotnak. Külön-külön szerzői név-, tárgy- és földrajzi mutató egészíti ki

191 SOÓS Imre: Heves megye községei. (1.) 1867-ig. [Közread. a] Heves m. Lev. Eger, **1975.** 544 p. 8 t. – Bibliogr. 526-529. p.

Belső borítón Heves megye térképe az 1855, 1970. évekből

A mai Heves megye 1867-ig önálló községeinek története. Függeléként: szómagyarázatok, az egyes községek pecsétnyomatai

192 SZABÓ Endre: Dombrád harminc éve. 1944-1974. (Szerk. Filep János.) Kiad. a Nagyközs. Pártbiz. és Közös Tcs. [Nyh. Soksz. **1975?**] 138 p.

Településtörténet. 1870-től 1944-ig is ad rövid településföldrajzi, társadalom- és gazdaságtörténeti áttekintést. A hangsúly a társadalom- és gazdaságtörténeten van. Külön fejezetet szenteltek a község politikai életének,

párt- és tömegmozgalmainak. Ideológiai szempontból elavult

193 Szolnok város fejlődése 1945-1975. (Összeáll. a Városi Tcs. VB. Terv- és Munkaügyi Oszt.) Szo. [Városi Tcs. VB.] **1975.** 94 p. 35 t. ill. fotók

Statisztikai adatokkal, táblázatokkal bőven illusztrált, hivatalos használatra készült. Az érintett témakörök: történelem, demográfia, gazdasági szerkezet, munkaerőhelyzet, ipar, mezőgazdaság, kereskedelem, közlekedés, lakáshelyzet, közműellátottság, településegészségügyi szolgáltatás, közoktatás, kultúra, egészségügyi és szociális ellátás, közélet

194 Szolnok város története. (Szerk. Kaposvári Gyula, Mészáros Ferenc.) 1. Szo. Szolnok m. Lapkiadó V. **1975.** 251 p. 13 t. ill. fotók

Tanulmányok. Az őskortól a második világháború végéig mutatják be kronológikus rendben Szolnok történetét, gazdasági, kulturális életét, népességi viszonyait. A város történetéről 1945 óta ez az egyetlen monográfia jelent meg. A végén képmelléklet

195 Tanulmányok a 700 éves Dabas történetéből. 1270-1970. Szerk.: Petri Edit, Torzsa István. Kiad. a Nagyközs. Tcs. Dabas, **1975.** 364 p. 9 t.

Külön fejezet műemlékeiről és kulturális életéről (1945-1970.)

196 Vártúrák kalauza. Észak-magyarországi, alföldi várak és vártúra-útvonalak. (Szerk. Dely Károly.) 2. jav. kiad. Bp. Sport. K. **1975.** 374 p. 12 t.

Ismerteti Pest, Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Bács-Kiskun, Békés, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár és Csongrád megyék várainak történetét, megközelítésének módjait, a kirándulási lehetőségeket, szálláshelyeket. Közli a településekkel, objektummal foglalkozó irodalmat. Összevont tárgy- és helynévmutatója van

197 A 600 éves Tarnaméra. Szerk. Galánfi László. Kiad. a Hazafias

Népfrent Községi Biz. Tarnaméra, **1976.** 96 p. 3 t. ill.

Községtörténet. A környék természeti földrajza. Története a kezdetektől – 1970-ig. A lakosság életmódja a századforduló idején

198 ARATÓ Antal – SZÁSZ Andrásné: A Szolnok megyei hírlapok és folyóiratok bibliográfiája (1868-1972.) (Szerk. Szurmay Ernő.) Szo. Verseyhy F. m. Kvt. **1976.** 232 p. 16 t. ill.

Szerkezete: Tételszámozott, szabványos leírásait betűrendbe sorolták. Megadják a periodikumok leőhelyeit. Mutatói a tételszámokra utalnak: időrendi; kiadók, kiadványok és nyomdák településenként; intézmények, pártok, személyek és szervezetek; tárgymutató Újabb helyismereti periodikumok:

Berényi Kármentő. A Jászberényi Városvédő és Szépítő Egyesület lapja (Jászberény 1994-) Honismereti Hírek. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Honismereti Egyesület tájékoztatója (Szo. 1991-)

199 BÁLINTNÉ HEGYESI Júlia – SELMECZINÉ PÜSKI Anikó: A Jászkunság repertórium 1954-1974. (Szerk. Kaposvári Gyula, Szurmay Ernő.) Szo. Verseyhy F. m. Kvt. **1976.** XVIII, 157 p.

Minden közleményt és illusztrációt feldolgoz. Tematikusan, azon belül időrendben követik egymást a tételek. Összevont név-, földrajzi, tárgy- és intézménymutatója van

200 Békéscsaba földrajza. Szerk. Tóth József. [Közread. a] Városi Tcs. Bcs. **1976.** 541 p. ill. – Bibliogr. 537-541. p.

A földtörténeti áttekintéssel induló kézikönyv a város földrajzát a tudományág minden vonatkozásában felöleli, elvégzi a városfejlesztés földrajzi alapozását. Jól összeállított adatsorok, széleskörű szakirodalmi tájékoztató, szemléletes és kiválóan megrajzolt ábrák

201 HAJDÓK Imre – KŐHEGYI Mihály: Nagybaracska földrajza és története 1848-ig. Baja, (Petőfi ny. Kalocsa.) **1976.** 280 p. ill. /Bajai dolgozatok 2./

Természeti földrajz. Éghajlat. Vízrajz. Növény- és állatvilág. Településföldrajz. Történelem. Népeesség. Mezőgazdaság, jobbágyterhek. Társadalom. A felhasznált szakirodalm a Jegyzetekben. A függelékben a község 1828. évi összeírása

202 ILLYÉS Bálint: „Kedves kis hazánk...” Kunszentmiklós a redemptiótól századunkig. [Kunszentmiklós, Községi Tcs. **1976.**] 298 p. 32 t. ill. – Bibliogr. 293-296. p.

Fejezeteinek sorrendje kissé szokatlanul az Egyetemes Tizedes Osztályozás szerint alakult. A témára legjellemzőbb dokumentumok alapján, bőségesen idézve szövegüket, igyekszik sokoldalúan bemutatni a települést. A végén oklevelek és térképek fotói

203 (NAGY-PÁL István): Soltvadkert. 1376-1976. (Kiad. a Nagyközs. Tcs. Soltvadkert), [**1976?**] 199 p. 1 térk. – Bibliogr. a jegyzetekben

Az Orczy Levéltárban és a Pest megyei Levéltárban, valamint a községben összegyűjtött adatok alapján. Főbb fejezetei: A mostani települést megelőző évszázadok. A mai község kialakulása. A 19. század. A község fejlődése 1870 után. A mellékletben a dokumentumok, népszámlálási kimutatások, összeírások, az első világháborúban elesettek névsora

204 Tanulmányok Kistelek történetéből és népeletéből. (Szerk. Juhász Antal.) Kiad. a Nagyközs. Tcs. Kistelek, **1976.** 554 p. 11 t. – Bibliogr. a lábjegyzetekben

Természeti viszonyok. Története 1848-ig. Gazdaság, társadalom, politikai élet a kiegyezéstől az I. világháború végéig. Egyesületek. Földreform. Szövetkezetek. Állategészségügy. Oktatás, művelődés. Tanyai élet. Állattartás. Ünnepi szokások. Népi gyógy módok. Kézművesség. Jó fotók. Tárgymutató

205 ANTAL Domokosné: Kocsér története. Fejezetek a százéves község múltjából és jelenéből. Munkatárs: Utassy Miklós. Kiad. az Új Élet és a Petőfi MGTSz. Kocsér, **1977.** 454 p. 16 t. 2 térk.

A község múltja 1877-ig. Története a kapitalizmus korában 1877-1944. A felszabadulás

tól a századik évfordulóg, 1944-1977. Főként az utolsó évtizedekkel foglalkozik. Névmutató. Fényképmelléletek

206 BÉL Mátyás: Pest megyéről. (Készült a *Notitia Hungariae...* című latin nyelvű eredeti alapján. Ford. Szabó Béla. Jegyz. Pintér Emilné. Kiad. a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága.) Szentendre, 1977. 178 p. 4 térk. /Pest megyei múzeumi füzetek 10./

A török hódoltság utáni állapotok. Az egyik főforrás Pest megye földjének és történetének megismeréséhez. A megye általános leírása, majd járásonkénti bemutatása. (Budajenői uradalom, Csepel sziget, városok, falvak, a kecskeméti, pilisi, solti, váci járás.) A Fejér, Hont, Nógrád megyéből később Pest megyéhez csatolt falvakat is átvették a kötetbe. Helynévmutatója van

207 BOROS Pál: Pest megye sajtó-bibliográfiája 1794-1975. ---. kéziratának felhasználásával összeáll. Békés József. Kiad. a Pest m. Műv. Központ és Kvt. Szentendre, 1977. 316 p. 1 térk.

A történeti Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye, illetve a mai Pest megye területén megjelent, esetleg a tartalmával valamelyik településhez kapcsolódó hírlapok és folyóiratok leírása. Sorszámozott tételeit betűrendbe sorolta. Időrendi, földrajzi, név- és nyomdai mutatója van. Lelőhelyadatokat nem ad

208 BOTKA János: Egy tiszazug falu Csépa története termelészövetkezeti községgé alakulásáig. (Szerk. Tóth Tibor.) Szo. [Szolnok m. Lev.] 1977. 280 p. ill. /Levéltári füzetek 3./ – Bibliogr. a jegyzetekben

Az Alsó-Tiszazug földrajzának, őstörténetének rövid összefoglalása. A község fejlődése az Árpád-kortól 1960-ig. Figyel a tájjal való kapcsolatokra, történeti párhuzamokra is

209 Gyomai tanulmányok. (Szerk. Szabó Ferenc. Előszó: Megyeri Sándor. Kiad. a Nagyközs. Tcs.) Gyoma, 1977. 657 p. 8 t. 1 térk.mell. – Bibliogr. a jegyzetekben

Fejezetek a község történelméből. A gyomai ember és környezete. Népi kultúra, népi társadalom. Fotókkal

210 KOVÁCS Mária: A Békési Élet repertórium. 1966-1975. Kiad. a Békés m. Tcs., TIT Békés m. Szervezete. Bcs. 1977. 132 p.

1976-1985. (Kiad. a Békés m. Önkorm.) Gyula-[Bcs.] 1991. 130 p.

Teljes. Időrendi szerkezetű. Egységes betűrendes mutatójában személy- és földrajzi nevek, tárgyszavak. Valamennyi elemét invertálja is. Sokoldalú visszakeresésre van mód

211 A Szolnok megyei Néplap repertórium. (Összeáll. Nyitrai Lajos.) 1-12. Szo. Versey F. m. Kvt. 1977-1989.

1. 1949. nov. – 1950. dec. 1977. 232 p.

2. 1951. 1978. 212 p.

3. 1952. 1979. 172 p.

4. 1953. 1980. 244 p.

5. 1954. 1981. 197 p.

6. 1955. 1981. 194 p.

7. 1956. 1982. 158 p.

8. 1957. 1984. 160 p.

9. 1958. 1986. 173 p.

10. 1959. 1987. 167 p.

11. 1960. 1988. 156 p.

12. 1961. 1989. 168 p.

A helyismereti cikkek teljeskörű feltárása, tematikus szerkezetben, a Néplap indulásától. Egyes szakcsoportokon belül: tételszámozott leírások megjelenésük időrendjében. A szakcsoport végén utalások a lap még ide tartozó, le nem írt híreire, kisebb írásaira vagy nagyobb cikkek részleteire. Regisztrálja a helyi szerzőknek a lapban közölt verseit, novelláit, riportjait és egyéb, szépirodalmi műfajú írásait is. Településenkénti csoportosítás c. fejezete azt mutatja ki, hogy a lap az év folyamán mely számaiban foglalkozott a keresett várossal, községgel. A megye, a városok és nagyobb községek anyaga itt tovább bomlik a tematikus felépítés rendje szerint. Apparátusa: Eseménynaptár, vezércikkek és nem helyi szerzők írásainak jegyzéke, önálló névmutató és tárgymutató. Címváltozásai: 1956. nov. 6-13:

A Nép Lapja; 1956. nov. 13-1958. jan. 1: Tiszavidék

212 Szőreg és népe. Tanulmányok. Szerk. Hegyi András. (Kiad. a Szegedi m. Városi Tcs.) Sze. **1977.** 403 p. 40 t. 5 térk. – Bibliogr. a lábjegyzetekben

Monográfia jellegű. Természeti környezet. Földrajzi nevek. Településtörténet a kezdetektől. Benne gazdaság, társadalom, népeség. Néprajz. A fejezetek végén szerb nyelvű összefoglaló. Fotók. Névmutatója van

213 TÖRÖK L. Gábor: Sarud. Adatbázis a községben működő egyesített művelődési intézmény társadalmi feltételeinek és körülményeinek vizsgálatához. Bp. NPI. **1977.** 114 p. ill.

Az adatok zömét a KSH Községi Törzskönyveiből nyerték, az 1960-1970-ig, illetve az 1971-1980-ig terjedő periodusról. Tartalmazza Sarud község történetét, mely már 1963-ban önálló füzet formájában is megjelent

214 BODOKI FODOR Zoltán – BODOKI FODOR Zsigmond: Mezőtúr város története (896-1944). 1. köt. Mezőtúr, Magyar Hirdető ny. **1978.** 193 p. ill. fotók – Bibliogr. a fejezetek végén

Elsősorban történeti szempontú, de kitér a gazdasági életre, a demográfia, közigazgatás, kulturális élet kérdéseire is. A végén: Ábramelléklet. Képek, térképek a városról. Bőséges forrásanyagra alapozott munka

215 Dévaványa nagyközség története. (Szerk. Gaál József. Kiad. a Nagyközs. Tcs.) Dévaványa, **1978.** 277 p. 20 t. – Bibliogr. 267-268. p.

Története 1945-ig. A község neve, keletkezése, formai kialakulása. Népesedés. Az egészségügy. Birtokviszonyok. Iparosodás. Szerepe az ország harcaiban és szabadságmozgalmaiban. Története 1945-1975. A község vezetése. A szocialista mezőgazdaság, iparosodás. Kereskedelem. A közoktatás és kulturális élet múltja és jelene. Jegyzetek. Személy- és földrajzi névmutató. Fotókkal

216 GOMBÁS András: Lapok Tiszavasvári történetéből. 1. Búdszentmihály története. (Sajtó alá rend. Erdész Sándor, Puskás Miklós.) Nyh. (Soksz.) **1978.** 128 p. /Honismereti kutatások Szabolcs-Szatmárban 5. – Jósa András Múzeum kiadványai 11./

Levéltári adatok alapján. 1292-től 1941-ig. Jegyzetekkel

217 GYURIS György: Száz írás Szegedről. Válogatott bibliográfia a Szeged története munkatársai számára. (Kiad. a Somogyi-könyvtár.) Sze. **1978.** 15 p.

Célja az alapművek, bibliográfiák, repertóriumok számbavétele. A tanulmányok közül szinte kizárólag a történeti szempontú, önálló műveket regisztrálja. Szerkezete szakrendi, ezen belül időrend. Név- és tárgymutató

218 Hajdú-Bihar. [Kiad. a] Hajdú-Bihar m. Tcs. [Bp.] **1978.** 275 p.

Reprezentatív idegenforgalmi propaganda kiadvány, sok fekete-fehér és színes képpel, viszonylag kevés szöveggel. Röviden megismeret a hajdúk, Debrecen és a többi város történelmével, a megye tájaival, bemutatja a megye irodalmát, népművészetét, múzeumaikat, műemlékeit, köztéri szobrait és gazdaságát. Idegenforgalmi címtárral

219 Sándorfalva története és népelete. (Szerk. id. Juhász Antal.) Kiad. a Nagyközs. Tcs. Sándorfalva, **1978.** 471 p. 23 t.

Település- és köztörténet. Közlekedés. Mezőgazdaság. Művelődés, oktatás, egyesületek. Művészet. Népelet. Földrajzi nevek. Fekete-fehér fényképek. Mutatója nincs

220 Találkozás Bereggel. Szerk. Mező András. (Kiad. a vásárosnaményi Nagyközségi-Járási Kvt.) Vásárosnamény, **1978.** 458 p. ill.

Tájmonográfia. Témái: Táj és ember. Természetföldrajz. Természeti értékek. Műemlékek. Néprajz. Régészet. Történeti-etimológia. Történelmi tanulmányai csak a Rákóczi szabadságharcra, az Eötvös-családdal, Bajcsy-Zsilinszky Endrével és az 1945-1975 közötti

időszakkal foglalkoznak. Szépirók beregi úti-feljegyzései. Fotókkal

221 TÓTH Lajosné – VIGA Gyula: A Herman Ottó Múzeum kiadványainak bibliográfiája 1900-1977. Mis. Herman Ottó Gimnázium. **1978.** 91 p.

A múzeumi kiadványok jegyzéke. Tudományágként csoportosítja a közleményeket, külön fejezetben tárja fel a Herman Ottó életével és munkásságával foglalkozó tanulmányokat. Névmutatója van

222 VARGA Gyula: Egy falu az országbán. (Kismarja életrajza a felszabadulásig.) [Kiad. a Megyei Múzeumok Igazgatósága.] Db. **1978.** 290 p. 3 t.

Történeti és néprajzi monográfia. A fejezetvégi jegyzetekben sok irodalmi hivatkozás. Az adattári részben: Kismarja mezőváros kiváltásglevele latinul és magyar fordításban. Községnévsor 1650-től 1945-ig: a családok névsorai. Az 1907. évi költségvetés. Egy családi vagyon leltára. Fényképek, táblázatok, térképek

223 BÉNYEI Miklós: A Tanácsköztársaság debreceni sajtójának repertórium. (Kiad. a Megyei Kvt.) Db. **1979.** 156 p.

Közös repertórium a Debrecenben 1919. márc. 22-ápr. 23. között megjelent és fennmaradt lapokról. A feldolgozott sajtótermékekről részletes, az egyes számokat is feltüntető könyvészeti leírást és lelőhelyjegyzéket ad, felsorolja a felhasznált irodalmat is. A feltárás teljességre törekvő, a nem helyi vonatkozású közleményeket, a kishíreket, sőt az apróhirdetések csoportjait is regisztrálja. Elrendezése tematikus, a fejezeteken belül időrendi. Egységes tárgy-, személy- és földrajzinév mutatója olykor a bibliográfiai leírásokon túlmutató analitikus információkat is nyújt

224 Debreceni Szemle 1927-1944. Repertórium. (Összeáll. Korompai Gáborné, Némedi Lajosné.) Db. **KLTE Könyvtára. 1979.** 155 p. /Tiszántúli időszaki kiadványok repertóriumai 6./

A folyóirat története és könyvészeti adatai. A lap elsősorban a helyi társadalom- és természettudósok írásait közölte, de tematikája messze túlmutat a város határain. A repertórium teljességre törekvően tárja fel a periodikum közleményeit. Szerkezete a megjelenés időrendjét és a közlés sorrendjét követi. Leírásai szükség szerint címkiegészítést is tartalmaznak. Egységes név- és tárgymutatója a tételszámokra utal

225 KORMOS László: Kenderes története a honfoglalástól 1728-ig. Szo. [Damjanich J. Múz.] **1979.** 114 p. 9 t. ill. /A Szolnok megyei múzeumok közleményei 41./ – Bibliogr. 29-38, 104-112. p.

Az ország eseményeibe ágyazva tárgyalja a község történetét. Ez a fő szempontja, de kitér gazdasági, társadalmi és vallási kérdésekre

226 SZABÓ István – SZABÓ László: Szolnok. Útikalauz. ([Fotó]: Szacsvey Imre.) 2. kiad. Szo. Szolnok m. Idegenforgalmi Hiv. **1979.** 63 p. ill. fotók

1. kiad. 1977

Rövid összefoglalás a város fekvéséről, éghajlatáról és történetéről. A Művésztelep, a jellegzetes épületek, szobrok, emlékművek, terrek, utcák bemutatása

227 Szeghalom. Történelmi, néprajzi és földrajzi tanulmányok. (Szerk. Miklya Jenő, Szabó Ferenc. Kiad. a Nagyközs. Tcs.) Szeghalom, **1979.** 679 p. ill. – Bibliogr. a lábjegyzetekben és egyes fejezetek végén

Természeti földrajza. Újkőkori falvak Szeghalom környékén. A Nadányiak. Szeghalom újjáélédeése a török hódoltság után. Történeti mondái. Az 1848-49-i forradalom és szabadságharc. A jobbágyvilág és 1848-49 emléke a néphagyományokban. Szeghalom a két forradalomban (1918-1919). Tildy Zoltán életútja (1889-1961). A Péter András gimnázium közművelődési szerepe (1926-1944). Adatok a felszabadulást követő kulturális fejlődésről (1945-1949). Paraszti gazdálkodása, mezőgazdasága. A paraszti lakáskultúra változásai a 20. század első felében. A szeghalmi nép ruházatkodása a 19-20. század fordulóján. Fotókkal

- 228 TÓTHNÉ BÁN Ildikó: Sarkad helyismereti bibliográfiája. (Kiad. a Nagyközs. Kvt.) Sarkad, 1979. 93 p. Válogatott. A nyomtatásban megjelent önálló műveket, helytörténeti és néprajzi szemléket, folyóiratokat, kéz- és gépiratokat dolgoz fel. Témakörök szerint, azon belül időrendbe sorolja az anyagot. Lelőhelyet is közöl. Mutatói: szerzői, helyi személyek, földrajzi nevek, cím-mutató
- 229 VARGA Gáborné: Békés megye helyismereti irodalma. 1945-1978. Válogatott bibliográfia. (Kiad. a Békés m. Tcs. VB. Tud. Koord. Szakbiz. és a Békés m. Kvt.) Bcs. 1979. 129 p.
A megyével foglalkozó önálló kiadványokból válogat. Az anyaggyűjtés elsődleges forrása a nemzeti bibliográfia, a kiegészítés a Megyei Könyvtár és a Békés Megyei Levéltár gyűjteményéből történt. Egységes, betűrendes név-(személynév, földrajzinév, testületi név, sorozatok neve) és tárgymutató
- 230 Adatok Szolnok megye történetéből. (A térképeket Szlankó István rajzolta.) 1-2. köt. Szo. Szolnok m. Lev. t.
1. köt. Jász-Nagykun-Szolnok megye, Alattyán-Mezőtúr. (A szerk. biz. vez. Tóth Tibor. [Fotó]: Bogyinszki László.) 1980. 671 p. ill.
Helységnévmutató 659-670. p.
2. köt. Nagyiván-Zagyvarékas. (A szerk. biz. vez. Botka János. [Fotó]: Lescsinszky Györgyné.) 1989. 881 p. ill.
Helységnévmutató 874-880. p.
Betűrendben mutatja be a megye településeit. Az összefoglalók készítésének szempontjai: A település 1960-ban. Névalakok, névmagyarozatok. Régészeti, néprajzi jellemzés. Népesedési adatok. Politikai, történeti adatok. Tulajdonviszonyok és társadalmi rétegződés. Mezőgazdaság. Ipar, kereskedelem. Művelődés. Egészségügy és szociális viszonyok. A településről szóló irodalom, jegyzetek. Kézikönyv a megyében helytörténeti kutatásokat végzők számára
- 231 BARTA László – PÁHI Ferenc: Szentest utcanévei. (Kiad. a Somogyi-könyvtár.) Sze. 1980. 155 p. /Csongrád megyei könyvtári füzetek 12./
Utcanevértörténet. Az utcarend kialakulása. Névrendezés 1906-ban. Az utcanévek 1932-1978 között. Az 1978-as utcanévjegyzék. A történeti utcanévtárban: a névváltozatok, utalók. Személyi névadás esetében rövid életrajzot is közöl
- 232 CSOMOR János: Körösnagyharsány krónikája. (Sajtó alá rend. és jegyz. ell. Köteles Lajos. Kiad. a békéscsabai Rózsa F. Gimnázium és Nyomdaipari Szakközépisk., Békés m. Tcs.) Bcs. 1980. 128 p. ill. /Bibliotheca Bekesiensis 19./ – Bibliogr. 122-124. p.
Az 1873-ban készült kézirat kiadása. Története a tatárok által 1241-43-ban történt elpusztításáig. A másodszori megtelepüléstől a tatár-török hadak által 1600-ban történt elpusztulásáig. A község harmadszori megtelepülésétől az úrbéri viszonyok megszűnéséig, 1848-ig. A jobbágyfelszabadulástól a 19. század utolsó harmadáig. Adatok az egyház történetéből. A község helynevei
- 233 Dél-Borsod. (Szerk. Kratochwill Tivadar.) Bp. Idegenforgalmi Propaganda és K.V. [1980?] 87 p. ill. fotók
Anyaggyűjtés lezárva 1979. aug. 31-én
Útikönyv. Matyóföld. Mezőkövesd. Kirándulások Mezőkövesdről. Leninváros. Leninváros környéke. Túraútvonalak Dél-Borsodban
- 234 Hatvan, Boldog, Heréd, Nagykökényes, Lőrinci, Zagyvaszántó településcsoport általános rendezési terve. Városépítési koncepció. [Kiad. a] Városépítési Tudományos Tervező Intézet. Bp. 1980. 167 p. ill.
A középfokú vonzáskörzet. A térszerkezeti koncepció összefoglalása. A településcsoport fejlesztési és rendezési koncepciója szakáganként: településtörténet, népesség, ipar, mező-és erdőgazdaság, üdülés, idegenforgalom, üdülési létesítmények, közlekedés, közműel-

látás- és hálózat, lakásellátás, közösségi intézményellátás, táj- és környezetvédelem, településszerkezet, városkép. Tervlapok

235 HUNYADI József: Lapok Tiszavasvári történetéből. 2. Tiszabüd története. (Sajtó alá rend. Erdész Sándor.) Nyh. (Szabolcs-Szatmár m. Tcs. Soksz.) **1980.** 157 p. /Honismereti kutatások Szabolcs-Szatmárban 8. – Jósa András Múzeum kiadványai 16./ – Bibliogr. 154-156. p.
Levéltári adatokon alapuló településtörténet 1281-től 1941-ig. Névetimológiája nyomon követi a település nevének változásait 1216-tól 1950-ig. Jegyzetekkel

236 KÖKÉNYESI Imre: Újhartyán. Kiad. a Községi Közös Tcs. Újhartyán, **1980.** 249 p. ill.

Helytörténeti monográfia a honfoglalás előtti kortól a török uralmon át a felszabadulásig és a szocializmus korszakáig. Mellékletekkel, fényképekkel

237 SZENDREY István-NYAKAS Miklós: Derecske története. (Kiad. a Nagyközs. Tcs.) Db. **1980.** 407 p.

Településtörténeti monográfia levéltári kutatások alapján. A hajdúk letelepítése. A jobbagság és az uradalom. Népség és településszerkezet. Paraszti gazdálkodás. Ipar és a kereskedelem. Közigazgatás. A polgárosodás és a világháborúk hatása. Társadalmi és kulturális viszonyok. A Függelék a falusi bírók listáját (1692-1949) és a jegyzők (1704-1942) névjegyzékét közli. A kötet végén fotók. Mutatója nincs

238 Válogatott dokumentumok Hajdú-Bihar megye munkásmozgalmának felszabadulás utáni történetéből. Db. Hajdú m. Lapkiadó V. [1.] Hajdú, Bihar megyék felszabadulása és a népi demokratikus átalakulás kezdetei 1944. okt.-1945. nov. (Szerk. Fehér András, Tokody Gyula.) **1980.** 535 p.

[2.] Népi demokratikus átalakulás Hajdú, Bihar megyékben 1945. nov.-

1948. jún. (Szerk. Gazdag István, Vaskó László.) **1981.** 431 p.

[3.] A szocializmus alapjai lerakásának megkezdése, első eredményei és nehézségei Hajdú-Bihar megyében 1948. jún.-1956.júl. (Szerk. Mikecz Ferenc.) **1986.** 402 p.

Forráskiadvány. Csaknem ezer dokumentum (levéltári iratok és újságcikkek). A felölelt időszak komplex bemutatására törekszik, noha a politikai mozzanatok a dominánsak. Mind-egyik kötethez készült bevezető tanulmány. Elrendezésük tematikus, azon belül kronologikus. A részletes tartalomjegyzék minden közzölt dokumentumnak megadja a címét és keletkezési idejét. Kötetenként név- és helynévmutatója van

239 VARGA Domokos: Aranyhomok. (Fel. szerk. Karádi Ilona.) Bp. Móra K. **1980.** 306, [6] p. ill. /Ezerszínű Magyarország./

A Duna-Tisza köze tája, művelődéstörténete, hagyományai. Kecskemét művelődéstörténete, irodalmi hagyományai, a Petőfi-kori város élete. Betyárok. A népművészet Kiskunhalason. Petőfi Sándor, Móra Ferenc alakja. Kalocsa, a Galga völgye, Dabas és Cegléd bemutatása

240 10 éves a Tiszazug kutatása. Kutatási beszámoló. (Szerk. Szabó László.) Szo. [Damjanich J. Múz.] **1981.** 263 p. – Bibliogr. 251-262. p.

A fenti címen rendezett jubileumi tanácskozás előadásai. Tanulmányok a régészet, természet- és gazdaságföldrajz, történelem, néprajz, gazdaság, nyelvészet, antropológia köréből. Tájékoztató a honismereti tanácskozások témaköreiről, kiállításairól. 1972-1980.

241 Berettyóújfalu története. (Szerk. Varga Gyula. Kiad. a Városi Tcs. Berettyóújfalu, **1981.** 684 p.

Többszerzős településtörténeti monográfia. A tájközpont őskori és honfoglaláskori története a régészeti feltárások alapján. A feudalizmus és a kapitalizmus idejéből: A népség, az agrárviszonyok, a politikai és a társadalmi élet, az ipar alakulása, a kereskedelem fejlődése. Művelődés és néprajz. Az 1944 utáni évtizedekből a várossá fejlődés folyamata: az

ipar, mezőgazdaság, településföldrajz, egészségügy, a közoktatás és a közművelődés. Eseménynaptár 1949. jan.1-1979. jan.1-jéig. Mutatója nincs

242 CZEGLÉDI Imre: Békéscsaba utcanevei. (Kiad. a Városi Tcs. VB.) Bcs. 1981. 152 p. 1 térk. mell.

Történeti bevezető után betűrendben közli a valaha is volt csabai utcaneveket. Gyakran ad leírást egyes utcák kialakulásáról, keletkezéséről, változásairól. Személynév eredetű utcaneveknél csak a békéscsabai kötődésüekről nyújt néhány mondatos ismertetést. Jegyzetek a forrásokról

243 Debrecen története. (Főszerk. Ránki György. Kiad. a Városi Tcs. VB. Műv. Oszt.) Db. ill.

1. 1693-ig. Szerk. Szendrey István. 1984. 689 p. 5 térk. – Bibliogr. 671-686. p.

2. 1693-1849. Szerk. Ráczy István. 1981. 553 p. 4 térk. – Bibliogr. 539-550. p.

4. 1919-1944. Szerk. Tokody Gyula. 1986. 507 p. 2 t. – Bibliogr. 493-501. p.

Többszerzős várostörténeti szintézis, új kutatási eredményekkel. Alapvetően az országos történet korszakolásához igazodik. Csak az első kötetnél tér el tőle, amit a szabad királyi várossá nyilvánítás indokol. Korszerű szemléletű komplex történeti képet kíván adni, de pl. az első kötetből hiányzik a természetföldrajzi tényezők, a negyediktől a mezőgazdaság bemutatása. A politikai, közigazgatási, népességi és gazdasági fejlemények elemzése mellett mindegyik kötetnek erőssége a város kulturális életének értékelő ismertetése. Rendkívül adatgazdag, sok szemléltető illusztrációval. Hiányzik a mutató. Bibliográfia címén a hivatkozásokban szereplő művek betűrendes jegyzékét közlik. Még két kötetem nem készült el /1849-1919, 1944 után/

244 GONDA Ferenc: Kaba története. Egykori hajdúváros múltjából. (Kiad. a Nagyközs. Tcs.) Kaba, 1981. 176 p.

Községtörténeti krónika. Bőven közöl eredeti forrásokat és hasznosította a kutatási eredmények egy részét is. A község története a 12.

századtól az 1970-es évek végéig, kiemelve a hajdúvárosi lét időszakát /a 17. századtól/, a polgárosodás folyamatát és általában azokat az eseményeket, jelenségeket, amelyekre több forrást, adatot talált. Mutató nincs

245 KOVÁCS Gergelyné: Debrecen. (Bp.) Panoráma. (1981) 219 p.

16 t. /Panoráma. Magyar városok/ Idegenforgalmi városkalauz. Az útikönyvsorozat más köteteihez hasonlóan bemutatja a történelmi múltat, majd öt ajánlott séta keretében a város híres épületeit, műemlékeit. Ismerteti a városkörnyéki (bihari, hajdúsági) kirándulások lehetőségeit, látnivalóit. Adatai nem mindig megbízhatóak. Fotók, ábrák, térképek illusztrálják. Helynévmutató van

246 A közép-békési centrumok koordinált fejlesztését megalapozó kutatások (1978-1980) részletes eredményei. [Kiad. az] MTA Földrajztudományi Kutatóint. Alföldi Oszt., a Békés m. Tanács VB. Tud.-Koord. Szakbiz. Bcs 1981.

1. köt. A közép-békési településeggyüttes. 1-2.r. (Szerk. Tóth József.) 868 p. ill.

2. köt. Békéscsaba. (Szerk. Tóth József, Rakonczai János.) 444 p. ill.

3. köt. Gyula. (Szerk. Tóth József, Mosolygó László.) 367 p. ill.

4. köt. Békés. (Szerk. Tóth József, Dövényi Zoltán.) 339 p. ill.

5. köt. A nem városi jogállású települések. (Szerk. Simon Imre, Tóth József.) 374 p. ill.

A településeggyüttest az adott természeti-földrajzi környezetben létrejött társadalmi, gazdasági és műszaki struktúrák rendszereként értelmezi. Feltárja a múltban érvényesült sajátosságokat, a jelen legfőbb jellemzőit és a jövőben valószínűleg jelentkező tendenciákat. A témához kapcsolódik a Békési Élet 1977-1982. évfolyamaiban lefolyt szakmai vita. Bibliográfia a fejezetek végén

247 A közép-békési centrumok koordinált fejlesztését megalapozó kutatások. (1978-1980.) Összegzés. (Szerk. Rakonczai János, Tóth József.)

zsef.) Kiad. az MTA Földrajztudományi Kutatóint. Alföldi Csoportja, Békés m. Tcs. VB. Tud.-Koord. Szakbiz. Bcs. 1981. 140 p. 10 t. – Bibliogr. 120-140. p.

Békéscsaba, Békés és Gyula rendezési tervének megalapozása, a koordinált fejlesztés lehetőségeinek feltárása. Vizsgálták a vonzáskörzetükbe tartozó településeket is. A témához kapcsolódik a Békési Élet 1977-1982. évfolyamaiban lefolyt szakmai vita

248 PÉTER László: Szeged. (Bp.) Panoráma. [1981] 215 p. 16 t. /Panoráma. Magyar városok./

Rövid történeti bevezető. A városi séták leírása során, a látnivalók ismertetésekor sok történelmi, irodalomtörténeti adalékot elmond. Kirándulás néhány környékbeli nevezetes helyre. Jó fotók, részterképek, hely- és névmutató

249 RÉKASY Ildikó: A Szolnok megyei hírlapok és folyóiratok bibliográfiája. Kiegészítés (1973-1979). (Szerk. Szurmay Ernő.) Szo. Verseggy F. m. Kvt. 1981. 137 p.

Az 1973 óta megjelent periodikumok leírása, korrekciója. Alapkötetét 1976-ban jelent meg. Szerkesztési és mutatózási elvei megegyeznek

250 TAKÁCS János: Terület- és településfejlesztés Békés megyében. (Kiad. a Békés m. Tcs. VB. Tud.-Koord. Szakbiz.) Bcs. 1981. 255 p. – Bibliogr. 204-206. p.

Átfogó képet ad a kérdéskorról, feltárja a fejlődés, fejlesztés ellentmondásait, jelenlegi helyzetét és távlati lehetőségeit. Fotókkal

251 VIRÁGH Ferenc: Adatok Kisvárdai történetéhez. Vál., sajtó alá rend. Ács Zoltán. Nyh. Szabolcs-Szatmár m. Tcs. soksz. 1981. 149 p. /A Jósa András Múzeum kiadványai 20./

Településtörténeti tanulmányok Virágh Ferenc hagyatékából. A hagyatékot 1970 óta a Vármúzeum adattárában őrzik. A 30-as évek történetiszemléletét tükrözik, de adatainak többsége ma is jól használható. Az újabb ku-

tatások eredményeire, szakközleményekre hivatkozik a közreadó. Tárgyidő: a 13. századtól az 1930-as évekig

252 Cegléd története. Szerk. Ikvai Nándor. Kiad. a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága. Szentendre, 1982. 607 p. ill. /Studia Comitatus 11./

Természeti, földrajzi viszonyok. A táj a honfoglalás koráig. A város a középkorban és az újkor elején. A kapitalizmus kora. Fejlődése a felszabadulás után. Irodalom

253 KARSAI Ferenc: Jánoshalma története 1849-től 1945-ig. [Kiad. a] Nagyközs. Közös Tcs. 1982. 217 p. ill. fotók – Bibliogr. 183-184. p.

Birtokviszonyok, mezőgazdaság. Ipar. Kereskedelem. Közigazgatás. Művelődés. Egyesületek. Jellegetes épületek, életképek fotói

254 MERÉNYI József: Szülőföldünk, Észak-Magyarország. 3. kiad. Bp. Tankönyvk. [1982] 360 p. ill. 1. kiad. 1978. 2. kiad. [1980.]

Elsősorban a tanulóifjúságnak készült olvasókönyv. Történeti, földrajzi, néprajzi írások és szépirodalmi szemelvények. Bőséges illusztrációkkal. Forrásmunkák jegyzéke és képjegyzék egészíti ki

255 Sajtóforrások Békéscsaba történetének és néprajzának kutatásához. Összegyűjt. Szabad Olga és munkacsop. 1-6. r. Bcs. Békés m. Múzeumok Igazgatósága. 1982-1987. 188, 199, 261, 390, 245, 164 p. Kézirat

A Békés 1869-1900, 1911-1923; a Békés Megyei Közlöny 1879-1899, 1901-1910, 1913-1938; Békés Megyei Népművelés 1957-1962; Körösvidék 1939-1940; Viharsarok 1945-1946; Viharsarok Népe 1952-1956; Vörös Zászló 1919. évfolyamait tárja fel. Válogatott

256 SZÉKELYNÉ FORINTOS Judit: A Borsodi Szemle repertórium. 1968-1977. Kiad. a II. Rákóczi F. Kvt. Mis. 1982. 234 p.

Az előzményhez hasonló szerkezetben és mutatóval ellátva tárja fel a folyóirat közleményeit. Sajtótörténeti adatokat is tartalmaz

257 Útmutató a Hajdúböszörményi Fiókleveztár irataihoz. (Összeáll. Radics Kálmán. Szerk. Gazdag István. Kiad a Megyei Lev. t.) Db. 1982. 88 p.

Levéltári segédlet. Jól használható, könnyen áttekinthető összeállítás. Ismerteti a levéltár létrejöttét, gyűjtőkörét, hivatali idejét és a kutatás feltételeit. Az iratanyagot fondcsoportok, illetve azon belül a levéltári rendben írja le. Rövidítésjegyzéke, összevont név-, hely és tárgymutatója van

258 BELLON Tibor: Karcag és a Nagykunság. Szo. Szolnok m. Idegenforg. Hiv. 1983. 117 p. 12 t. fotók A Nagykunság természeti viszonyai, története és néprajza röviden. Karcag bemutatása egy sétaútvonalon végighaladva. Tudnivalók a nagykunsági települések látnivalóiról. Elsősorban idegenforgalmi kalauz

259 BOROSY András: Pest-Pilis-Solt vármegye közgyűlési jegyzőkönyveinek regesztái. 1638-1711. Kiad. a Pest m. Lev. Bp. ill.

1. köt. 1638-1644, 1656-1665. 1983. 250 p. 1 térk. mell. /Pest megyei levéltári füzetek 6./

2. köt. 1666-1680. 1984. 282 p. 1 térk. mell. /Pest megyei levéltári füzetek 7./

3. köt. 1681-1697. 1985. 280 p. 1 térk. mell. /Pest megyei levéltári füzetek 10./

4. köt. 1698-1702. 1986. 304 p. 1 térk. mell. /Pest megyei levéltári füzetek 11./

5. köt. 1703-1710. (Függelék): /1632, 1664, 1691-1692, 1698, 1702./ 1987. 359 p. 1 térk. mell. /Pest megyei levéltári füzetek 14./

Kiváló gazdaság-, politika- és hadtörténeti forrás. Használatát hely-, név- és tárgymutató könnyíti meg. Folytatás: Pest-Pilis-Solt vármegye közgyűlési jegyzőkönyveinek re-

gesztái. 1712-1740. 1-4. köt. 1989-1993. Még nem teljes

260 GALLÉ Tibor: Adalékok Harta történetéhez. (Vál. és összeáll. –.) Harta, Nagyközs. Közös Tcs. VB. 1983. 184 p. 16 t. – Bibliogr. a fejezetek végén.

Nem törekszik teljességre. A nagyközség vázlatos története, az itt élő emberek életkörülményei

261 KOVÁCS Gergelyné: Alföld. (Lezárva: 1982. dec. 10.) Bp. Panoráma. (1983.) 320 p. 12 t. /Panoráma „mini” útikönyvek./

Az Alföld turisták számára érdekes látnivalóit, tájait, városait mutatja be. Az egyes tájakra, városokra, településekre invitáló kirándulások útvonal-leírásait térképek, fekete-fehér fényképfelvételek egészítik ki. Helynévmutatóval

262 (LISZTES László): Kiskörös történetének irodalma. /Válogatott bibliográfia./ (Szerk. –. Az anyagot gyűjt. Szép Gyuláné és Dulai András.) Kiskörös, (Petőfi Városi-Járás Kvt.) 1982[1983.] 205 p. 26 t. ill.

Szakrendi szerkezetű. A számozott tételek egy fejezeten belül időrendben. Ha az anyag lehetővé teszi, a fejezetek tovább tagolódnak: könyvek, tanulmányok és hírlapok, időszaki kiadványok közleményei részre. Különösen nagy terjedelmű a Petőfi-kultusszal foglalkozó fejezete. Egységes betűrendbe sorolt név- és tárgymutatója van

263 NASZÁLY Sándor: Dunavecse története. Dunavecse, Nagyközs. Tcs. 1983. XII, 408 p. ill. – Bibliogr. a jegyzetekben

Földrajzi helyzete. Régészeti leletek. A község neve, alapítása, településformája. Története a honfoglalás előtti időktől a jelenig. Mezőgazdaság. Ipar. Kereskedelem. Társadalmi és kulturális élete. Oktatásügy. Egyházak. Bemutatja a községben működő üzemeket, vállalatokat, egyesületeket. Fotók a községről

264 Szeged története. (Sorozat-szerkesztő Kristó Gyula. Kiad. a So-

mogyi-könyvtár.) Sze. – Bibliogr. a lábjegyzetekben

1. A kezdetektől 1686-ig. Szerk. Kristó Gyula 1983. 810 p. 30 t.

2. 1686-1849. Szerk. Farkas József. 1985. 846 p. 43 t.

3/1. r. 1849-1919. Szerk. Gaál Endre. 1991. 631 p. 34 t.

3/2. r. 1849-1919. Szerk. Gaál Endre. 1991. 631-1214. p. 26 t.

4. 1919-1944. Szerk. Serfőző Lajos. 1994. 798 p. 64 t.

Kronológia a kezdetektől 1944-ig. Szerk. Kristó Gyula. 1992. 98 p.

Az öt kötetre tervezett műből 4 jelent meg. Tudományos igénnyel írt monográfia.

1. köt. Természeti környezet. A kőkortól a magyarok megtelepedéséig. A város kialakulása. A királyi város. Török megszállás kora.

2. köt. A török kiűzése, visszatérés a királyi Magyarországra. Népesedési viszonyok. Gazdaság, társadalom. Önkormányzat és gazdálkodás. Művelődéstörténet. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc.

3/1-2. köt. Közigazgatás és igazságszolgáltatás. Politikai és társadalmi küzdelmek. Városépítés és urbanizáció. Küzdelmek az ár- és belvizekkel. A modern városkép kialakulása. Mezőgazdaság. Ipar, kereskedelem. Társadalomszerkezet. Egyházak. Kultúra. Sport.

4. köt. Népesség. Gazdaság, társadalom. Hatalmi, politikai viszonyok és küzdelmek. Művelődés, kultúra, vallás.

Mindegyik kötetben gazdag illusztrációs anyag, fekete-fehér és színes fotók, grafikák.

Rövidítések jegyzéke. Részletes személy- és földrajzinév mutató

265 Tanulmányok Kisvárdai történetéből. Szerk. Ács Zoltán. Kisvárdai, 1983. 112 p. ill. /A Kisvárdai Vármúzeum kiadványai 8./

Az 1980-as és 1981-es helytörténeti tudományos ülésszakon elhangzott településtörténeti, néprajzi és szociológiai előadások tanulmányokká formálva. Nemcsak Kisvárdai, hanem a nagyobb tájegység, a Felső-Tisza vidéke történeti fejlődését, hadtörténeti szerepét is vizsgálják, és egy tanulmány foglalkozik a Várdai család történetével. Jegyzetek a fejezetek végén

266 TÓTH Ilona: Csongrád megye története a felszabadulástól napjainkig. Válogatott bibliográfia 1945-1982. Kiad. a Szegedi Akadémiai Biz. Sze. 1983. 42 p.

405 tétel. Előforduló kiadványműfajok: önálló mű, résztanulmány, szakdolgozat, disszertáció, időszaki kiadványokban megjelent cikk. Elrendezése: 3 korszak, a másodikban további négy időszak, ezen belül cím, vagy szerzői betűrend. Betűrendes névmutató. Nem bibliográfus által készített összeállítás

267 Békés megye diplomadolgozóiban. Bibliográfia. (Összeáll. Csobai László. Kiad. a Békés m. Tcs. VB. Tud.-Koord. Szakbiz.) Bcs. 1983. [1984.] 157 p.

Doktori disszertációk, kandidátusi értekezések, szakdolgozatok, diplomadolgozatok, amelyek Békés megye, vagy a megye valamely településének iparával, mezőgazdaságával, művelődésével, földrajzával, történetével foglalkoznak. Szerkezete: a dolgozatokat őrző és kezelő tudományos intézet, egyetem, főiskola, könyvtár szerint csoportosít. Tárgymutató a dolgozatok címe alapján. Névmutató

268 BÉL Mátyás: Csongrád és Csanád megye leírása. Sajtó alá rend., jegyz. Zombori István. Kiad. a Móra F. Múz. Sze. (1984.) 185 p. 2 mell. /A Móra Ferenc Múzeum évkönyve 1980/81-2./

A Notitia Hungariae novae historico-geographica első öt kötete megjelent 1735-1742 között. Az eddig kéziratban levő leírás a 18. század első felének viszonyait tükrözi. A két megye természetrajza, népessége, várak és települések, birtokok. Az eredeti kézirat néhány oldalának fényképe. Zombori István: Bél Mátyás és a Notitia Hungariae. Juhász Antal: A korabeli népelet Bél Mátyás műveiben. Névmutató

269 BLAZOVICH László-NIKOLÉNYI István-SOMORJAI Ferenc: Csongrád megyei útikönyv. Kiad. a Szeged Tourist. Bp. Panoráma. 1984. 328 p. 20 t.

Természeti viszonyok. Történeti áttekintés. Gazdaság. Szellemi élet. Az idegenforgalmi látnivalók a városokban és környékükön. Rö-

vid településtörténetek, majd a látnivalók ismertetése. Fotók, térképvázlatok. Mutatója csak a helynevekről van, az is hiányos

270 Csanád megye levéltára. 1710-1950. (Szerk. Blazovich László. Kiad. a Csongrád m. Lev. Sze. **1984.** 264 p. /A Csongrád Megyei Levéltár kiadványai 1./

Gyűjteményismertető kutatási segédlet. Három nagy egység: feudalizmus, kapitalizmus, szocializmus kora. Korszakon belül fond-sorozat, fondok és állagok ismertetése. A fond jellemzőivel kapcsolatos tudnivalók (keletkezése, kutathatóság, forrásérték, segédletek stb.) Összevont raktári jegyzékek. Részletes tartalomjegyzék

271 Debrecen utcanevei. Szerk. Nábrádi Mihály. (Kiad. a Városi Tcs. VB. Műv. Oszt.) Db. **1984.** 408 p. 1 térk. – Bibliogr. 349-352.p.

A megjelenés idején élő 935 utcanevet, a régi utcanév-változatokat, a városban és a külsőségekben levő kertségek, az egykori telepek, terek, utak, közök, parkok, körutak, sétányok, gátak, sorok, dűlők stb. neveit is közli, szoros betűrendben. Külön fejezetben a megszünt utcanevek, majd a műemlékek utcák szerint csoportosítva. A függelékben az 1982-1983-ban adott, illetve megszüntetett utcanevek. A névmutató a kötetben előforduló valamennyi utcanevet magában foglalja

272 Deszk története és néprajza. Tanulmányok. Szerk. Hegyi András. (Kiad. a Közs. Tcs.) Deszk-Sze. (Szege-di ny.) **1984.** 1127 p. 59 t. – Bibliogr. a lábjegyzetekben

Monográfia jellegű. Természetföldrajz. Földrajzi nevek. Településtörténet a neolitikumtól 1980-ig. Gazdaságföldrajz. Népeség. Oktatás. Egészségügy. Szerbség, – magyar és szerb nyelven. Néprajz. Szerb nyelvű összefoglalók. Nagyon hiányzik a mutató. Sok fotóval

273 Az „Én falum” negyven éve. Jászapáti nagyközség lakóinak élete 1944-1984 között. (Összeáll. Szikszai Gábor.) [Jászapáti, K.n.] **1984.** 296 p.

A feldolgozott időszak részletes, tanácsi jegyzőkönyvekre és levéltári iratokra épülő bemu-

tatása. Felhasználta a korábban megjelent szakirodalmat is

274 Fejezetek Gádoros történetéből. Tanulmány. (Szerk. és írták Kiss Imre és Oláh János.) [Kiad. a] Községi Helytörténeti Biz. Gádoros, **1984.** 176 p. ill. – Bibliogr. a jegyzetekben

Falutörténet a kezdetektől a mezőgazdaság szocialista átszervezéséig. Az ifjúság életéből. A falu fejlődése a nagyközségi cím elnyerése után. Fotókkal

275 Gyula város távlati városfejlesztési programja. 1986-2000. (Kiad. a Város Tcs. VB.) Gyula, Soksz. [1984.] 30 p. ill.

A város fejlesztési programja társadalmi, gazdasági és infrastrukturális vonatkozásban

276 HÁZI Albert: Okány krónikája a kezdetektől napjainkig. (Kiad. a Közs. Tcs.) Okány, **1984.** 227 p. ill. – Bibliogr. 199-202. p.

Az 1980-as évekig. A község mai képe: szervezetek, intézmények. Társadalomstatisztika. Jegyzetek. Fotókkal

277 HÍDVÉGI Lajos: Pusztabokrok. Adatok Cegléd és környéke településtörténetéhez a régészeti, történeti források és a földrajzi nevek alapján. Kiegészítette és sajtó alá rend. Torma István. Kiad. a Városi Tcs. Cegléd, **1984.** 175 p. 1 térk. mell. A földrajzi nevek forrásai: irattárak adatai, régi térképek és a helyi lakosok szóbeli közlései. Betűrendes helynév-adattár

278 Hódmezővásárhely története. Főszerk. 1. köt. Nagy István. 2. köt. Szabó Ferenc. (Közzr.: a Városi Tcs. 2. köt.: Megyei Jogú Város Önkorm.) Hmvh.

1. Hódmezővásárhely története a legrébbidőktől a polgári forradalomig. Kötetszerk. Szigeti János. **1984.** 786 p. 60 t. ill. részben színes

2/1-2. A polgári forradalomtól az őszirózsás forradalomig. 1848-1918. Kötetszerk. Kovács István, Kruzliz István Gábor, Szigeti János. 1993. 488, 489-1007. p. 5 térk. mell.

1. köt.: Historiográfia. Természeti-földrajzi viszonyok. Régészeti leletek. Hangsúlyosabban a 18. századtól tárgyalja a város történetét (demográfia, gazdaság, társadalom, igazgatás). A művelődéstörténeti fejezet középpontjában a református gimnázium és Szőnyi Benjámin író-költő-lelkész bemutatása áll. 2. köt.: Nyomdatechnikai okokból két félkötetben. Tárgykörei: A polgári forradalomtól a törvényhatósági jog elnyeréséig (1848-1873). A dualizmus kora. Egyház és kultúra. Az első világháború. A mezőgazdaság, ipar, hitel- és pénzügyviszonyok, közigazgatás-várospolitika tárgyalása az egyes részekben ismétlődően előfordul. Irodalom a lábjegyzetekben. Mutatói: Személy- és földrajzinév mutató az 1. kötetben külön-külön, a 2. kötetben összevonva. Kronológia

279 Hódmezővásárhely válogatott irodalma 1981. Bibliográfia és repertórium. Összeáll. Kőszegfalvi Ferenc. Közread. a Németh László Városi Kvt. Hmvh. 1984. 73 p.

Szakrendje: Gazdaság. Társadalom. Kultúra. És ezek alcsoportjai. A csoportokon belül először a könyvek, majd a kéziratok, ezután az újságcikkek leírásai. Összevont név- és tárgymutató, valamint eseménynaptár. 1981-től évente közreadják. Tételszám az első évben 699, később 4-500

280 Kecel története és néprajza. (Szerk. Bárh János. Kiad. a Nagyközs. Tcs.) Kecel, 1984. 1215, LXXX p. ill. fotók. 5 térk. – Bibliogr. 1177-1199. p.

IVÁN László: Címzavas tartalomjegyzék és névmutató a Bárh János szerk. Kecel története és néprajza című monográfiához. Kecel – [Ke.] Kecskeméti Lapok K. 1993. 152 p. /Keceli morzsák 2./

Első fele adatgazdag, részletes községtörténet 1945-ig. A későbbi időkkel csak a település-, oktatás- és gyógyítás-történeti fejezetben, illetve a néprajzi részben foglalkoznak. Ebben a részben is több történeti-néprajzi

módszerrel készült fejezet van. A monográfia második, néprajzi fele, – a szerkesztési koncepcióból következően – sorra veszi a termelés, fogyasztás, életmód, a családi és társadalmi élet minden mozzanatát. Átlépve a néprajztudományi kereteken, ezekben tárgyalják az 1945 utáni évtizedek „köztörténeti” jellegű eseményeit, az adott területen bekövetkezett fejlődést, változásokat. A függelékben: Kecel történetének fontosabb dokumentumai, névlisták, kimutatások, kronológia, valamint a 20. századi intézmények, vállalatok, vállalkozások kislexikona. Fotói önmagukban is páratlan értékűek

281 MANDIĆ, Mišo: Iz osamstoljetne kronike Čavolja. /Prošlost i sadašnjost jednog narodnosnog sela. /-Csávoly község 800 éves krónikájából./ Múlt és jelen egy nemzetiségi faluban. / (Kiad. a Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetsége.) Bp. 1984. 235 p. ill. 4 színes t. 2 térk. – Bibliogr. 227-229. p.

Természeti környezet. A település kialakulása, határrészei. Régészeti leletek, történeti vázlat 1944-ig, és a demokratikus átalakulás évtizedeiben. Iskolázás – művelődés. Mezőgazdasági, kereskedelmi, ipari szervezetek. Községkrónika 1963-1980. A mű nagyobbik része a bunyevácok néprajza: viselet, ünnepek, szokások. Hagyományőrző szöveggyűjtemény

282 Szolnoki körkép. Bp. Magyar Média. [1984.] 98 p. fotók

Idegenforgalmi kiadvány. Jász-Nagykun-Szolnok megye városainak, nagyobb vállalatainak, szervezeteteinek, termelőszövetkezteinek néhány oldalnyi képes, szöveges bemutatása

283 TORDA Lajos: Csabacsúd. (Kiad. a Nagyközs. Közös Tcs. VB.) (Csabacsúd), 1984. 81 p. 26 t. – Bibliogr. 77-79. p.

A falu névadója, alapítása, élete 1444-1944-ig. A felszabadulás, a Nemzeti Bizottság megalakulása, működése. A földosztás. A tömegszervezetek, a községi tanács megalakulása. A termelőszövetkezetek előzményei. Az Állami Gazdaság. Kereskedelem, ipar, kommunális ellátottság. Egészségügyi ellátás. Kulturális

élet. Oktatásügy. Népművelés. Testnevelés, sport. Éghajlat

284 Báránd története és néprajza. Szerk. Balassa Iván. (Kiad. az Új Élet Mgtsz.) Báránd, 1985. 644 p. 4 t. – Bibliogr. 585-599. p.

Monografikus igényű tanulmánykötet. Három részre tagolódik. Az elsőben: a település története, a régészeti leletek korától 1944-ig. A másodikban: a földrajzi nevek, településrend és építkezési sajátosságok, társadalom, az 1700-1945 közötti agrártermelés, a népélet különböző területei, a népköltészeti emlékek és a zenei hagyományok. A harmadik az 1945 utáni fejlődésről és az Új Élet Tsz-ről szól. A szerkesztő egy rövid esszében a tanulságokat is összegzi. Alapos tárgy-, illetve névmutatója van

285 CSIFFÁRY Gergely: Történelmi emlékhelyek Heves megyében. [Kiad. az] MSZMP Heves m. Biz. Prop. és Műv. Oszt. Eger, 1985. 184,70 p. ill. fotók.

A Heves Megyei Propagandista különkiadása.

1. kiad. 1979.

Emlékhely-kataszter. 1703-tól 1983. dec. 31-ig minden emlékhelyet számba vesz, amelyet megjelöltek (szobor, tábla, oszlop, emlékfá, park stb.), de tartalmazza a ma még jelöletlen emlékeket is. A jelenkori Heves megye valamennyi településére kiterjed, 815 objektumot ismertet. Szócikkeit forrásokkal igazolja. Földrajzinév mutató, a történelmi személyeket és a köztéri képzőművészeti alkotások tervezőit, készítőit felsoroló; illetve időrendi és tárgymutatója van. Külön fejezetben a munkásmozgalmi táblák feliratai. Képanyaga jól reprodukálható

286 Csongrád megye évszázadai. Történelmi olvasókönyv. (Kiad. Csongrád m. Tcs., Csongrád m. Lev.) Sze.

1. A honfoglalástól a polgári forradalom és szabadságharc végéig. Szerk. Blazovich László. 1985. 392 p. 5 t.

2. Az önkényuralomtól a Tanácsköz-társaság leveréséig. Szerk. Géczy La-

jos, Labádi Lajos, G. Tóth Ilona. 1987. 285 p. 20 t.

3. Legújabb kor. 1919-1975. Szerk., bev., jegyz. Nagy István. 1986. 336 p. 8 mell.

A megye múltját, a gazdasági, társadalmi és kulturális változásokat árnyaltan, a források tükrében mutatják be. A dokumentumok előtti bevezető a történelmi beillesztést, utána a jegyzet a forrásmegjelölést, kiadást, szakirodalmi tájékoztatást szolgálja. Az 1. kötetben földrajzinév, a 2-3. kötetben földrajzi és személynév mutató. Gyenge kivitelű a képanyag

287 Debreceni Szemle 1912-1915. Repertórium. (Összeáll. Berényiné Varga Ibolya.) Db. KLTE Könyvtára. 1985. 153 p. /Tiszántúli időszaki kiadványok repertóriumai 11./

A hetilap anyagát állandó rovatok szerint csoportosítva közli: címlapképek, fejcikkek, szépirodalom, a hét eseményei, irodalom, színház, zene, képzőművészet, tudomány, mozi, hirdetések és meghívók. Egy-egy fejezetben belül időrend. A névmutatóban a személy- és helyneveken kívül a testületi nevek is. A bevezető elég részletesen ismerteti az alapító lapszerkesztő, Szathmáry Zoltán életútját. A mellékletekben szerkesztőségi közlemények, címlapok és színházi plakátok másolatai

288 HELTAI Nándor – JUHÁSZ István: Kecskemét. (Bp.) Panoráma. (1985.) 167 p. 12 t. ill. /Panoráma. Magyar városok./

Városismertető útikönyv. Várostörténeti szemelvények. Séták a városban. Kirándulások a város környékére. – Épület- és szoborfotókkal, térképvázlatokkal

289 KÁRÁSZ József: A koalíciós idők. Hódmezővásárhelyi újságok repertóriumai. 1-5. Hmvh. Németh László Városi Kvt.

1. köt. 1945. ápr. 18. – 1946. máj. 30-ig. 1985. XIII, 198 p.

2. köt. 1946. jún. 1. – 1947. febr. 28-ig. 1986. 200 p.

3. köt. 1947. márc. 1. – dec. 31-ig. 203 p.

4. köt. 1948. jan. 1. – dec. 31-ig. 220 p.

5. köt. 1949. jan. 1. – okt. 29-ig. 145 p.

Alapos sajtótörténeti bevezető igazít el a korszakban. Minden kötetnek külön összevont név- és tárgymutatója van

290 MOLNÁR Ambrus: Tanulmányok Nagyrébé történetéből. [Kiad. a Petőfi Tsz.] Püspökladány, **1985.** 119 p.

Főként levéltári források alapján, 1215-től az 1870-es évekig. Részletesebben a 18-19. századi községtörténet. Középpontjában a gazdasági élet. Jegyzetek fejezetenként. Függelékben: jobbágynévsorok az 1566-1772 közötti évekből

291 Olvasókönyv Kiskunfélegyháza történetéhez. Szerk. Iványosi-Szabó Tibor. [Közread. a] Városi Tcs. Kiskunfélegyháza, **1985.** 634 p. 61 t. ill. – Bibliogr. 561-606. p.

Rövid várostörténeti vázlat. 289 válogatott dokumentum különböző korokból, jegyzetekkel és magyarázatokkal, keletkezésük sorrendjében. Köztük levéltári iratok, névjegyzékek, hírlapcikkek. Szakrendi felépítésű várostörténeti bibliográfia zárja. Egységes mutatójában személy-, intézmény-, helynevek és tárgyszavak betűrendben

292 PÁLINKÁSNÉ KOVÁCS Katalin – SÁNTHA Józsefné: Új város Bácsalmás. 1986. január 1. [Közread.] KSH Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága. [Ke]. **1985.** 21 p.

Jellemző statisztikai adatok a városiasodás útján elért fejlődés igazolására

293 Szülőföldünk a Tiszántúl 1. [Összeáll.] Masits László. Bp. Tankönyvkiadó. **1985.** 431 p. – Bibliogr. 409-414. p.

Olvasókönyv általános és középiskolai tanulóknak. Történelmi-művelődéstörténeti összeállítás. Magyarázatos szemelvénygyűjtemény. Felosztása földrajzi, azon belül időrendi. Ez a kötet a Tiszántúl északi részéről, a mai Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyéről szól, eredeti dokumentumok részleteinek közlésével, értelmező informáci-

ókkal. Rövid életrajzokat is ad. Művészi fényképek, gondosan szerkesztett térképek és kották egészítik ki, ezekről külön jegyzék készült

294 BARTA László – LABÁDI Lajos-TAKÁCS Edit: Csongrád megye levéltára. 1723-1950. (Kiad. a Csongrád m. Levtt.) Szentés, **1986.** 261 p. /A Csongrád Megyei Levéltár kiadványai 2.)

Csongrád vármegye levéltára a Szentési Fióklevéltár legnagyobb és legértékesebb része. Az ismertető szerkezete: 16 fondsorozat, amin belül kiemelik a funkcionális jellemzőket. A fondok hagyományos szerkesztésű jegyzéke korszakolva. Részletes tartalomjegyzék. A gyenge nyomdatechnika miatt a fotói alig használhatók

295 Beregi találkozások. Szerk. Mező András. (Kiad. a Városi Kvt.) Vásárosnamény, **1986.** 235 p. ill. fotók

A múlt egy-egy mozzanatát megőrkítő tanulmányok mellett az alábbi témák szerepelnek: patikatörténet, történeti etimológia, iskolatörténeti kiállítás, középiskolai és szakmunkásképzés, üzemtörténet, háztáji gazdaság; művészek portréi, helyi amatőr művészeti csoportok. Ezek elsősorban az 1945 utáni időszakkal foglalkoznak. Mutatója, bibliográfiája nincs

296 BIRCK Edit: Bács-Kiskun megyei sajtóbibliográfia. (Összeáll. – –. A mutatókat szerk. Lisztes László.) Ke. Katona J. m. Kvt. **1986.** 2 db. 701 p.

Az 1950-ben megállapított megyehatárokon belül, 1836-tól 1975-ig megjelent időszaki kiadványokat írja le betűrendben, tételszámozva. Nem kerültek bele az évkönyvek, évi jelentések, kalendáriumok, iskolai értesítők. Lelőhelyadatokat közöl. Mutatók kötete: Személynevek. Nyomdák, kiadók, kiadványok helységek szerint csoportosítva. Helynév- és időrendi mutató. Irodalomjegyzék. Terjedelmes hibajegyzék.

Újabb helyismereti periodikumok:

Ártér. Bajai kulturális szemle (Baja 1990-)

Bajai Honpolgár. Független város- és környezetvédő lap (Baja 1989-)

Honismereti Közlemények. Címvtált.: Bács-Kiskun Megyei Honismereti Közlemények (Ke. 1983-1992.)

Műhely Napló. A Városi Ifjúsági Műhely kulturális lapja (Kiskunhalas 1989-)

297 Fejezetek Tiszafüred XX. századi történelméből. (Szerk. Fűvessy Anikó és Szilágyi Miklós.) Kiad. Tiszafüred Város Tcs. és a Szolnok m. Múzeumok Ig. Szo. 1986. 82 p. /Tiszafüredi tanulmányok 2./ Bibliogr. a tanulmányok végén

Tanulmányok. Az „Őszirózsás forradalom” és a Tanácsköztársaság. A két világháború között. Tiszafüred felszabadítása. Bőséges levéltári forrásanyagot dolgoztak fel

298 Kisújszállás város története. (Szerk. Szabó László.) 1-3. Kisújszállás, [Városi Tcs.] 1986-1988. 202 p. 7 térk.; 308 p. 1 térk.; 240 p. ill. fotók. – Bibliogr. a tanulmányok végén

Természeti viszonyok. Településtörténete az őskortól a török kor végéig. Története a 16. századtól a 19. század első negyedéig. Gazdasági és társadalmi fejlődés a szabadságharctól az első világháborúig

299 KOVÁCS Gergelyné: Bács-Kiskun megyei útikönyv. ([Fotó] Kovács Gergely. Térk. rajz. Balogh Klára.) [Ke.] Pusztatourist Idegenforg. Hiv. 1986. 159 p. 32 t. ill. fotók

Első fejezetében a megye földrajzi helyzete, természeti képe, gazdasági élete, történelme, kulturális életének rövid áttekintése. Részletes útikalauz Kecskemétről. Innen indulva járja be a megyét, majd tesz egy Duna-menti utazást. Jelentős településeket érint. A települések rövid bemutatása, látnivalóinak ismertetése. Gyakorlati tudnivalókban a természetvédelemre is kitér. Helynévmutatóval

300 LUKÁCSI Lászlóné – LUKÁCSI László – RUSVAY Lajos: Jászalsószentgyörgy krónikája. 1-2. [Jászalsószentgyörgy], Községi Tcs. [1986.]

1. köt. A kezdetektől 1944-ig. 363 p.

2. köt. A felszabadulástól 1984-ig. 364-649. p. 17 t. fotók – Bibliogr. 645-649.p.

A községi irattár és saját gyűjtésű emlékiratok, visszaemlékezések, újságcikkek, korábban elkészített pályamunkák felhasználásával. Amatőr helytörténészek munkája

301 Orosháza város távlati fejlesztési programja. 1986-2000. (Kiad. a Városi Tcs.) Orosháza, 1986. 20 p.

A város fejlesztési programja társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból

302 TÓTH István: Mezőhegyes kétszáz éve. (Kiad. a Mezőgazdasági Kombinát.) Mezőhegyes, [1986.] 156 p. ill. fotók

A település és a mezőgazdasági nagyüzem működésének története. Bemutatja a sikerek és eredmények mellett a visszaeséseket, a bevált termelési és tenyésztési módszerek, szociális intézkedések mellett a tévesnek bizonyult elgondolásokat

303 Algyő és népe. Tanulmányok. Szerk. Hegyi András. Kiad. a Somogyi-könyvtár. Sze. 1987. 460 p. 44 t. – Bibliogr. a jegyzetekben

Monográfia jellegű. Természeti viszonyok. A bel- és külterület földrajzi nevei. Története a régészeti emlékektől 1973-ig. Településszerkezet. Népmozgalom. Oktatás, művelődés, sport. Egészségügy. Szénhidrogénbányászat. Gazdaságföldrajz. Néprajz. Személy- és földrajzinev mutató

304 HULEJ Endre – KOVÁCS József, Ö.: Weber Ede és Helvécia. Egy svájci polgár Magyarországon. [Fotó]: Straszer András, Hulej Endre. [Kiad. a] (Helvéciai Állami Gazdaság. Ke.) [1987.] 114 p. 10 t. ill. – Bibliogr. 71-73. p.

Életrajz, a korábbi feldolgozások kritikájával. Szőlőtelepítés és telepesskőzség megszervezése Kecskemét határában. A vállalkozás sorsa. Függelékben: a Helvécia létrejöttével kapcsolatos korabeli dokumentumok. Fotóreprodukciói gyenge minőségűek

305 A Jászkunság kutatása 1985. (Szerk. Fazekas István, Szabó László, Sztrinkó István.) [Kiad. a] Bács-Kiskun m. és a Szolnok m. Múzeumok Igazgatósága. Ke.-Szo. **1987.** 444 p. – Bibliogr. a tanulmányok végén.

A Jászság, Kiskunság, Nagykunság múltjával és jelenével kapcsolatos kutatások eredményeit összegző tanulmányok a régészet, a néprajz, a történelem és a nyelvészet köréből. A Kiskunfélegyházán 1985. okt. 4-5-én rendezett tanácskozás előadásai

306 Nagyközség a Viharsarokból. Fejezetek Csorvás rövid történetéből. (Szerk. Szabó István.) Bp. Zrínyi K. **1987.** 137 p. 32 t.

Tanulmányok. A falu létrejötte. Tanácsköztársasági események. Társadalom, életvitel a két világháború között. Felszabadulás. A község fejlődésének emlékei. Fotókkal

307 Nánási Szabadság. 1945. júl. 12-1949. márc. 11. Repertórium. (Összeáll. Tóth Etelka. Kiad a Hajdú-Bihar m. Kvt. Db. **1987.**) 328 p.

Válogatott. A hetilap helyismereti cikkeit a teljességre törekvően regisztrálja. Az országos és nemzetközi eseményekkel foglalkozó közlemények, hírek és a hirdetések nem szerepelnek. Szerkezete a megjelenés időrendjét és a közlés sorrendjét követi. Ahol szükséges címkiegészítéseket, annotációkat ad. Külön földrajzi, tárgy- és névmutatója van. Az utóbbi tartalmazza az álneveket és a betűjeleket is

308 Nyíregyháza története. (Szerk. Cservényák László és Mező András.) Nyh. (Városi Tcs.) **1987.** 318 p. ill. /Nyíregyházi kiskönyvtár 15./ – Bibliogr. a fejezetek végén

Többszerzős monográfia. A honfoglalástól a mohácsi vészig: a városnév eredete, birtoklás-történet, kapcsolat a Báthori-családdal, a határos települések (Sima, Királytelek, Keresztút-Kótaj) története. Társadalom- és gazdaságtörténet Mohácstól 1753-ig, az újjáépítésig. Az újratelepítéstől 1848-ig. A polgárosodási folyamat gazdasági alapjai: mezőgazdaság, iparfejlődés, kereskedelmi és hitelélet 1848-1918. Az őszirózsás forradalomtól a felszabadulásig. 1945-1980 közötti

gazdaság- és társadalomtörténet. Egységes hely-, személy- és intézménynév mutató

309 Öcsöd története dokumentumokban 1715-1960. (Gyűjt., bev., jegyz. ell. Szabó Ferenc.) Szo. Szolnok m. Lev. **1987.** 166 p. 10 t. ill. fotók. /Szolnok megyei levéltári füzetek 10./ – Bibliogr. a jegyzetekben
Történeti vázlat. Dokumentumok. Egységes személy-, földrajzi- és intézménynév mutató. A források többségét a Békés Megyei Levéltár őrzi

310 SÜMEGI György-TÓTH Piroška: Szülőföldünk, a Duna-Tisza köze. Bp. Tankönyvkiadó. **1986.** (1987.) 511 p. ill. fotók

Történeti, irodalmi, néprajzi, művészeti források, tanulmányok szemelvényei. Bemutatja a Duna-Tisza közét, az itt élő népet, történetét, kultúráját. Gazdagon illusztrált. Képjegyzékkel, a források pontos jelölésével, a felhasznált irodalom jegyzékével. Az általános iskolai oktatást segíti, a szülőföld megismerését szolgálja

311 Szabolcs-Szatmári Szemle 1956-1986. Gazdasági, társadalmi és kulturális folyóirat. Repertórium. (Összeáll. Orosz Szilárd. Kiad. a Móricz Zs. m. és Városi Kt.) Nyh. **1987.** 308 p. ill. fotók. /Szabolcsi időszaki kiadványok repertórium a 2./

Elrendezése a rovatcímek tematikája szerint. Csoporton belül időrend. Szükség esetén címkiegészítést ad, kiemeli a személy- és földrajzi neveket. A képzőművészeti illusztrációk és fényképek külön mellékletben. Egységes, a szerzői-, személy-, földrajzi- és intézményneveket, tárgyszavakat egyaránt tartalmazó mutató. A bevezető összefoglalja a folyóirat történetét

312 BEREY József: Nagyecsed története és néprajza. Db. KLTE. **1988.** 324 p. /Folklor és etnográfia 44./ – Bibliogr. 303-304. p.

A negyecsedi református egyház, az egyházmegyei, ill. egyházkerületi és községi levéltári anyag alapján. Történeti része az 1217-1896. közötti időszakot tárgyalja, 1938-ban már megjelent. A második rész a ref. lelkész szerző

eddig kiadatlan kéziratából. Családnevek jegyzékével

313 BODNÁR László: A 275 éve újjátelepült Monostorpályi. [Kiad. a] (Nagyközs. Tcs.) [Monostorpályi, 1988.] 431 p. 10 t. – Bibliogr. 415-419. p.

Helyi általános iskolai tanár településföldrajzi és településtörténeti összeállítása. Viszonylag jól rendszerezetten sok és sokféle információt közöl, különösen statisztikai adatokat. Tagolása tematikus: természeti tényezők, történet, gazdasági élet, demográfiai viszonyok, infrastrukturális ellátottság, helyi szokások. Külön alfejezetben mutatja be a falu nevezetesebb embereit. Képmelléletek. Mutatója nincs

314 CZAGÁNYI László: Elfelejtett Hernádi hétköznapiak. Adalékok Hernád község történetéhez. Kiad. a Közs. Tcs. Hernád, 1988. 117 p. ill. Természeti környezet. Régészeti és okleveles emlékek. Külön fejezetek tárgyalják a község történetét a különböző korokban, 1980-ig

315 A Jászkunság kutatása 1988. Tanácskozás Szolnokon a Tudomány és Technika Házában 1988. december 2-3-án. Az előadások vázlata. (Szerk. Szabó László.) Szo. (Damjanich J. Múz.) 1988. 200 p. /A Szolnok megyei múzeumok tudományos tanácskozásai./ Orosz és magyar nyelvű.

Szemle a Jászkunság-kutatások 1985 utáni eredményei fölött

316 KACSKA Zoltán: Biharnagybajom történeti és néprajzi bibliográfiája. (Kiad. a KLTE Néprajzi Tanácské.) Db. 1988. 121 p. /Folklór és etnográfia 43./

Helyismereti szakbibliográfia. Az önálló művek, folyóirat- és újságcikkek, kisnyomtatványok, térképek mellett kéziratok összeállításokat, gyűjtéseket és fényképeket is regisztrál. Az ország egészével vagy a megyével foglalkozó könyveknek, tanulmányoknak a községre vonatkozó oldalait analitikusan tárja fel. Szerkezete tematikus, különválaszt-

va a fotókat. Rövidítés- és forrásjegyzéke van, mutatója nincs

317 Múzeumi levelek. Repertórium. 1958-1985. (Összeáll. Kaposvári Gyöngyi.) Szo. Damjanich J. Múz. 1988. 144 p. /Múzeumi levelek 57/58. sz./

A Múzeumi levelek 1-50. számait tárja fel tematikusan, azon belül szerzői betűrendben. Az illusztrációk esetében csak a tematika érvényesül. Név- és földrajzi mutatója van. Külön névmutató készült az illusztrációkhoz

318 Baja története a kezdetektől 1944-ig. Szerk. Kóhegyi Mihály. Bp. Akad. K. 1989. 417 p. 56 t. ill., részben színes. – Bibliogr. a fejezetek végén

Az országos történetírás periodizációjához igazodik: Az őskortól a honfoglalásig. Régészeti leletek. Az Árpádok kora. Mohácsig. Török megszállás. Török alóli felszabadulástól az első világháború végéig. A két világháború között

319 DIENES Dénes: Fejezetek Ároktő múltjából. Ároktő, Soks. 1989. 104 p. – Bibliogr. 88-89. p.

Községtörténet a kezdetektől a Rákóczi szabadságharcig. Egyháztörténet 1717-ig. A polgári hajdúk betelepődése. A község élete 1848-ig. 1848/49-es forradalom és szabadságharcotól a II. világháborúig. Egyház, templom, iskola. A II. világháború és az azt követő évek. Középkori falvak Ároktő közelében. Néprajzi függelék

320 GÖRBEDI Miklós: Tiszalök a századok tükrében. Helytörténeti olvasókönyv. (Szerk. Csermely Tibor.) Tiszalök, Költségvetési Üzem. 1989. 350 p. ill. fotók

Forrásokat és feldolgozásokat felhasználó településtörténeti, néprajzi, nyelvészeti és név-etimológiai tanulmányok. Tematikusan elrendezésű. A történeti rész korszakonként foglalkozik az eseményekkel 1265-től kezdődően. Különösen az 1940-1985 közötti időszakkal

321 Kiskőrös helytörténeti monográfiája. (Szerk. Meskó Sándor.) Kis-

kőrös, Városi Tcs. 1989. 648 p. ill. részben színes. – Bibliogr. 635-643. p.

Első része történeti, a második néprajzi. A történeti rész külön foglalkozik a földrajzi, természeti viszonyokkal, településtörténettel, a várossá fejlődéssel a kiegyezéstől az első világháborúig terjedő időszakban, valamint a társadalmi és politikai viszonyok alakulásával a századfordulótól napjainkig. Külön fejezet a kiemelkedő személyek életrajza, munkásságuk, műveik jegyzéke

322 (LISZTES László): Könyvek Bács-Kiskun megyéről. 1945-1984. Válogatott bibliográfia. (Gyűjtésben körem. Kriston Szidónia.) Ke. Katona J. m. Kvt. 1989. 135 p. /Duna-Tisza közti könyvtári füzetek 5./

A megyével, egyes kistájaival, településeivel, kiemelkedő személyiségeivel foglalkozó önálló műveket, a megyében megjelent gyűjteményes kötetek helyi vonatkozású részeinek elemző feltárását, a helytörténeti kutatás megyében megjelent segédkönyveit, bibliográfiákat, levéltári mutatókat, adattárakat, dokumentum-köteteket, valamint, válogatva, a megyei sorozatokat tartalmazza. Az anyaggyűjtés 1988. május 31-én zárult. Tematikus szerkezetű, tételszámozott. Egy témán belül a művek a szerzők betűrendjében. Egyékes személy-, hely-, intézménynév és tárgy-mutatója van

323 NAGY István: A 770 éves Nyírbogdány. Pillanatképek az utóbbi húsz év történetéből. (Fotó Zele Jánosné, Szabó Istvánné.) Nyírbogdány, (Közs. Tcs.) 1989. 68 p. ill. színes fotó

Az 1969-ben megjelent községtörténethez kapcsolódó képes krónika. Azt folytatva, az újabb vállalkozás az 1969-1989 közötti éveket tárgyalja. Fontos szerepet kapnak a színes fotóillusztrációk is. Sorra bemutatja a község fontosabb létesítményeit

324 A Nagykunság helyismereti irodalma. Bibliográfia. (Összeáll. Ruzicska Ferenc.) Karcag, Városi Csokonai Kvt. 1989. 39 p. – Anyaggyűjtés lezárva: 1989. aug.

Válogatott. Önálló monográfiák, folyóiratcikkek, analitikusan feltárt tanulmányok leírásai. Szerkezete tematikus, azon belül szerzők, illetve címek szerinti betűrend. Az érintett témakörök: a Nagykunság természeti viszonyai, útikönyvek, régészet, antropológia, történelem, néprajz, nyelvészet

325 Pest-Pilis-Solt vármegye közgyűlési jegyzőkönyveinek regesztái. 1712-1740. Új sorozat. Kiad. a Pest m. Lev. Bp. ill.

1. köt. BOROSY András-SZABÓ Attila: 1712, 1715-1718. 1989. 249 p. 1 térk. mell. /Pest megyei levéltári füzetek 17./

2. köt. BOROSY András-SZABÓ Attila: 1718-1720. 1991. 225 p. 1 térk.mell. /Pest megyei levéltári füzetek 20./

3. köt. BOROSY András-KISFALUDY Katalin-SZABÓ Attila: 1721-1725. 1992. 263 p. 1 térk.mell. /Pest megyei levéltári füzetek 21./

4. köt. BOROSY András-KISFALUDY Katalin: 1726-1730. 1993. 261 p. /Pest megyei levéltári füzetek 22./

Kiváló gazdaság-, politika- és hadtörténeti forrás. Még nem teljes. Hely-, név- és tárgymutatóval. Előzmény: Borosy András: Pest-Pilis-Solt vármegye közgyűlési jegyzőkönyveinek regesztái. 1638-1711. 1-5. köt. 1983-1987.

326 Szamosközi tanulmányok. (Szerk. Mező András. Kiad. a Városi Tcs.) Fehérgyarmat, 1988.[1989.] 351 p. ill. fotók – Bibliogr. 317-[352].p.

Tájmonográfia. A földrajzi környezet. Története a kezdetektől az 1980-as évek végéig. A kézművesipar és ipartörténet, a népművészet, az építőművészet, az irodalmi emlékek és a nyelvjárás-kutatás eredményei. Rejtett bibliográfiája Fehérgyarmat válogatott irodalma. Mutatója nincs

327 Bakonszeg története és néprajza. Szerk. Ujváry Zoltán. [Kiad. a Bessenyei Termelőszövetkezet.] Ba-

konszeg, 1990. 592 p. – Bibliogr. 537-565. p.

Többszerzős községmonográfia. A honfoglalás korától a késői feudalizmus és a kapitalizmus korszaka. A legújabb kor néprajzi leírása: Településtörténet. Népi építészeti. Az itt élők életmódja, étkezési szokásai, társasélete. Kézmű- és háziipara. Árucserforgalma. Hiedelemvilága. A templom kincsei. Bessenyei György író, költő és Nadányi Zoltán költő bakonszegi évei. A függelékben a község 1990. évi népségének részletes jegyzéke

328 BÚZÁS Margit: Kecskemét utcanevei. Bp. ELTE. 1990. 31 p. /Magyar névtani dolgozatok 91./ Névadástörténet, vázlatos várostörténeti keretben. Terjedelme nagyobb részét névtípusonként, illetve a nevekhez kapcsolódó személyek, események, tárgyak jellege szerint tagolja. Forrásait csak részben említi a szövegben. Irodalomjegyzéke nincs. Ismerteti a Városspépítő Egyesület javaslatait is

329 HEGEDŰS Dezső-SZURDOI Miklós: A rétközi Ibrány. Községkrónika. Bp. (TIT Szöv. Irodája – Nagyközs. Önkorm., Ibrány.) 1990. 335 p. – Bibliogr. 323-330. p. Néprajzi megközelítésű településtörténet. Főként a 16. sz. közepétől az 1980-as évekig mutatja be nemcsak Ibrány, hanem a Kisvárda-Nyíregyháza-Tokaj közötti régió történetét is. A Nagy Ferenc-féle Ibrány c. munkával együtt ad hiteles képet a település gazdasági és társadalomtörténetéről. Az országos történetírás számára forrásértékű. Az Ibrányi-család története is

330 KLAJKÓ Leonóra – VALACZKA András: Apostag. Apostag, (Stat. K. ny. Bp.) 1990. 333 p. ill. fotók. – Bibliogr. 157-163. p. Községtörténet. Gazdaság. Népség, társadalom. Művelődés, egészségügy. Egyházak. Vida János költő (1846-1911) élete, munkássága. Nagy Lajos író parasztábrázolása. Az Úttörőcsapat 1948-1958. Sajtódokumentumok az 1920-as évekből, képviselőtestületi jegyzőkönyvek a 19. századból

331 NAGY Béla: Solt nagyközség monográfiája. Solt, (Solt Monográfiájáért Alapítvány.) 1990. 482 p. 2

térk. ill. fotók. – Bibliogr. a fejezetek végén

Természeti-földrajzi környezet. Solt és a környező községek földrajzi nevei. Történelem. Családnevek, ragadványnevek. Adattár: hivatalok, gazdálkodó szervezetek, oktatási, művelődési intézmények, párt- és társadalmi szervek, egyházak

332 ROMSICS Imre: A történeti Kalocsa szállásainak bibliográfiája. Módszerek, források, kritikák. (Összeáll., bev. –. Előszó Kiss József. [Mutatót összeáll.] Asbóth Miklós.) Bp. Orsz. Közművelődési Központ. 1990. 115 p. /Szociográfiai munkafüzetek. Homokmégyi műhelytanulmányok 6./

Gyűjtőköre, – településtörténeti okokból – földrajzilag megegyezik a történeti Kalocsa területével. Két betűrendbe sorolt és tételszámozott fejezete: a/ Könyvek, könyvrészletek, időszaki kiadványok közleményei. A napi- és hetilapokban megjelent írásokat mellőzi, de rajtuk kívül minden dokumentumtípust a teljesség igényével felvesz. b/ Közgyűjteményekben őrzött kéziratok. – Mechanikus szerkezete miatt fokozott szerepe van a tájékozódásban a „Tartalommutató” címet viselő, szakszerűen megoldott tárgymutatónak. Külön fejezetben Kalocsa jelentősebb periodikumainak betűrendes jegyzéke

333 SZURMAY Ernő: A Szolnok megyei Néplap repertórium, 1987. Szó. Verseyhy F. m. Kvt. 1990. 164 p. /Néplap repertóriumok./ A Nyitrai Lajos által szerkesztett, a Néplapot 1949-1960 között feltáró, de abbamaradt repertórium-sorozat folytatási kísérlete, új szerkesztési elvek szerint. A cikkek feltárása mechanikus időrendben történik. A keresést tárgyi, földrajzi és szerzői mutató segíti

334 TÓTH Péter: Zemplén vármegye közgyűlési jegyzőkönyvei. Tartalmi kivonatok. (Kiad. a Borsod-Abaúj-Zemplén m. Lev.) Mis. 1. köt. 1558-1560. 1990. XXVII, 240 p. 20 t. ill. 1 térk. Szerkezete időrendi. Összevont hely- és személynévmutató, tárgymutatója van. Néhány család címerét is közli

335 VIRÁGH Ferenc: Mezőmegyer történeti monográfiája. (Kiad. a Békéscsabai Magyar-Szovjet Barát-ság MGTSZ.) Bcs. **1990.** 182 p. ill. fotók – Bibliogr. 157-182. p.

A kezdetektől az Árpád-kor végéig. A középkori falu virágkora és pusztulásának kezdetei (1301-1526). A török uralom (1526-1705). Megyer-puszta (1705-1870). A dobozmegyeri korszak (1870-1927). Az 1920-as évek végétől a felszabadulásig. Változások az 1950-es évekig. Termelőszövetkezeti mozgalom, a Béke TSz. A közigazgatási területegyesítés állomá-sai

336 A Bács-Kiskun Megyei Levéltár /volt Kecskeméti Levéltár/ fond-jainak és állagainak jegyzéke. (Szerk. Iványosi-Szabó Tibor.) 2. bőv. és átd. kiad. Ke. Bács-Kiskun m. Lev. **1991.** 151 p. /A Magyar Állami Levéltárak fondjegyzéke. III. köt. A területi levéltárak fondjegyzékei 9./ Lezárva 1989. dec. 31.

1. kiad. 1974.

Kecskemét, Baja, Kiskunhalas, Kalocsa, Kiskunfélegyháza levéltári anyagát dolgozza fel. A megyei levéltár létesítése (1950) előtti iratok többségét Baja és Kecskemét iratai alkotják. Az időrendet két korszakra bontja: a feudális és kapitalista kor, illetve a szocialista kor. Földrajzi mutatója nincs

337 Békéscsaba története. Szerk. Jankovich B. Dénes, Erdmann Gyula. (Kiad.) Békéscsaba m. Jogú város Polgárm. Hiv. Bcs.

1. köt. A kezdetektől 1848-ig. **1991.** 859 p. ill. fotók – Bibliogr. a tanulmányok végén

Az ötkötetesre tervezett monográfia első köte-te. A természeti környezet és változásai 1848 előtt. Története a kezdetektől a honfoglalásig. A honfoglalástól a török kiűzéséig. Területé-nek embertani leletei. Újratelepülése, társadalma, gazdasága és önkormányzata 1848-ig. Urbéri viszonyai 1772-1848. A polgárosodás kezdetei 1848 előtt. Népesedési viszonyok 1729-1849. Táj szerepkörének alakulása

338 CZAGÁNYI László: Tatár-szentgyörgy története. Kiad. a Közs.

Önkorm. Képviselőtestülete. Bp. **1991.** 298 p.

A városi rangú település természeti környeze-te. Régészeti leletei. A középkori falu. A pol-gári korszak 1945-től napjainkig. A végén gazdag személyi adattár és képanyag

339 FÁBIÁN Károly: Nyírbogát története. Nyírbogát, Polgárm. Hiv. **1991.** 100 p. ill. fotók – Bibliogr. 99-100. p.

A késő kőkorszaktól a jelenig. Településnév magyarázat. Földrajz. Társadalom- és gazda-ságtörténet. Gazdag fotóanyag

340 HAAN Lajos: Békés-Csaba. A város története a kezdetektől a 19. század harmadik harmadáig. (Bev. Székely Lajos. Kiad. a Békés m. Köz-gyűlés Önkorm. Hiv. ...) Bcs. **1991.** 215 p. ill. /Fekete könyvek kultúrtör-téneti sorozat 14./

Fekvése, határai, nagysága. Neve, keletkezé-se. Természeti viszonyok. Lakosai. Értelmi-ség, hivatalnokok. Középületek, templomok, temetők. Régiségek nyomai. Kronológia. Tör-téneti dokumentumok, okmányok. Haan La-jos kéziratának szöveghű kiadása. Jegyzetek-
kel

341 HECKENBERGER Péter: Nádudvar, Nemesnádudvar. Egy észak-bácskai község történelme és településtörténete. Nemesnádud-var, [Polgárm. hiv. **1991.**] 355 p. ill. fotók – Bibliogr. 340-346. p.

A község természetrajza. Történelme, telepü-léstörténete. Mezőgazdaság. Ipar, kereskede-lem, közlekedés. Egészségügy. Művelődés. Közigazgatás. Egyházközség. Sport. Népszo-kások. Illusztrációként régi térképek, szerző-dések másolatai és fekete-fehér fotók a község életéből

342 Kistelek története a kezdetek-től 1970-ig. Szerk. Blazovich László. (Kiad. a Csongrád m. Lev. Közrem. Kistelek Város Önkorm.) Sze. – [Kis-telek], **1991.** 781 p. 44 t. – Bibliogr. a tanulmányok végén

Monográfia. Korszakolása: A honfoglalás előtt. A honfoglalástól a török hódoltságon át

a telepítésig. A telepítéstől a polgári forradalom és szabadságharcig. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharcban. A forradalomtól a háborúig. I. világháború, forradalmak. Két háború között. A népi demokratikus átalakulás, 1948-1970. Adott korszakon belül: Birtokviszonyok, közterhek, mezőgazdaság, ipar, közigazgatás, oktatás, népesség. Áttekintő tanulmányok: Tanyák kialakulása és gazdálkodása. Művelődéstörténet (1869-1948). Vallási élet, egyházak. Egészségügy. Földrajzi nevek. Fotók. Személy- és földrajzinév mutató

343 Kisvárdai '90. Tanulmányok Kisvárdáról. (Szerk. Fehérvári Béla. Kiad. a Város Önkorm.) (Kisvárdai), **1991.** 296 p. ill.

Település-, család- és társadalomtörténet a 13. századtól az 1980-as évekig. – A Várdai család és Kisvárdai mezőváros története a 16. szd. végéig. Az Eszterházy család birtoklás-története. Iskolák. Közművelődési könyvtárak. Kisvárdai kulturális életének történetéből. Egészségügy. Sporttörténet 1945-től. Pál Gyula kisvárdai rajzai

344 PLESKONICS András: A megtartó falu. Pusztaföldvár képes története. Az újratelepülés 150. évfordulója emlékére. 1841-1991. (Kiad. a Közs. Önkorm. és a Honismereti Baráti Kör.) Pusztaföldvár, **1991.** 197 p. ill. – Bibliogr. 192-194. p.

Földrajzi helye és természeti viszonyai. A régi földvár településtörténeti adatai. Az újratelepülés óta eltelt 150 év történetéből. A gazdasági élet fejlődése. A közigazgatás kialakulása és a politikai élet. Egészségügy. Egyesületi és sportélet. Fotókkal

345 Biharnagybajom története és néprajza. Szerk. Ujváry Zoltán Db. **1992.** (Ethnica.) 619 p.

Többszerzős községmonográfia. Előtörténet a Nagysárrét régészeti leletei alapján az őskortól a 13. századig. A névadó Bajoni család uradalma. A község gazdálkodása, gazdaságtársadalmi és kultúrtörténeti fejlődése. A településtörténet, a népi építészeti, az árucseré formái és a népelet ünnepi szokásainak leírása. Mutatói nincsenek, irodalmi hivatkozások a fejezetvégi jegyzetekben

346 HABERMANN Gusztáv: Sze-mélyi adattár a szegedi polgárcsaládok történetéhez. (Kiad. a Csongrád m. Levél-, Móra F. Múzeum.) Sze. **1992.** 318 p. /Tanulmányok Csongrád megye történetéből 19./

Megközelítően 200 év várostörténeti vázlat életrajzokon keresztül. Czimer Károly: A Szeged-Belvárosi Kaszinó százéves története (1829-1929) című munkájában szereplő nevek. Minden tételnél megadja a születési és halálozási adatokat, a valószínűsíthető kérdéssel. Családtörténeti és várostörténeti kutatásokra forrásmunka

347 Hódmezővásárhely. Útikönyv. (Írta és szerk. Kruzslicz István Gábor, Kovács István, Szigeti János. Kiad. a Megyei Jogú Város.) Hmvh. **1992.** 111 p. ill. színes fotó. 1 térk.mell

A város földrajzi viszonyainak, történetének, kultúrájának rövid áttekintése után betűrendben próbálja bemutatni a látnivalókat. Városkörnyéki kirándulásokat is ajánl. Az előző, 1973-as kiadású útikalauz még ma is jobban használható, ebben sok tárgyi tévedés van

348 Kecskemét. Város az Aranyhomokon Magyarország közepén. (Szerk. Király László György. Fotó: Walter és Társa Bt.) Ke. (Mj Város Polgárm. Hiv., Petőfi Ny.) **1992.** 182 p. ill. főként színes fotó. Mell.: különokban reklám szórólapok

Városismertető; angol és német nyelven is. Különösen kiemeli az idegenforgalmi, üzleti-befektetési és építkezési lehetőségeket

349 Makó monográfiája. Főszerk. Tóth Ferenc. Kiad. a Város Önkorm. Makó.

1. TÓTH Ferenc: Makó régi térképei. **1992.** 214 p. 22 térk.mell. – Bibliogr. a fejezetek végén

4. Makó története a kezdetektől 1849-ig. Szerk. Blazovich László. **1993.** 720 p. 3 t. 1 térk. – Bibliogr. a lábjegyzetekben

A 6 kötetre tervezett monográfia eddig megjelent részei. 1. köt. Makó és Csanád vármegye térképekben tükröződő története. 22, – 1514–28 és 1944 között készült – kéziratos és nyomtatott térképet közöl elemző tanulmányokkal. Névmutatóval. Jó térképreprodukciók. 4. köt. Történeti kutatások Makón. Természeti földrajz. Őstörténet. Középkor. Török kor. Az új-játelepüléstől a polgári forradalomig. A forradalom és szabadságharcban. A várost éltető struktúrák és változásai. Témák a történeti fejezeteken belül: a városkép alakulása, birtokviszonyok, mezőgazdaság, kereskedelem, kézművesség-ipar, közigazgatás, népesség, egyházak, oktatás, kultúra. Fotók, grafikai mellékletek. Személy- és földrajzinév mutató

350 Mátészalka története. Szerk. Ujváry Zoltán. Előszó Szilágyi Dénes. Db. *Ethnica*. 1992. 355 p. ill. – Bibliogr. a tanulmányok végén

A Mátészalka néprajza c. művel szigorú egyiséget képez. A többszerzős kötet 13 tanulmányban a település (Máté és Szalka, 1325-től: Mátészalka) régészeti ásatások és levéltári források anyagán alapuló története az őskortól 1945-ig. Kitér Mátészalka természeti földrajzára, a nagyobb tájegységben elhelyezve. A villamosítás, a sajtó, a múzeum történetére és a művelődéstörténetre. Családtörténetet is ad: Mátéi- és Csaholyi-család stb.

351 Mórahalom. A település földje és népe. Szerk. Juhász Antal. Kiad. a Város Önkorm. Mórahalom, 1992. 588 p. 7 t. – Bibliogr. a jegyzetekben Városmonográfia. Természeti viszonyok. Településtörténet (tanyaközpont, falu, város). Földrajzi nevek. Politika, gazdaság, társadalom. Oktatás, művelődés. Néprajz. A 60-as évektől a rendszerváltásig. Mutatója nincs. Fotói gyenge kivitelűek

352 Nagyszénás. Fejezetek a község történetéből. (Kiad. a Nagyközs. Kvt.) 1-2. köt. Nagyszénás, 1992–1993. 105, 232 p. ill. – Bibliogr. a tanulmányok végén

1. köt. Községtörténet. A Károlyi család. A Czifra major. Emlékművek, emléktáblák. 2. köt. A Római Katolikus egyházközség. Nagyszénási hadifoglyok. A Szarvas-Orosháza-Mezőhegyes Vasút. Lórévasutak. Vadászati viszonyok a harmincas években

353 PÉTERNÉ FEHÉR Mária-SZABÓ Tamás-SZÉKELYNÉ KŐRÖSI Ilona: Kecskeméti életrajzi lexikon. Ke. Kecskeméti Lapok Kft. – Kecskemét Monográfia Szerkesztősége. 1992. 260 p. /Kecskeméti füzetek 4./

A személyek kiválasztása a Katona József Megyei Könyvtár kartotékjának felhasználásával történt, – amelyhez átnézték a jelentős magyar nyelvű általános és szaklexikonokat. Ebből kiindulva készítette el Szabó Tamás Kecskeméti lexikonokban c. összeállítását. Főként 1945 előtt itt élő, a város történetében fontos személyiségek, illetve azok a kiválóságok kerültek be a lexikonba, akik tevékenységükkel kötődtek Kecskeméthez. Egy-egy személy életrajzát fontosabb műveinek a felsorolása követi, majd a róla megjelent irodalom néhány darabja zárja. Feltüntetik a szócikkek szerzőit is

354 Szülőföldem a Jászkunság. Jász-Nagykun-Szolnok megye településeinek története. (Szerk. Simon Béla.) Szo. Axel Springer-Magyarország K. 1992. 878 p. ill. fotók – Bibliogr. a fejezetek végén

Adattár. A települések komplex bemutatása: történelem, közoktatás, közművelődés, közegészségügy, kommunális ellátottság, kereskedelem, ipar, mezőgazdaság. Aktuális információk: az önkormányzatok tisztségviselői, képviselő-testületi tagok, pártok helyi vezetői, a közéletben fontosabb tisztséget betöltők településenként

355 Tiszaörs. Tanulmányok a falu múltjából. (Szerk. Szabó István.) Db. *Ethnica*. 1992. 409 p. ill. fotók – Bibliogr. a tanulmányok végén

Az 1985-ben kezdődött kutatások összegezése. Témakörök: természeti viszonyai, topográfia, növény- és állatvilága, története, régészeti emlékei, társadalmi, gazdálkodásának jellemzői, címere, egyháztörténete, oktatásügye, táplálkozási és ünnepi szokásai, hiedelmek, életmódja

356 TOKAI Gyula: Nagyléta földje és népe. Részletek a község történetéből a kiegyezésig. [Létavértes Közs. Önkorm.] 1992. 155 p.

Településtörténeti krónika. Levéltári kutatás, régi anyakönyvek, jegyzőkönyvek és idős falusi emberek emlékei alapján. Legkidolgozottabb a reformkori időszak. A szerző amatőr kutató, három sajátos történelmi korra tagolja a község fejlődését: Az ősi időktől a török hódoltság megszűnéséig. A pusztulástól az újjászületésig (a 18. század végéig). A reformkor, valamint az uradalom és a község közötti harmincéves háború. Közli a felhasznált forrásmunkákat. Jegyzetei, mutatói nincsenek

357 Tószeg története. (Szerk. és előszó Jurkovic János.) Kiad. Közs. Önkorm. Tószeg, **1992.** 193 p. 5 t. fotók – Bibliogr. 190-192. p.

Történelmi tanulmányokból, pályamunkákból és egyéb forrásokból összeállított kronológikus munka. Név- és helynévmutatóval

358 Túrkeve földje és népe. (Szerk. Őrsi Julianna.) Kiad. a Város Képviselőtestülete. 1. köt. Túrkeve, **1992.** 355 p. 35 t. 10 térk. ill. fotók. – Bibliogr. a tanulmányok végén

A város honfoglalás előtti története. A honfoglalástól a török idők végéig. Történeti földrajz. Természeti viszonyok. Talajviszonyok, a víz szerepe. Gazdasági jelentősége a 18-19. szd. fordulóján. A mezővárosi szerep gazdasági háttere a 18-19. szd.-ban. Földművelés. – Több nem jelent meg

359 1956 dokumentumai Hajdú-Biharban. Az 1956-os forradalom Hajdú-Bihar megyei történetének válogatott dokumentumai. (Főszerk. Gazdag István. Szerk. Filep Tibor, Valuch Tibor. Kiad. az 1956-os M. Forradalom Történetének Dokumentációs és Kutató Csoportja.) Db. **1993.** 509 p.

Forráskiadvány. A korabeli iratok és sajtóközlemények teljes terjedelmükben, a lefolyó megjelölésével és szükség esetén magyarózó jegyzetekkel. Elrendezés: a dokumentumok keletkezése-megjelenése szerint. Egy-egy napon belül: a Debrecenre vonatkozó, a városok és községek anyaga a települések betűrendjében, majd a járásokat és a megyét érintők. Függelékben: a megye településeinek létrejött forradalmi bizottságok névsora; az 1956 márciusa és 1957 decembere

közötti időszak kronológiája. Külön név- és helymutatója van

360 BAKÓ László-HORVÁTH Etelka: Kiskunhalas történetének válogatott bibliográfiája. Kiskunhalas, (Városi Önkorm.) **1993.** 56 p. /Halasi téka 13./

Könyvek, tanulmányok, folyóirat- és hírlapcikkek. Szerzők, illetve a címek betűrendjében. Tételszámozott. Tárgymutató általános, átfogó fogalmak szerint. Helynévmutató. Második fele: Kiskunhalas sajtóbibliográfiája 1882-1993-ig. Időrendi mutatóval

361 Békéscsaba népe, története. Válogatott helyismereti bibliográfia. Összeáll. Araczkai Magdolna. (Kiad. a Békés m. Kvt.) Bcs. **1993.** 72 p.

Nyomtatott és kéziratos művek. 305 számozott tétel szakcsoportokban. Egy csoporton belül szerzői, illetve címbetűrend. Nem annotált. Név- és címmutatója van

362 CSEH Géza: Szolnok város utcanevei. Helytörténeti adattár. (Fotók Kardos Tamás.) Szo. Megyei Jogú Város Önkorm. **1993.** 182 p. 5 térk. ill. – Bibliogr. a jegyzetekben

A korábbi és a rendszerváltás utáni névváltozások okainak, körülményeinek és az utcanévadás életútjának bemutatása. Az utcanévadás története Szolnokon

363 DEDINSZKY Gyula: Írások Békéscsaba történetéből, néprajzból. (Vál. és gond. Erdmann Gyula. Kiad. a Békés m. Lev.) Gyula, **1993.** 330 p. /Közlemények Békés megye és környéke történetéből 5./ – Bibliogr. a jegyzetekben

Nemzetiségi története. Az alapító Nógrád megyei telepecsaládok házassági kapcsolatai egykori szülőföldjükkel a letelepedés után. A békéscsabai evangélikus szlovákság szétválasztása. A „Cabiansky Kalendar” jelentősége. A jobbágyparasztok élete a 18. századi végrendeletek és adásvételi szerződések tükrében. Tanyavilága, a szlovák parasztok. Az evangélikus szlovákok vallási és népi élete. Paraszt-honoráciorok az evangélikus egyházban. Áchim L. András és az evangélikus egyház.

Adalékok szociális és kulturális történetéhez. A csabai kolbász. Vidámságok

364 DEMÉNY-DITTEL Lajos-KOVÁCS Gábor: Szemelvények Hatvan történetéből. Kiad. a Heves m. Múzeumi Szervezet – Hatvany Lajos Múz. Hatvan, 1993. 220 p.

Dokumentumgyűjtemény. A kezdetektől 1991-ig ad ízelítőt a város történetéből, megragadva az adott kor hangulatát, miliójét. A feldolgozott iratok jegyzékével és várostörténeti kronológiával

365 Jeles vásárhelyiek. Életrajzgyűjtemény. Összeáll. Kőszegfalvi Ferenc. (Kiad. a Megyei Jogú Város Önkorm.) Hmvh. 1993. 158 p. /Vásárhelyi téka 2./

A 127 rövid életrajz nem a Hódmezővásárhely jelesei című kötet javított kiadása. A Magyar Életrajzi Lexikon válogatási elveit követi, olyan személyeket is fölvesz, akiknek a város életében betöltött szerepe nem maradéktalanul pozitív. (Ilyen szempontból a cím nem egészen pontos.) A tények csoportosításával minimális mértékben minősít is

366 Királytelek története – kezdetektől 1952-ig. (Szerk. Dankó Mihály és Mezei Zoltán.) Nyírtelek, Honismereti Baráti Kör. 1993. 288 p. ill. fotók – Bibliogr. a fejezetek végén

Elsősorban ismeretterjesztésre szánt településtörténet, de teljességre törekszik. Tanulmányai a Nyírség, Rétköz, nyíri Mezőség találkozási pontjában fekvő község történelmi eseményeinek ismertetésén kívül, a társadalom-, gazdaság-, művelődés- és oktatástörténetét is tárgyalják. Családtörténet (Desseffy-család) és helységnév magyarázat (Királytelekpuszta, Dózsatanya, Sőrekút, Nyírtelek) is

367 Kiskunmajsa története. Írta Csík Antal, Kozma Huba, Nyerges Benjamin, Szabó Lajos. Kiskunmajsa, Majsa Alapítvány. 1993. 222 p. 70 t. ill. fotók – Bibliogr. 211-213. p. és a jegyzetekben. Borítócím: Kiskunmajsa históriája

Várostarténeti áttekintés a kezdetektől a II. világháború végéig. Részletes történet 1944 végétől a jelenig. Kronológia

368 LEKLI Béla: Napkor. Egy nyírségi falu története. [Bp.] Alfa K. 1993. 508 p. 8 t. ill. fotók, részben színes – Bibliogr. 447-469. p.

Alapos levéltári gyűjtőmunkán alapul, de figyelmen kívül hagyta a leleszi konvent levéltárának anyagát. Jól tagolt, elrendezése kronologikus, – a 13. századtól 1990-ig – korszakon belül tematikus. Településföldrajzi része a mai Napkort alkotó egykori lakott helyeket is bemutatja (Töt, Buturfölde, Tézsar vagy Teszár, Harangod, Haraszt, Fekete-erdő, Feketető.) A szerző a besenyő helynévkutatás egyik úttörője, e munkájában is ráirányította a figyelmet a magyar névtani kutatás egyoldalúságára, bár végkövetkeztései nem mindig helytállóak. Családtörténeti fejezetei: a Balog-Semjén nemzetség, Kállay-Czudar-, Perényi-, Kemény-család, Dobó István, Thoroczkay Antal, Záthy Gáspár életútját követik. Kitér Napkor egyháztörténetére és a rendszerváltásra is. A függelékben röviden a népi építészetéről és a népszokásokról. Néhány tárgyi tévedése ellenére adatgazdag és olvasmányos

369 Medgyesegyháza. 1893-1993. Tanulmányok a nagyközséggé alakulás centenáriuma tiszteletére. Szerk. Szabó Ferenc. (Kiad. a Nagyközs. Polgárm. Hiv.) Medgyesegyháza, 1993. 160 p. ill. fotók – Bibliogr. a jegyzetekben

Településtörténete az őskortól a törökvilág végéig. Megyes puszta 18-19. században. Medgyesegyháza nagyközség születése és kezdeti fejlődése. Társadalmi és gazdasága az első világháború előtt. Az egyházközségek és gyülekezetek. Kereskedelem és piac. Baross László, a világhírű búzanesesítő. Külterületének történeti helynevei

370 NEMES Lajos: Aldebrő község 250 éves története. 1743-1993. Eger, Grafotip. 1993. 126 p. 1 térk.

A község történetét, iparát, mezőgazdaságát, népoktatási előzményeit, a falu társadalmi rétegződését dolgozza fel. A kutatásokat levéltári statisztikákkal támasztja alá. Színes néprajzi leírásokat gyűjtött és állított össze a

község honismereti szakköre. A végén: a lakosok 1993. évi névsora, intézményi címtára

371 SZABÓ Gyula: Vértesi krónika. (Kiad. a Polgárm. Hiv.) Létavértes, 1993. 236 p.

Az 1970-ig önálló település története. Forráskutatásai alapján bemutatja a földrajzi viszonyokat, a régészeti emlékeket, a község fejlődését a honfoglalástól napjainkig. Sok adatot, statisztikát, névsort, illusztrációt tartalmaz, de elemzései nem tudományos igényűek. Forrásjegyzéke van, mutatója nincs

372 A Szabolcsi Szemle repertórium 1934-1944. (Összeáll. Orosz Szilárd.) Nyh. Móricz Zs. m. és Városi Kvt.) 1993. 70 p. /Szabolcs-Szatmár-Beregi Szemle füzetei./

A periodikum a magyar irodalom ápolása mellett nagy szerepet vállalt a helytörténet és a néprajz gondozásában. A repertórium megjelenés időrendjében írja le az anyagot. Annotációt akkor ad, ha a cím nem fedi a tartalmat, vagy a szövegben fontos személy- és földrajzinév fordul elő. Összevont név-, földrajzinév- és tárgymutató. Mindig kombinálja a helynevet a fogalommal és fordítva. Az írói álnveket feloldja. Rejtett bibliográfiája a Bessenyei Társaság 20 korabeli kiadványát sorolja fel

373 Szabolcs-Szatmár-Bereg megye monográfiája. Nyh. Megyei Önkorm.

1. Történelem és kultúra. Szerk. Cservenyák László. 1993. 750 p. 21 t. ill. fotók – Bibliogr. a fejezetek végén

A kétkötetesre tervezett kiadvány első kötete. Az 1950-ben alakult megye földrajza, történelme az őskortól 1950-ig. A kulturális fejezetekben: néprajz, népművészet, közoktatás, tudományos élet (kezdetektől napjainkig), irodalmi élet, színház (nem tartalmazza a legújabb adatokat) a kulturális mozgalmak, tömegkommunikáció, népművelés (1945-től) történeti összefoglalása. Tematikus, azon belül kronologikus elrendezésű. Hely- és személynév-mutatója van

374 SZÉKELYNÉ KÖRÖSI Ilona: Kecskeméti évszázadok. Fejezetek a

város múltjából. Ke. (Kecskeméti Lapok Kft. – Kecskemét Monográfia Szerkesztősége.) 1993. 71 p. ill.

Színvonalas ismeretterjesztő dolgozat. Kronológia. Tárgy-, dokumentum- és épületfotókkal

375 A szolnoki agglomeráció. Strukturális jellemzők és fejlesztési lehetőségek. (Szerk. Tóth József.) Pécs, MTA Regionális Kutatások Központja. 1993. 389 p. ill. – Bibliogr. 383-388. p.

Tanulmányok. Az 1990-ben és korábban végzett kutatások eredményeinek összegzése. Természeti, történeti, térszerkezeti előzmények. Az agglomeráció-képződés materiális alapjai, funkcionális jellemzői, szerkezete, jövőjének néhány kérdése, a fejlesztés lehetőségei

376 Az „alföldi út” kérdőjelei. Alföld-kongresszus, 1993. (Szerk. Timár Judit. [Kiad. az] MTA Regionális Kutatások Központja Alföldi Tudományos Int. Békéscsabai Oszt.) Bcs. 1994. 320, [6] p.

Előadások az Alföldi Tudományos Intézet által koordinált, Alföld-programmal kapcsolatos kutatásokról, illetve a Békéscsabai Osztály tíz esztendei tudományos tevékenységéről. Főbb témakörei: természeti erőforrások, környezetvédelem, gazdaság, infrastruktúra, népesség és társadalom, településfejlesztés, közigazgatás

377 CZOMBA Ferenc: Buj község története. (Szerk. és sajtó alá rend. Czomba Csaba, Géczy Ferenc.) Nyh. Happy Bt. 1994. 99 p. ill. fotók, részben színes

1327-től 1987-ig. Kronologikus elrendezésű társadalom-, gazdaság-, egyház- és iskolatörténet. Névetimológiát (Buly, Buj), településföldrajzot (Kovácsstelek, Szántótelek /Szántóhalom/, Szentpéter-falva) és családtörténetet is ad (Buj-, Báthori-, Szakolyi- és más családok)

378 DANKÓ Imre: Nagyecsed. (Központi szerepkör és önkormányzat a történelem sodrában.) Db. Ethnica. 1994. 257 p. ill fotók

Községmonográfia. A földrajzi környezet. Településtörténet a kezdetektől napjainkig. Részletesen foglalkozik a község mezővárosi korszakával. Elnagyoltabb az utóbbi évszázad krónikája. Itt közli azoknak a személyeknek az életrajzát, akiknek nagy szerepük volt az ipari, kereskedelmi fejlődés elindításában. Függelékben: az önkormányzat jelenlegi dolgozóinak névsora; utcák és házzámok szerint a lakosság 1994-es névjegyzéke. Fotókkal

379 Megyekönyv. Borsod-Abaúj-Zemplén. Szerk. Viga Gyula. Kiad. a Megyei Közgyűlés. Mis. **1994**. 267 p. ill. színes fotók – Bibliogr. 235-238. p.

Szakmai igényességgel, ám közérthetően mutatja be a megye tájait, történeti, kulturális és művészeti értékeit. A tájak és az emberi tevé-

kenységi formák. Az élő környezet. Kultúrák és népek a magyar honfoglalásig. Az Árpád-kori vármegyéktől Borsod-Abaúj-Zemplénig. Egyházak és művészetük. A művelődés. A megye gazdasága a harmadik évezred küszöbén

380 (CSATÁRI Bálint): Az Alföld helyzete és perspektívái. Alföld kutatási program 1991-1994. (Kiad. a Nagyalföld Alapítvány.) Bcs. **1995**. 99 p. /A Nagyalföld Alapítvány kötetei 4./

Kutatástörténeti előzmények. A program csomópontjai: Természet és környezet. Gazdaság. Infrastruktúra és településhálózat. Népeség és társadalom. Tájak és kistérségek. A program dokumentumai. Az elkészült tanulmányok bibliográfiája